

Ὁ ἅΓΙΟΣ ΜΗΝΤΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ ΚΕ' - ΤΕΥΧΟΣ 251 - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

Περιεχόμενα

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
ὁ ἐν Σέρραις ἀθλίσας».
Διμηνιαίο Περιοδικό
Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης,
ἐκδιδόμενο ὑπὸ τοῦ Ἐπικοινωνια-
κοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρυμάτος
«Ὁ Ἅγ. Νικήτας ὁ Νέος»,
προνοία καὶ ἐπιμελεία
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης
κ.κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
Ἰδιοκτίτης:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
καὶ Νιγρίτης.

Δ/ΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
πρωτ. Ἰορδάνης Θεμελίδης
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γεώργιος Μπακιρτζής
Παναγιώτης Παπαφράγκος
Παναγιώτης Σκαλτσής
Φιλοκτίμων Φάκας
Χαράλαμπος Χαραλαμπίδης
Διανέμεται δωρεάν.
Συνδρομές προαιρετικές.
Ἐπιστολές καὶ ἐμβάσματα:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
& Νιγρίτης - 621 22 ΣΕΡΡΕΣ
Τηλ. 2321 0 68 100
Fax 2321 0 68 119
Τυπογραφείο «ΜΕΛΙΣΣΑ»,
Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης
τηλ. 2397 0 23 313
Fax 2397 0 21 754

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ

**Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν
ἀπόψεις τοῦ ἀρθρογράφου, γιά τίς
ὁποῖες καὶ φέρει ὁ ἴδιος τήν εὐθύνη.**

- Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις 211
- Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου:
Πνευματική Διδαχή ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις.....213
- Σεβ. Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου:
Μήνυμα ἐπί τῷ Νέω Ἰετει.....215
- Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς εὐλογημένους χριστιανούς
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας 216
- Ἡ Διακονία ἀγάπης στήν Ἐκκλησία τῶν Σερρῶν 218
- Παναγιώτη Ἱ. Σκαλτσῆ: Θέματα ἱστορίας
καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας: Τό Ἀπόδειπνο 219
- Θεόφιλου Πασχάληρη: Τα Χριστουγεννα ὡς μετάβαση
ἀπό τόν ἀνθρωπισμό στό Θεανθρωπισμό.....221
- Βενιζέλου Χριστοφορίδη: Χῶρος Κρημνώδης (ποίημα).....223
- Κων/νου Κωνσταντινίδη: Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.....224
- Γεωργίου Γούδα: Θεῖο Προσκύνημα (ποίημα).....226
- Ἀπόψεις καὶ Σχόλια 227
- Θεολογικές Ἀναφορές: Boris BobrinsKoi.....230
- Φιλοκτίμονα Χ. Φάκα: Ἡ φιλία κατὰ
τόν Ἱερό Χρυσόστομο.....232
- Ἀσπασία Κακούρη: Ἀνάστροφοι συλλογισμοί (ποίημα).....234
- ΚΕ Ἐπανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων
Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διά θέματα αἰρέσεων.....235
- Στ. Δήμου: Εἰρήνη καὶ εἰρηνευτής (ποίημα) 237
- Γεωργίου Στ. Μπακιρτζῆ: Διήγειρε οἶκτον εἰς
τάς καρδίας αὐτῶν καὶ κατέστησε συμπαθεῖς αὐτούς.....238
- Στ. Δήμου: Μακάριοι οἱ καθαροί τῆ καρδία (ποίημα).....239
- Ἐγκύκλιος πρὸς τό λαό.....240
- Πρόγραμμα Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν Ἁγ. Δωδεκαήμερου.....244
- Ἐκκλησιαστικές Εἰδήσεις καὶ Χρονικά 245
- Ἀπό τή Σοφία τῶν Πατέρων: Μεγάλου Ἀθανασίου,
Περί τῆς Ἐνανθρωπήσεως.....255

Ἀσκητική Γωνιά

«Ποιεῖ καὶ βασιλέας ταπεινοὺς τό πάθος».
(Τά παθήματα καὶ ὁ πόνος κάνουν ταπεινοὺς ἀκόμη
καὶ τοὺς βασιλεῖς).

Ἁγ. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Τρία εἶναι τά γενικότερα πάθη, μέσω τῶν ὁποίων γεν-
νιοῦνται ὅλα τά ἄλλα: ἡ φιληδονία, ἡ φιλαργυρία καὶ ἡ
φιλοδοξία.

Φιλοκαλία μεταφρασμένη, β', σ. 13

ἽΟποιος ἀναζητᾶται τόν Θεό μέ τή θεωρία χωρίς πρά-
ξεις, δέν τόν βρίσκει, ἐπειδή δέν ἀναζητήσε τόν Κύριο «μέ
φῶβο Κυρίου».

Ἁγ. Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ
ΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοὶ καὶ Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

«Παῖδιον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν»! (Ἠσ. θ' 5)

Ἐνθουσιωδῶς καὶ χαρμωδῶς ὁ Προφῆτης μᾶς γνωστοποιεῖ προορατικῶς πρὸ αἰῶνων πολλῶν τὴν ἐκ τῆς Ἀειπαρθένου Γέννησιν τοῦ Παιδίου Ἰησοῦ. Βεβαίως, δὲν εὐρέθη καὶ τότε, περίοδον ἀπογραφῆς ἐπὶ Καίσαρος Αὐγούστου, τόπος ἐν τῷ καταλύματι διὰ τὴν στέγασιν τῆς κυφορούσης ἐκ Πνεύματος Ἁγίου Παρθένου καὶ οὕτως ἠναγκάσθη ὁ μνήστωρ καὶ φύλαξ αὐτῆς ἅγιος Ἰωσήφ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς σπήλαιον, εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων, «τοῦ τεκεῖν τὸ Παιδίον».

Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὑποδέχονται, προσφέροντες τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν Δημιουργόν: «οἱ Ἄγγελοι τὸν ὕμνον οἱ οὐρανοὶ τὸν ἀστέρα οἱ Μάγοι τὰ δῶρα οἱ ποιμένες τὸ θαῦμα ἡ γῆ τὸ σπήλαιον ἡ ἔρημος τὴν φάτνην ἡμεῖς δὲ Μητέρα Παρθένον» οἱ ποιμένες ἀγραυλοῦν ἐπὶ «τὴν ποιμνὴν αὐτῶν» καὶ φυλάσσουν «φυλακάς νυκτός», καὶ ἄγγελοι θεωροῦντες ἐκστατικοὶ τὸ Μυστήριον ὑμνολογοῦν (Ἐσπέρια Ἑορτῆς Χριστουγέννων).

Ἡ γλυκύτης τῆς Ἁγίας Νυκτὸς τῶν Χριστουγέννων περιβάλλει καὶ πάλιν τὸν κόσμον. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρωπίνων καμάτων καὶ πόνων, τῆς κρίσεως καὶ τῶν κρίσεων, τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐχθροτήτων, τῶν ἀνησυχιῶν καὶ τῶν ἀπογοητεύσεων, προβάλλει πραγματικὸν καὶ ἐπίκαιρον ὅσον ποτὲ τὸ μυστήριον τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, Ὅστις κατῆλθεν ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας ἵνα ἀνατεῖλῃ δικαιοσύνην καὶ πλῆθος εἰρήνης (πρβλ. Ψαλμ. σα' 7).

Ὑπὸ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν εἰρήνην τῆς ἱερᾶς Νυκτὸς τῶν Χριστουγέννων, Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀναρχος, ὁ ἀόρατος, ὁ ἀκατάληπτος, ὁ

ἄυλος, ὁ αἰὶ ὢν, ὁ ὡσαύτως ὢν, εἰσέρχεται σαρκοφόρος, ἄσημος, ἀπλοῦς, πτωχός, ἄγνωστος, εἰς τὸ δράμα τῆς ἱστορίας. Εἰσέρχεται συγχρόνως ὡς «μεγάλῃς βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, [...] ἐξουσιαστής, ἀρχῶν εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» (Ἠσ. θ' 6). Ναί, ἔρχεται ὡς ἄνθρωπος ὑπὸ Μητρὸς Παρθένου καὶ λύει τὴν περιπλοκὴν τῆς ἀνομίας καὶ δίδει μὲ τὴν Χάριν καὶ τὸ Ἐλεὸς Του διέξοδον εἰς τὰς ἀπορίας τῆς ζωῆς, προορισμὸν καὶ ἀξίαν καὶ περιεχόμενον καὶ ὑποδειγματικὸν ἦθος καὶ πρότυπον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην περιπέτειαν.

Ὁ Κύριος προσελάβετο ἅπασαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἠγίασεν αὐτήν. Ὁ προαιώνιος Θεὸς κατεδέχθη νὰ γίνῃ δι' ἡμᾶς ἔμβρυον καὶ νὰ κυφορηθῇ εἰς τὴν γαστέρα τῆς Θεοτόκου. Οὕτως ἐτίμησε καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἐκ τοῦ πρωταρχικοῦ σταδίου αὐτῆς καὶ ἐδίδαξε τὸν σεβασμὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς κυήσεως αὐτοῦ. Ὁ τὰ πάντα Δημιουργήσας συγκατέβη νὰ γεννηθῇ ὡς Βρέφος καὶ νὰ γαλακτοτροφηθῇ ὑπὸ τῆς Παρθένου. Οὕτως ἐτίμησε τὴν παρθενίαν καὶ τὴν μητρότητα, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν φυσικὴν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος προτρέπει: «γυναῖκες παρθενεύετε, ἵνα Χριστοῦ γέννησθε μητέρες» (Λόγος ΛΗ', Εἰς τὰ Θεοφάνεια, PG 36, 313A).

Καὶ ὥρισεν ὁ Κύριος τὴν συζυγίαν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος ἐν τῇ εὐλογημένῃ οἰκογενεῖα. Αὐτὸς ὁ θεσμὸς τῆς χριστιανικῆς οἰκογενεῖας ἀποτελεῖ τὸ κύτταρον τῆς ζωῆς καὶ τὴν θερμοκοιτίδα τῆς ὑγιοῦς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἀναπτύξεως τῶν τέκνων. Ὡς ἐκ τούτου, ἀποτελεῖ ὀφειλὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ καθῆκον τῆς ἡγεσίας ἐκάστου λαοῦ ἢ διὰ ποικίλων τρόπων ἐνίσχυσις τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενεῖας.

Διὰ τὴν ἀναπτύχθη ἕν παιδίον ὑγιῶς καὶ ὁμαλῶς ἀπαιτεῖται μία οἰκογένεια ὅπου ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ζοῦν ἁρμονικῶς, ὡς ἕν σῶμα, μία σὰρξ, μία ψυχὴ, ὑποτασσόμενοι ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι πάντες οἱ πνευματικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἠγέται, ὡς ἄλλοι ἀγραυλοῦντες ποιμένες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἰθύνοντες τὰ τοῦ κόσμου, γνωρίζουν καὶ ἀποδέχονται τὴν θεῖαν ἀλήθειαν καὶ πραγματικότητα ταύτην, τὴν ὁποίαν διακηρύττομεν ἀπὸ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ κατὰ τὰ ἐφετεινὰ Χριστούγεννα. Πάντες ὀφείλομεν νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν φυσιολογικῶν οἰκογενειῶν διὰ τὴν ἀναπαράγουν ὑγιεῖς ψυχικῶς καὶ χαρούμενους πολίτας, πλήρεις αἰσθημάτων ἀσφαλείας, στηριζομένους εἰς τὸ αἶσθημα τῆς προστασίας τοῦ ἰσχυροῦ καὶ προστατεύοντος πατρὸς καὶ τῆς στοργικῆς καὶ ἀγαπῶσης μητρός. Οἰκογενεῖας, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἀναπαύεται ὁ Θεός. Προσκαλοῦμεν καὶ προτρεπόμεθα ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ὅπως πολιτευόμενον ἀξίως τῆς ἥς ἐκλήθη κλήσεως πράττη πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν στήριξιν τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας.

Ἀδελφοί, «*ἡ νύξ προέκομεν, ἡ δὲ ἡμερὰ ἤγγικεν*» (Ρωμ. ιγ' 12). Ἦδη οἱ ποιμένες πορεύονται πρὸς τὴν Βηθλεέμ τὸ θαῦμα ἀνακηρύττοντες καὶ προσκαλοῦν ἡμᾶς νὰ τοὺς ἀκολουθήσωμεν, ὡς ἄλλοι «*ἀστεροσκοποὶ μάγοι χαρᾶς πληρούμενοι*» (προπάριον δ' ᾠδῆς Ὁρθροῦ Ἑορτῆς Χριστουγέννων), «*δῶρα τίμια*» προσάγοντες Αὐτῷ «*χρυσὸν δόκιμον, ὡς Βασιλεῖ τῶν αἰῶνων, καὶ λίβανον ὡς Θεῷ τῶν ὄλων, ὡς τριπμέρω δὲ νεκρῷ σμύρναν τῷ ἀθανάτῳ*» (Ανατολίου, Στιχηρὸν ἰδιόμελον Ἑσπερινοῦ Ἑορτῆς Χριστουγέννων). Διπλαδὴ τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς δοκιμῆς μας ὡς χριστιανῶν καὶ μάλιστα ὀρθοδόξων εἰς τὸ ἦθος καὶ τὴν παράδοσιν, τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν πατερικὴν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν, τὴν ὀρθοπράπτουσαν πάντοτε ἀνὰ τοὺς αἰῶνας καὶ συνέχουσιν μέχρι σήμερον τὴν εὐλογημένην κοινωνίαν μας, τῆς ὁποίας κύτταρον κατὰ Θεὸν βιοτῆς καὶ αὐξήσεως εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ οἰκογένεια.

Χριστούγεννα ,βιγ'
+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως }
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα,

-2013 χρόνια συνεπληρώθησαν ἀπὸ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ

-2013 χρόνια καὶ ὁ Χριστός, ὅπως τότε, δὲν παύει νὰ καταδιώκεται ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἀδυνάτων ἀπὸ τὸν Ἡρώδη καὶ τοὺς παντοειδεῖς συγχρόνους Ἡρώδας

-2013 χρόνια καὶ ὁ Ἰησοῦς διώκεται εἰς τὰ πρόσωπα τῶν χριστιανῶν ἐν Συρίᾳ -καὶ ὄχι μόνον

-2013 χρόνια καὶ ὁ Χριστὸς φεύγει, ὡς πρόσφυξ μετ' αὐτῶν, ὄχι εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ εἰς τὸν Λίβανον, εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἀλλαχοῦ δι' ἀσφάλειαν ἐν τῇ ἀνασφαλείᾳ τοῦ κόσμου

-2013 χρόνια καὶ τὸ Παιδίον Ἰησοῦς εἶναι ἀκόμη φυλακισμένον μετὰ τοὺς δύο Ἱεράρχας τῆς Συρίας Παῦλον καὶ Ἰωάννην, μετὰ τὰς Ὁρθοδόξους μοναχὰς καὶ πολλοὺς ἀκόμη ἀνωνύμους καὶ ἐπωνύμους χριστιανούς

-2013 χρόνια καὶ ὁ Χριστὸς σταυρώνεται μαζί με αὐτοὺς ποὺ βασανίζονται καὶ φονεύονται διὰ τὴν μὴ προδώσουν τὴν πίστιν τῶν εἰς Αὐτόν

-2013 χρόνια καὶ ὁ Ἰησοῦς φονεύεται καθ' ἡμέραν εἰς τὸ πρόσωπον τῶν χιλιάδων ἐμβρύων, τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς τῶν δὲν ἀφήνουν νὰ γεννηθοῦν

-2013 χρόνια καὶ ὁ Χριστὸς ἐμπαίζεται καὶ ὀνειδίζεται εἰς τὸ πρόσωπον τῶν δυστυχισμένων παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ζοῦν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς οἰκογενείας, τῆς ἀνεχειρίας, τῆς πτωχείας.

Τὸν πόνον, τὴν θλίψιν καὶ τὰ παθήματα τῶν ἀνθρώπων ἤλθε καὶ ἔρχεται καὶ κατὰ τὰ ἐφετεινὰ Χριστούγεννα νὰ ἀναλάβῃ ὁ Κύριος, ὁ εἰπὼν «*ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*» (Ματθ. κε' 40-41). Δι' αὐτοὺς ἦλθεν ἐκ Παρθένου, δι' αὐτοὺς ἐγένετο ἄνθρωπος, δι' αὐτοὺς ἔπαθεν, ἐσταυρώθη, ἀνέστη. Δι' ἡμᾶς ὄλους, διπλαδὴ. Ἄς ἄρωμεν, λοιπόν, ἕκαστος ἡμῶν τὸν προσωπικὸν αὐτοῦ σταυρὸν διὰ τὴν εὐρωμεν χάριν καὶ ἔλεον εἰς εὐκαιρὸν βοήθειαν διὰ τὴν εἶναι «*μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός*», ὁ τεχθεὶς Ἐμμανουήλ, Σωτὴρ καὶ Κύριος. Ἀμήν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΧΗ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

«Ὡς ἡμέρα μυρίων ὕμνων ἀξία, ἐν ἧ ἀνέτειλεν ἡμῖν τό ἄστρον ἐξ Ἰακώβ, καί ὁ ἄνθρωπος ὁ οὐράνιος, ὃς ὄφθη ἐξ Ἰσραήλ, καί ἐπεδήμησεν ἡμῖν ὁ ἰσχυρός Θεός, καί ὁ τῆς δικαιοσύνης ἐπεσκίασεν ἥλιος, καί ὁ τῶν θείων ἀρετῶν ἠνέφκται θησαυρός, καί τό τῆς αἰωνίου ζωῆς φυτόν ἀνθρώποις ἐβλάστησε, καί ἡ ἀνατολή ἐκ τοῦ ὕψους ἐπέλαμψε, καί ὁ τῶν οὐρανίων καί ἐπιγείων Δεσπότης ἐκ παρθενικῶν λαγόνων, ὑπέρ κόσμου λυτρώσεως, εἰς κόσμον φθαρτόν ἐλήλυθεν. Ἐγεννήθη γάρ ἡμῖν σήμερον Σωτήρ, ὃς ἐστι Χριστός Κύριος, ὃστις φῶς ὑπάρχει ἐθνῶν, καί σωτηρία οἴκου Ἰσραήλ».

(Ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, Λόγος Α'. Εἰς τά γενέθλια τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, PG 39, στ. 40).

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἀνέτειλε καί πάλιν ἐφέτος ἡ κοσμοσωτήριος ἑορτή τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί μέ τό οὐράνιο φῶς τῆς καταυγάζει ὀλόκληρη τήν κτίση.

Τό μεγαλειῶδες μυστήριο τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως πού ἱερουργήθηκε «ἐν σιωπῇ καί ταπεινώσει» στό πτωχικό σπήλαιο τῆς ἀγίας Βηθλεέμ, «ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως», εἶναι παράδοξο καί ἀνερμήνευτο γιά τήν πεπερασμένη ἀνθρώπινη διάνοια, εἶναι ὅμως πραγματικό καί σωτήριο. Ἡ πιο εὐλογία στάση μας ἀπέναντι σ' αὐτό τό μοναδικό γεγονός μετά τό δέος καί τήν ἐκπληξή εἶναι ἡ σεβαστική σιωπή, ἡ δοξολογία, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ βαθειά κατάνυξη. Τό ἄχρονο Φῶς πού σωματικῶς ἐπέλαμψε στήν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας μηνύει στόν κόσμο ὀλόκληρο τήν ἀρχή τῆς «καινῆς κτίσεως», τήν ἀνατολή τῆς ζωῆς, τῆς καταλλαγῆς, τῆς ἀπολυτρώσεως. Ἡ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γέννησις εἶναι τό μέγα σημεῖον, ὅπως αὐτό προαναγγέλλθηκε ἀπό τούς προφῆτες τοῦ παλαιοῦ Ἰσραήλ καί μυσταγωγήθηκε ἀπό φωτισμένα πνεύματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Εἶναι τό κατ' ἐξοχήν, μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο γεγονός πού γνώρισε ποτέ ὁ κόσμος, τό ὁποῖο γίνεται ἡ αἰτία νά συμφιλιωθῇ ἡ δημιουργία, νά ἀνακραθῇ «ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως καί ἀναλλοιώτως» ὁ ἀναρχος Θεός μέ τήν ἀνθρώπινη φύση, ἡ ὁποία στό θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γίνεται κοινωνός τῆς

ἀγιότητος, τῆς ἀγάπης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Τό μέγα θαῦμα τῆς θείας συγκαταβάσεως διακονεῖ ἡ σημερινή μεγάλη Δεσποτική ἑορτή. «Ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν, ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τόν υἱόν αὐτοῦ τόν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεός εἰς τόν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ» (Α' Ἰωάν. 4, 8-9). Μέ τήν εἴσοδο τοῦ Θεοῦ Λόγου στήν ἱστορία, διά τῆς ὑπερέξενου ἐνανθρωπήσεώς Του ἡ ἄβυσσος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται μέ τόν πλέον συγκλονιστικό τρόπο στόν βαρέως πάσχοντα ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἀποκτᾷ καί πάλιν ἐμπειρία ζωῆς καί προοπτική θεώσεως. Μέ τήν ἐνανθρώπησή Του, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, γίνεται ἐκ τῶν παρθενικῶν αἱμάτων τῆς ἀγίας Θεοτόκου, υἱός τοῦ ἀνθρώπου, «ἵνα τόν ἄνθρωπον ἀπεργάσῃται υἱόν, κατὰ χάριν, τοῦ Θεοῦ», «ἵνα τήν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν». Ὁ νέος Ἀδάμ, προσλαμβάνει ὀλόκληρη, παρεκτός βεβαίως ἀμαρτίας ἀνθρώπινη φύση, φθαρτή μέν ἀλλά ὄχι διεφθαρμένη, τήν φωτίζει καί τήν ἀναπλάθει ἐν τῷ προσώπῳ Του θεραπευτικῶς καί ἀγιαστικῶς καί τήν ἀναβιβάζει, ὑπεράνω τῶν ἀγγέλων, σ' αὐτόν τόν θρόνο τῆς Θεότητος.

Αὐτή ἡ ἀστείρευτη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ παραμένει αἰωνίως ὁρατή στό μυστικό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Ἐκκλησία, πού εἶναι «στῦλος καί ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Α' Τιμ. 3, 15), ἡ μυστική Βηθλεέμ, ὅπου ὁ Χριστός «αἰεὶ γεννᾶται». Αὐτή εἶναι ἡ ἀγία ἀποστολή τῆς

Ἐκκλησίας μας, νά ἀποκαλύπτῃ, νά καθιστᾶ φανερή ὡς γεγονός βιούμενο, τῆ θεία ἀγάπη σέ κάθε χρονική στιγμή καί σέ κάθε τόπο. Κάθε ἔκφραση τῆς ζωῆς τῆς, ἡ λατρεία, ὁ λόγος, ἡ πνευματικότητα, ἡ διακονία τῆς, τά κοινωνικά τῆς ἔργα, «σαρκώνουν» μέσα στόν χωροχρόνο τῆς παρουσίας ζωῆς τήν αἰώνια ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος καλεῖται ἐλευθέρως νά τήν οικειοποιηθεῖ. Ἡ μοναδικότητα τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ συνίσταται στό ὅτι πλουτίζει πνευματικῶς, φωτίζει, ἱεροποιεῖ καί ὠραιοποιεῖ ὅλες τίς ἔκφρασεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τίς διάφορες ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ του, μέ τήν ἀκαταγώνιστη καί ζωηφόρο δύναμη τῆς θείας χάριτος. Κάθε πιστός πού ἔχει βαπτισθεῖ ὀρθοδόξως στό ὄνομα τῆς Παναγίας Τριάδος καλεῖται νά ἐκφράζῃ, νά «ἐνσαρκώνῃ», νά φανερώῃ, μέ ὄλο του τό εἶναι, μέ τά ἔργα, τήν ζωή καί τόν ἀγῶνα του, τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ, ὡς δυνατότητα ὑπέρβασης τῆς φθαρτότητας καί τοῦ θανάτου, ὡς ἐπιλογή τῆς ὄντως ζωῆς, ὡς ἐμπειρία καί θέαση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὅποιος «μένει ἐν τῷ Θεῷ» δέν μπορεί παρά νά ἀγαπᾷ ὅπως Ἐκεῖνος, μέ μία ἀγάπη θυσιαστική, πού δέν γνωρίζει σύνορα καί προκαταλήψεις, πού ἀγκαλιάζει τούς πάντες καί τά πάντα, πού ὑποφέρει, πού συμπάσχει, πού προσεύχεται, πού πιστεύει, πού ἐλπίζει, πού ὑπομένει, πού περιμένει. Αὐτή ἡ ἀγάπη δέν εἶναι ἀλλαξονική, καταπιεστική, μονομερής, ἐπιλεκτική, ἀπαιτητική φορτική, διεκδικητική, ζητοῦσα «τά ἑαυτῆς». Ἡ διαβεβαίωση, ὅτι ὁ Θεός «ἀγάπη ἐστίν», ὅπως ἀποκαλύπτεται μοναδικῶς στό ὑπέρλογο μυστήριό τῆς ἐν χρόνῳ Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν ἀγία Παρθένο, μᾶς φωτίζει, μᾶς διδάσκει, μᾶς ὠριμάζει πνευματικῶς, μᾶς ἀγιάζει, μᾶς εἰρηνεύει, μᾶς παρηγορεῖ, μᾶς ἐνισχύει, μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπό τόν πολύμορφο φόβο, τόν φόβο τῆς ἀμαρτίας, τῆς ἐνοχῆς, τῆς φθαρτότητας, τῶν κρίσεων, τῆς φτώχειας, τόν φόβο τοῦ ἄλλου, τοῦ διαφορετικοῦ, τοῦ ἀγνώστου, πού περιχαράκωνει συνειδήσεις καί ὑψώνει τείχη ἀπομόνωσης καί ἐχθρότητας. Μό-

νον διά τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος ἔγινε γιά χάρη μας ὁ πρῶτος Ἀδελφός μας, πραγματώνεται ἡ πανανθρώπινη ὑπαρξιακή ἐπιθυμία γιά ἀδελφοσύνη, χαρά, ζωή, σωτηρία.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Δύο χιλιάδες χρόνια τώρα ἡ Ἅγια Ἐκκλησία μας λιτανεύει μέσα στήν πολύπαθη ἀνθρώπινη ἱστορία, πού γεννᾷ καί ἀπογεννᾷ κρίσεις αὐτό τό μοναδικό ἀγγελικό μήνυμα τῆς χαρᾶς, «ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτῆρ, ὅς ἐστί Χριστός Κύριος». Τά Χριστούγεννα, ἡ μητρόπολη ὅλων τῶν χριστιανικῶν ἐορτῶν, σηματοδοτοῦν τήν γέννηση τῆς ἐλπίδος, πού εἶναι γεμάτη ἀθανασία καί δύναμη, μέσα στή βαρυχειμωνιά τῆς ἀνθρώπινης βιοτῆς. Μιάς ἐλπίδος πού δέν ἐκπορεύεται ἀπό τήν ὅποια ὑποκειμενική ἀνθρώπινη ἐσώτερη ἐπιθυμία, ἀλλά παρέχεται σέ ὅλους μας ὡς δῶρο ἀνεκτίμητο ἀπό τόν Οὐράνιο Πατέρα μας. Ἡ Μητέρα μας Ἐκκλησία, καλεῖ ὅλους μας νά παρακαθήσουμε στήν κοινή τράπεζα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καί νά γίνουμε κοινωνοί τῆς. Τήν λύτρωση πού μᾶς χάρισε ὁ Κύριος μέ τήν γέννησή Του στόν κόσμο θά πρέπει νά τήν βιώσουμε πρωτίστως ὡς προσωπικό γεγονός καί κατόπιν νά τήν εὐαγγελισθοῦμε παντοῦ. Τό ἀνακλινόμενο θεῖο Βρέφος στήν ἀγία φάτνη, ὁ ἀθάνατος Λόγος τοῦ Πατρός, μᾶς δείχνει τόν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς στήν ἀρχαία πατρίδα μας, τόν Παράδεισο. Μᾶς ὑποδεικνύει τόν «ἄλλο δρόμο» πορείας πού μᾶς προφυλάσσει ἀπό τόν κάθε λογῆς «Ἡρώδη», πού μανιωδῶς ἐπιδιώκει, δύο χιλιάδες καί πλέον χρόνια τώρα, νά ἀποκτείνει «τό παιδίον Ἰησοῦν», πού εἶναι ὁ πρό τῶν αἰώνων παντοδύναμος Θεός, ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης, ὁ πατήρ τῶν οἰκτιρῶν, ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων, ὁ ἀληθής Θεός. Ὅσοι πιστοί λοιπόν, προσέλθετε!

Ἡ χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ δι' ἡμᾶς καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν γεννηθέντος Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶθε νά εἶναι πάντοτε μαζί σας.

Εὐλογημένα καί ἅγια Χριστούγεννα
Μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων
καί ἀγάπης ἐν Χριστῷ νηπιάσαντι

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ**

Άγαπητοί μου αδελφοί,

Ὁ φιλόανθρωπος Θεός καί Πατέρας μας, «ὁ καιροὺς καί χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία θέμενος» (Πράξ. 1, 7), μᾶς ἀξιώνει νά εἰσελθουμε σήμε-
ρα στό Νέο Ἔτος 2014. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή ἀπευθύνω σέ ὅλους σας ἐγκάρδιο θερμό χαιρετισμό καί πολλές εὐχές, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χρι-
στός, τοῦ ὁποίου ἐορτάζουμε τήν κατά σάρκα Περιτομή, νά σᾶς εὐλο-
γεῖ, ἀγιάζει καί νά σᾶς προστατεύει καί αὐτήν τή νέα χρονιά.

Ὁλοκάρδιος εἶναι ἡ εὐχή ὄλων μας στό νέο χρόνο, πού λειτουργεῖ
στήν ζωή μας σημειολογικῶς ὡς μία νέα ἀρχή, ἕνα καινούργιο ξεκίνη-
μα, νά ἀξιοποιήσουμε ἐπωφελῶς ὅλες ἐκεῖνες τίς θεῖες εὐλογίες, πού ὁμορ-
φαίνουν καί νοηματοδοτοῦν τήν παροῦσα ζωή καί μᾶς ὠριμάζουν πνευ-
ματικῶς στόν ἀγώνα μας γιά τήν βίωση τοῦ θελήματος τοῦ ἁγίου Θεοῦ.
Ὁ κόσμος ὀλόκληρος, οἱ ἄνθρωποι ὅπου γῆς προσβλέπουν σήμερα μέ
ἔντονη προσδοκία καί ἐλπίδα πρὸς τό μέλλον, παρά τίς δυσμενεῖς ἐξω-
τερικές συνθῆκες. Ὑποδεχόμεθα σήμερα τήν πρώτη τοῦ νέου ἔτους, ἐφο-
διασμένοι μέ τίς ὁμορφες καί τίς δύσκολες ἐμπειρίες τοῦ παρελθόντος,
μέ χρηστές ἐλπίδες καί εὐγενῆ ὄνειρα ἀλλά κυρίως μέ ἐμπιστοσύνη στό
ἔλεος καί στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού μᾶς χαρίζει τήν παροῦσα ζωή, ὡς
στάδιον ἀγῶνος καί προετοιμασίας γιά τήν αἰωνιότητα.

Ὁ Κύριός μας παραμένει σταθερά καί ἀμετακίνητα κοντά μας μέ τήν
ἀγάπη Του, τήν πρόνοιά Του καί τήν φιλανθρωπία Του. Εἶναι ἀνάμε-
σά μας ὁ θεῖος Ἐμμανουήλ, καί μοιράζεται τήν ζωή μας, συμπαραστέ-
κεται στόν ἀγώνα μας, ἀγιάζει, ἱεροποιεῖ καί φωτίζει τήν ὑπαρξή μας.

Άγαπητοί μου αδελφοί,

Ἡ σημερινή ἐόρτιος ἡμέρα μᾶς ὑπενθυμίζει μέ τόν πλέον δυνατό τρό-
πο τήν στοργή τοῦ Θεοῦ πού χαρίζει νόημα, προοπτική, ἀσφάλεια καί
δύναμη στήν ζωή μας. Παραλλήλως ὁμως ὀφείλουμε μέ σοβαρότητα νά
σταθοῦμε ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν μας καί νά ἀξιοποιήσουμε αὐτόν τόν
πλοῦτο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἡ ζωή μας νά γίνη εὐωδία Χριστοῦ.
Σκοπός μας ἄς γίνῃ αὐτό πού ἔψαλαν μέ σοφία καί ἀπλότητα, οἱ πα-
τέρες μας στά κάλαντα τῆς σημερινῆς ἐορτῆς. «*Τοῦ χρόνου μας καλή
ἀρχή καί ὁ Χριστός μᾶς προσκαλεῖ, τήν κακίαν ν' ἀρνηθῶμεν, μ' ἀρε-
τάς νά στολισθῶμεν*».

Εὐχομαι ὀλοψύχως ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, νά εὐλογήσει δαψιλῶς
τό νέο ἔτος 2014 ἀπό τόν ἀκένωτο πλοῦτο τῆς χάριτός Του, ὥστε νά
εἶναι γιά ὅλους μας, τόν ἱερό κλῆρο, τίς μοναστικές ἀδελφότητες, τόν
φιλόχριστο λαό τῆς θεοφυλάκτου καί ἐνδόξου ἐπαρχίας μας, ἀλλά καί
τήν πατρίδα μας καί τόν κόσμο ὀλόκληρο, ἔτος εὐλογίας, μετανοίας,
ἀγιασμοῦ, σωτηρίας, ἀγάπης, εἰρήνης, ὑγείας καί προκοπῆς.

Χρόνια Πολλά,

Εὐλογημένο καί σωτήριο τό Νέο Ἔτος 2014

Μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων καί ἀγάπης πολλῆς

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 216

Πρός τούς εύλογημένους Χριστιανούς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ ἄπειρος ἀγαθότης τοῦ Ἁγίου Θεοῦ μᾶς ἀξίωσε καί ἐφέτος νά φθάσωμεν στά ἔνδοξα προεόρτια τῆς μεγάλης καί κοσμοσωτηρίου ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Ὁ Σωτῆρας καί λυτρωτής Κύριος ἐπισκέπτεται ἀνάως τόν ἄνθρωπο μεταφέροντας τό μήνυμα τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἀγάπης Του πρὸς αὐτόν. Ἡ ἐπί θύραις εὐρισκομένη ἐορτή τῶν Χριστουγέννων ἀνακαλεῖ μέ τόν πῖο συγκλονιστικό τρόπο στήν μνήμη μας τό χρέος τῆς ἀγάπης πού προβάλλει ἐνώπιόν μας ὡς ἡ ἀπάντηση τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας μας, δηλαδή στήν ἠθική καί πνευματική ἀνεστιότητα καί ἀδιαφορία τοῦ σύγχρονου κόσμου, ὁ ὁποῖος βιώνει καθημερινῶς τούς πικρούς καρπούς τῆς ἐγωιστικῆς του ἀυτονομήσεως ἀπό τόν Θεόν τῆς ἀγάπης καί τοῦ ἐλέους.

Ἡ ὀργάνωση τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης εἶναι κύριος ἄξονας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, πού θεμελιώθηκε ἀπό τήν ἀποστολική ἀκόμη ἐποχή, ὅπως προκύπτει τόσο ἀπό τήν μαρτυρία τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (β', 44-47, δ', 32), ὅσο καί ἀπό τόν ἔρανο πού διοργάνωσε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιά τούς χριστιανούς τῆς Ἀσίας, πού εὐρίσκοντο σέ μεγάλη θλίψη (Α' Κορ. ιστ', 1). Ἡ ἐλεημοσύνη καί ἡ φιλαδελφία εἶναι καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού ἐκδηλώνεται πρὸς κάθε ἄνθρωπο.

Ἡ ἐλεημοσύνη τῶν πιστῶν ἀνθρώπων διέπεται ἀπό τό ἦθος τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου μας, γι' αὐτό καί δέν συγκρίνεται μέ παρόμοιες συμπεριφορές καί ἐνέργειες πού ἐκδηλώνονται ἐκτός Ἐκκλησίας. Οἱ πιστοί συγκροτοῦν τήν Ἐκκλησία πού εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, συνδέονται μεταξύ τους μέ πνευματικούς δεσμούς καί συνυπάρχουν ὅπως λειτουργοῦν τά μέλη τοῦ σώματος, πού «εἶτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τά μέλη, εἶτε δοξάζεται ἐν μέλος, συχαίρει πάντα τά μέλη» (Α' Κορ. ιβ', 26). Στήν Ἐκκλησία δέν σωζόμαστε μόνοι, δέν ζοῦμε μόνοι, δέν εὐτυχοῦμε μόνοι. Μετέχουμε ὡς Σῶμα Χριστοῦ στίς δωρεές

τοῦ Θεοῦ, δίχως νά ἀδιαφοροῦμε γιά τίς ἀνάγκες τῶν ἀδελφῶν μας. Ὁ Κύριός μας στήν διδασκαλία Του γιά τήν μέλλουσα κρίση ταυτίσθηκε μέ τόν πεινασμένο, τόν διψασμένο, τόν ξένο, τόν φυλακισμένο, τόν ἀσθενῆ, λέγοντας ὅτι «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοί ἐποιήσατε» (Ματθαίου κε', 40). Ἐπομένως, ὅταν βοηθοῦμε τούς ἔχοντες ἀνάγκη συνανθρώπους μας χωρίς διακρίσεις καί ἀποκλεισμούς, περιθάλπουμε καί εὐεργετοῦμε τόν ἴδιο τόν Κύριό μας.

Ἡ προσφορά ἀγάπης πρὸς τούς συνανθρώπους μας εἶναι πρωτίστως προϋπόθεση ζωῆς. Ὁ ἄνθρωπος ζῆ πραγματικά μόνον ὅταν ἀγαπᾷ, καί τοῦτο διότι ἡ ἀγάπη συνιστᾷ τήν πεμπτουσία τῆς ὑπαρξέως του. Ἀγαπᾷ δέ πραγματικά κάποιος ὅταν προσφέρει μέ ἰλαρότητα, ὅταν θυσιάζεται, ὅταν συμπάσχει, ὅταν ἐξέρχεται ἐλευθέρως τῆς ἐγωιστικῆς του αὐτάρκειας πρὸς χάριν τοῦ πλησίον του. Αὐτήν τήν ἀγάπη καί μάλιστα ἐμπράκτως προσφέρει καί ἡ τοπική μας Ἐκκλησία πρὸς ὅλους τούς ἀδελφούς πού τήν ἔχουν ἀνάγκη. Καθημερινῶς, ἡ κοινή φιλόστοργος μητέρα μας Ἐκκλησία ἐκτείνει τό στοργικό της χέρι γιά νά ἀνακουφίσει τόν ἀνθρώπινο πόνο, πού στίς ἡμέρες μας ὀλοέν καί περισσότερον αὐξάνεται. Καί αὐτό τό ἐπιτυγχάνει πρωτίστως μέ τήν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καί ἀκολούθως χάρις στήν ἰδικήν σας συμπαράσταση καί ἐμπιστοσύνη.

Αὐτό τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, πού τά τελευταῖα χρόνια ἔχει ἐμπλουτισθεῖ μέ νέες δράσεις, ὅπως ἡ λειτουργία τῶν δύο Κοινωνικῶν Παντοπωλείων, νέου Κεντρικοῦ Συσσιτίου, ξενῶνος ἀστέγων καί συγγενῶν ἀσθενῶν, κοινωνικοῦ φαρμακείου καί ἰατρείου, στηρίζεται πρωτίστως ἀπό τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί ἀκολούθως ἀπό τήν ἰδικήν σας συμπαράσταση καί ἐμπιστοσύνη, καθὼς ὡς γνωστόν ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας δέν διαθέτει ἀξιόλογα περιουσιακά στοιχεῖα τά ὁποῖα ἀξιοποιούμενα θά μπορούσαν νά στηρίξουν περαιτέρω τό φιλανθρωπικό ἔργο της. Συγκεκριμένως ἀπό 1ης Νοεμβρίου

ου 2012 μέχρι 31ης Οκτωβρίου 2013 προσεφέρθησαν για δράσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρος τά κάτωθι ποσά:

α) για τακτικά μηνιαία βοηθήματα, 82.777 ευρώ,

β) για έκτακτα μηνιαία βοηθήματα, 72.886 ευρώ,

γ) για νοσήλεια και αγορά φαρμάκων ασθενών, 14.320 ευρώ,

δ) για βοηθήματα Χριστουγέννων 2012 και του Πάσχα 2013, 28.346 ευρώ,

ε) για έτοιμασία καθημερινού συσσιτίου 300 και πλέον μερίδων ζεστού φαγητού, 61.118 ευρώ,

στ) για έξοφληση λογαριασμών Δ.Ε.Η. και Ο.Τ.Ε., 36.210 ευρώ,

ζ) για θέρμανση, 7.114 ευρώ,

η) για ύποτροφίες φοιτητών, μαθητικά δίδακτρα, και ένοικια, 51.621 ευρώ,

θ) για αποφυλακίσεις κρατουμένων, 9.747 ευρώ,

ι) για έξωτερική ιεραποστολή, 1.000 ευρώ,

ια) για ενίσχυση διαφόρων κοινωνικών και πολιτιστικών συλλόγων, 10.021 ευρώ,

ιβ) για τό Κοινωνικό Παντοπωλείο, 256.447 ευρώ,

ιγ) για τόν Ξενώνα φιλοξενίας «Στοργή», 2.563 ευρώ,

ιδ) για τίς κατασκηνώσεις, 35.000 ευρώ,

ιε) για ένδύματα από τό κατάσταση «Άγιος Ίωάννης ο Έλεήμων», 97.484 ευρώ και

ιστ) για τό Κοινωνικό Φαρμακείο, 59.000 ευρώ.

Συνολικῶς και μέχρι τό τέλος Οκτωβρίου του παρόντος έτους έδόθησαν, τόσον από τό Κεντρικό Φιλόπτωχο Ταμείο τής Ίερᾶς Μητροπόλεως μας ὅσο και από τά Ένοριακά Φιλόπτωχα τής τοπικῆς μας Έκκλησίας περί τίς **825.660 Εύρώ**, για τήν κάλυψη αναγκῶν τῶν έμπεριστάτων ἀδελφῶν μας. Είναι τά χρήματα πού ὁ φιλόχριστος λαός έμπιστεύεται στήν μητέρα του Έκκλησία και εκείνη μέ φόβο Θεοῦ, χρηστότητα και καθαρότητα, διαχειρίζεται. Τό παραπάνω ποσό είναι τό με-

γαλύτερο πού έχει ποτέ δοθεῖ από τήν Ίερά Μητρόπολή μας, και τοῦτο λόγω τῶν ειδικῶν συνθηκῶν πού επικρατοῦν στόν τόπο μας. Τό έργο αὐτό είναι ἀνάγκη νά συνεχισθῆ. Καί θά συνεχισθῆ, ὅταν στηριχθῆ από ὄλους μας, καθώς έρχονται δύσκολες ἡμέρες.

Άγαπητοί μου,

Καθώς πλησιάζουν οἱ ἅγιες ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων ἡ φτώχεια και ἡ δυστυχία φαντάζουν περισσότερο. Ὁ πόνος, συχνά βουβός και ἀξιοπρεπῆς, γίνεται έντονότερος. Ἡ Έκκλησία μᾶς καλεῖ ὄλους σέ μία συστράτευση ἀγάπης για τήν ἀνακούφιση τοῦ ἀνθρώπινου πόνου. Ἄς είναι αὐτή ἡ ἰδική μας ἡχηρή ἀπάντηση στήν παγερή έγωιστική ἀδιαφορία τῶν ἀποκαλυπτικῶν καιρῶν μας. Ὁ Κύριός μας θά κτυπήσει τήν πόρτα μας και πάλιν ἐφέτος **τό Σάββατο 14, τήν Κυριακή 15 και τήν Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου**. Δέν ἀγνοοῦμε, ὅτι ἡ οικονομική δυσπραγία, ἡ ἀνεργία πού καλπάζει, ἡ δραστική μείωση μισθῶν και συντάξεων, ἔχουν δημιουργήσει πληθώρα οικονομικῶν προβλημάτων και κυρίως αἰσθήματα ἀνασφάλειας και φόβου για τό αὔριο στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Συγχρόνως ὅμως ἔχουν αὐξηθεῖ δραματικά και οἱ ἀνάγκες και οἱ ἐκκλήσεις συνανθρώπων μας για βοήθεια. Οἱ δυσμενεῖς έξωτερικές συνθήκες δέν πρέπει νά μᾶς ἀποτρέψουν από τό ἱερό καθῆκον τῆς ἀγάπης. Καί τό μικρότερο ποσό ἔχει μεγάλη ἀξία ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μας και συνεισφέρει στήν παρηγορία τῶν ἀδελφῶν μας. Ἄς προσφέρουμε, μέσα από τήν καρδιά μας ὅ,τι μπορούμε, ὄλοι στόν ΕΡΑΝΟ ΑΓΑΠΗΣ τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως μας, μέ ἀπώτερο και μοναδικό σκοπό τήν στήριξη τῶν ἀναξιοπαθόντων ἀδελφῶν μας, ὥστε νά μήν χαθεῖ ἡ ἐλπίδα και ἡ ἀνθρωπιά από τόν λαό μας. Ἡ ἀγάπη και ἡ ἀλληλεγγύη είναι ἡ μόνη λύση στήν κρίση τῶν ἡμερῶν.

Εὔχομαι μέσα από τήν καρδιά μου και μέ πολλή ἀγάπη ὁ Κύριός μας νά σᾶς χαρίζει διαρκή και ἀναφαίρετον τήν βεβαιότητα τῆς εύλογημένης παρουσίας Του στήν ζωή σας.

ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μέ πολλήν πατρικήν ἀγάπη και ὀλόθυμες εύχές

Διάπυρος εύχέτης σας πρὸς τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἡ Διακονία ἀγάπης στὴν Ἐκκλησία τῶν Σερρών

Μέ τὴν εὐλογία τοῦ Κυρίου μας πραγματοποιήθηκε καὶ ἐφέτος, τὸ Σάββατο 14, τὴν Κυριακὴ 15 καὶ τὴν Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολή μας ὁ Ἔρανος Ἀγάπης. **Συνολικῶς, κατὰ τὸν ἐφετεινὸ Ἔρανο τῆς Ἀγάπης συγκεντρώθηκε παρά τὴν οικονομικὴ δυσπραγία καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τῶν ἡμερῶν μας τὸ ποσό τῶν 151.420 Εὐρώ.** Τὸ ἐφετεινὸ ποσό εἶναι σαφῶς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο ποσό τοῦ περυσينوῦ Ἐράνου Ἀγάπης, πού ἦταν 147.451 εὐρώ.

Ὁ φιλόχριστος καὶ φιλότιμος λαός μας, παρά τίς πολλὰς οικονομικὰς δυσκολίες καὶ τὸ κλίμα ἀνασφάλειας πού ἐπικρατεῖ, ἀνταποκρίθηκε κατὰ τρόπο ἰδιαιτέρως συγκινητικὸ καὶ μὲ πολὺ εὐγένεια καὶ καλωσύνη στό προσκλητήριον ἀγάπης τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, στηρίζοντας καὶ ἐνισχύοντας οὐσιαστικά τὸ ἔργο της, ἀποδεικνύοντας γιὰ ἀκόμη μία φορά ὅτι διατηρεῖ ἄσβεστη τὴν λαμπάδα τῆς ἀγάπης, τῆς φιλαδελφίας καὶ τῆς ἔμπρακτης συμπαράστασης στοὺς ἀδελφούς μας πού ἀντιμετωπίζουν μεγάλα καὶ σοβαρὰ προβλήματα. Ἡ Ἐκκλησία μας συνεχίζει καὶ ἐπαυξάνει περαιτέρω τὴν φιλανθρωπικὴ καὶ κοινωνικὴ της δραστηριότητα, προσπαθώντας νὰ ἀνακουφίσει τὸν πόνο τῶν ἀδύναμων ἀδελφῶν μας καὶ νὰ συμπαρασταθεῖ στοὺς φτωχοὺς, τοὺς ἡλικιωμένους καὶ ἐμπεριστάτους ἀδελφούς τῆς μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας.

Αὐτὲς τίς ἅγιες ἡμέρες θὰ χορηγηθοῦν ἄμεσα, τόσο ἀπὸ τὸ Γενικὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο, ὅσο καὶ τὰ Ἐνοριακά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, 80 συνολικῶς ὑποτροφίες καθὼς καὶ ἔκτακτα

οικονομικὰ βοηθήματα σὲ περισσότερες ἀπὸ 950 οἰκογένειες ἀναξιοπαδούντων ἀδελφῶν μας, ὅπως αὐτὲς κατεγράφησαν ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν τους. Τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ Ἐράνου Ἀγάπης δὰ διατεθεῖ μέσα στό Νέο Ἔτος γιὰ τὴν μηνιαία τακτικὴ καὶ ἔκτακτη οικονομικὴ ἐνίσχυση ἀπόρων οἰκογενειῶν.

Παράλληλα συνεχίζεται ἡ δωρεάν διανομὴ τροφίμων καὶ εἰδῶν πρώτης ἐπισιτιστικῆς ἀνάγκης ἀπὸ τὸ Κοινωνικὸ Παντοπωλεῖο «Κιβωτός Ἀγάπης» τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας σὲ 500 συνολικῶς οἰκογένειες, καθὼς καὶ ἡ δωρεάν διανομὴ ζεστοῦ φαγητοῦ σὲ 300 ἐμπερίστατες οἰκογένειες συνανθρώπων μας. Ἐπίσης, ὀλοκληρώθηκε ἡ διάδραση 45 τόνων καυσόξυλων στοὺς οικονομικῶς ἀδυνάτους ἀδελφούς μας. Ἀνήμερα τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία προσέφερε τὸ γιορτινὸ τραπέζι στοὺς ἐμπερίστατους συναθρώπους, στό ὁποῖο παρεκάθησε καὶ ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος εὐχαριστεῖ ὀλοψύχως τοὺς κληρικούς καὶ λαϊκοὺς συνεργάτες τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, πού μὲ ζῆλο, αὐταπάρνηση καὶ πραγματικὴ ἀγάπη διενήργησαν καὶ τὸν ἐφετεινὸ ἔρανο τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κυρίως τὸν φιλόχριστο, φιλότιμο καὶ εὐαίσθητο στόν ἀνθρώπινο πόνο λαό μας, γιὰ τὴν ἰδιαιτέρως συγκινητικὴ καὶ ἐντυπωσιακὴ ἀνταπόκρισή του, παρά τίς ἰδιαιτέρως δύσκολες οικονομικὰς συνθήκες, εὐχόμενος σὲ ὅλους εὐλογημένα καὶ ἅγια Χριστούγεννα.

«Λοιπόν ἐστὶ καὶ τελευταῖος ὁ ἀποδείπνος ὕμνος, ὃν ἐπὶ τὸν ὕπνον ἤδη τρεπόμενοι καὶ τὴν ἀνάπausιν τοῦ σαρκίου, τῷ Θεῷ λειτουργοῦμεν»¹.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποδείπνου εἶναι ἡ τελευταία στό σύστημα τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου, σύμφωνα μέ τόν ἑλληνορωμαϊκό τρόπο διαίρεσης τοῦ ἡμερονυκτίου ὠρολογίου, κατά τό ὁποῖο ὡς πρώτη ἀκολουθία ἀριθμεῖται ὄχι ὁ Ἑσπερινός, ἀλλά τό Μεσονυκτικό.

Τό Ἀπόδειπνο δέ συναριθμεῖται στους ἐπτά ἀρχικούς καιρούς τῆς δημόσιας προσευχῆς, κατά τό «ἐπτάκις ἤνεσάν σε»², γιά τό λόγο ὅτι, ἂν καί ὁ πυρήνας του βρίσκεται στήν πολύ παλιά πράξη τῶν μοναχῶν νά προσεύχονται στήν ἀρχή τῆς νύκτας μέ τόν ἐνενηκο-

Ἡ προέλευση λοιπόν τοῦ ἀποδείπνου εἶναι καθαρά μοναχική καί στό πέρασμα τοῦ χρόνου διαμορφώθηκε σέ δύο μορφές· τό «μέγα» πού μέχρι καί σήμερα ψάλλεται τήν κατασκευτική περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἀπό Δευτέρα μέχρι Πέμπτη, καί τό «μικρό» πού διαμορφώθηκε πρῖν τόν 15ο αἰώνα, ἀποτελεῖ σύντμηση τοῦ «μεγάλου» καί ψάλλεται τίς Παρασκευές τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μέ τίς στάσεις τοῦ ἀκαθίστου, καθώς ἐπίσης καί τίς ὑπόλοιπες ἡμέρες τοῦ ἔτους διαβάξεται κατ' ἴδιαν.

Τό «μέγα» Ἀπόδειπνο εἰδικά, πού ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τῆς ἐκτενοῦς προσευχῆς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί στό ἀσκητικό πνεῦμα καί τό λατρευτικό ὄραμα

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΤΟ ΑΠΟΔΕΙΠΝΟ

Τοῦ Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ
Ἀναπλ. Καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

στό ψαλμό, «ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου», γιά τήν ἀπαλλαγή ἀπό κάθε «φόβον νυκτερινό» καί γιά τήν ἀπρόσκοπτη κι ἐλεύθερη ἀπό φαντασίες νυκτερινή ἀνάπausη, ὅμως ἡ προέλευσή του καί ἡ διαμόρφωσή του εἶναι μεταγενέστερη καί τά θέματά του εἶναι ἐν πολλοῖς κοινά μέ τόν Ἑσπερινό. Ἔτσι στό Ἀπόδειπνο μποροῦμε νά ἀναγνωρίσουμε μία ἀναδίπλωση καί ἐπανάληψη τῆς ἐσπερινῆς ἀκολουθίας, ἡ ὁποία μετατέθηκε πρῖν τήν δύση τοῦ ἡλίου καί τό Ἀπόδειπνο ξεχώρισε μετά τό δεῖπνο καί πρῖν τήν κατάκλιση. Γι' αὐτό ἄλλωστε λέγεται καί Ἀπόδειπνο³.

τῆς περιόδου αὐτῆς, διαιρεῖται σέ τρία μέρη, «εἰς τρεῖς μοῖρας, εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος καί τήν ὑπέρ ὑμῶν ἐξιλέωσιν». Ὅλα δέ τά λειτουργικά του στοιχεῖα, οἱ ψαλμοί, οἱ εὐχές, τά τροπάρια εἶναι γεμάτα κατάνυξη, συντριβή, δοξολογία καί δέηση γιά τήν «εἰρηνικῶς, ἀφαντάστως, ἀμολύντως τε καί ἀνενοχλήτως» διέλευση τοῦ καιροῦ τῆς νύχτας⁴.

Στά τρία μέρη τῆς λαμπρῆς καί κατασκευτικότητας αὐτῆς ἀκολουθίας μπορεῖ κανεῖς νά βρεῖ ἐκλεκτούς νυκτερινούς ψαλμούς ὅπως τόν 4ο μέ τό «ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τό αὐτό κοιμηθήσομαι καί ὑπνώσω», τό 12ο μέ τό «φώτισον

1. Μάρκου Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1185D.

2. Ψαλμ. 118, 164.

3. Ἰ. Μ. Φουντούλη, Λογική Λατρεία, Ἀθήνα ²1984, σ. 61, 62.

4. Συμεών Θεσσαλονίκης, Διάλογος, PG 155, 620CD.

τούς ὀφθαλμούς μου μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον» κ.ἄ. Ἀκόμη διαβάζεται ἡ εὐχή τοῦ Μανασσῆ «Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεός τῶν Πατέρων ἡμῶν...», ἡ ὁποία λέγεται «μετανοίας τε καί κατανύξεως ἀφορμὴν οὖσαν»⁵.

Ἔχουν διασωθεῖ ἐπίσης στό «μέγα» Ἀπόδειπνο καί τρία ἀρχαῖα τροπάρια, ὅπως ἡ ἐκλογή στίχων ἀπό τό 3 καί 9 κεφ. τοῦ Ἡσαΐα μέ ἐφύμνιο τό «ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός» πού «εἶναι ἓνας ὕμνος θριάμβου καί ἐγκαρτερήσεως»⁶ καί ψάλλεται «κατά τῆς τῶν δαιμόνων ἐνεργείας... τῶν ἐν νυκτί μάλιστα τὴν πονηρὰν δύναμιν ἐπιδεικνυμένων»⁷. Δεύτερος ὕμνος εἶναι τό ἀρχαῖο σέ ἐνδεκασύλλαβους στίχους τροπάριο «ἡ ἀσώματος φύσις τὰ χερουβίμ», πού ψάλλεται ὡς δοξολογία ἀγγέλων καί ἀνθρώπων πρὸς τόν Δημιουργό, καί τό τροπάριο εἶναι λαϊκῆς ἔμπνευσης καί γεμᾶτο κατάνυξη καί παρουσιάζει ὅλους τοὺς ἁγίους νά πρεσβεύουν στό Θεό «ὑπὲρ ἡμῶν». Τό τροπάριο αὐτό «λίαν ἀναγκαῖον ἔστι, τό τοὺς ἐγγίζοντας Θεοῦ μεσίτας ἐπικαλεῖσθαι καί βοηθούς»⁸.

Νά ἐπισημάνουμε ἀκόμη καί ἄλλα ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα αὐτῆς τῆς ἀκολουθίας, ὅπως τό σύμβολο τῆς πίστεως πού λέγεται ἐδῶ «διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως», τό «Ἄξιόν ἐστιν», «διὰ τὴν τοῦ Λόγου σάρκωσιν καί τὴν τῆς θεομήτορος μεσιτείαν», ἀκόμη τό «Κύριε ἐλέησον» τεσσαράκοντα, «διὰ τὴν ἀφιέρωσιν τῶν ὥρῶν ἡμῶν τῆς ζωῆς καί τῶν ἡμερῶν»⁹. Ἐπί πλέον τό σύντομο καί παλαιό, κατανυκτικό καί γεμᾶτο δέηση τροπάριο «Κύριε τῶν δυνάμεων», πού ψάλλεται ὡς ἐφύμνιο στόν 15ο ψαλμό «Αἰνεῖτε τόν Θεόν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ» καί τέλος τίς ὑπέροχες εὐχές «Ἄσπιλε, ἀμόλυντε...» τοῦ μοναχοῦ τῆς Μονῆς τῆς Εὐεργέτιδος Παύλου, στήν ὁποία ζητῶνται

ὄλα τὰ ἀγαθὰ καί κυρίως ζητεῖται ἡ κατά τὴν ἔξοδο τῆς ψυχῆς προστασία τῆς ἀπὸ τοὺς δαίμονες, καί τὴν «ἐπικοίτιο» εὐχή «καί δός ἡμῖν, δέσποτα, πρὸς ὕπνον ἀπιούσιν...» τοῦ μοναχοῦ Ἀντιόχου τοῦ Πανδέκτου, στήν ὁποία ζητεῖται ἡ κατά τὴν ἐπερχόμενη νύκτα ἀνάπαυση τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς.

Πράγματι ὁ ὅλος ἄνθρωπος ὡς ψυχὴ καί σῶμα βρῖσκει μέσα καί σ' αὐτὴ τὴ λατρευτικὴ ἐμπειρία τὴ λειτουργικὴ του ταυτότητα καί ἐπιβεβαίωση, τὴν ὀλοκλήρωσή του μέσα ἀπὸ τὴν δοξολογικὴ του ἀναφορά στό Θεό καί Πατέρα. Τὰ πάντα «τοῖς συνιούσι», δηλαδή στοὺς γνωστικούς, νοοῦνται «καί λεπτοτέρως καί θειοτέρως»¹⁰. Ἡ λατρεία ἀκριβῶς ἔχει τὴν δύναμη νά καλλιιεργεῖ τόν ἄνθρωπο, ὥστε νά βλέπει τὰ πάντα μ' αὐτό τό πρίσμα. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μπορεῖ τὴν κάθε στιγμή νά τὴν κάνει εὐκαιρία ἁγιασμοῦ καί ἄσκησης στήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, δυνατότητα εὐχαριστίας ἀλλὰ καί μπόλιασμα στήν ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔτσι μέσα στήν ἀκολουθία τοῦ «μεγάλου» Ἀποδείπνου ὁ ὕπνος γίνεται «μίμημα τοῦ θανάτου» καί εἰκόνα τοῦ «ζοφεροῦ ὕπνου τῆς ἁμαρτίας»¹¹. Ἀπεναντίας τό «ἐξεγείρεσθαι», τό ξύπνημα, ἐννοεῖ τὴν «ἐκ θανάτου μέλλουσαν ἐκείνην ἀνάστασιν»¹². Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀποδείπνου ἔρχεται νά παίξει σπουδαῖο ρόλο. Λειτουργεῖ ὡς «εὐχαριστία ὑπὲρ νυκτός διὰ τὴν ἀπὸ τῶν πόνων ἀνάπαυσιν» ἀλλὰ καί ὡς «ὑπόμνησις τοῦ θανάτου»¹³. Εἶναι ἓνα λαμπρό φῶς πού καταυγάζει τό σκοτεινὸ τοῦτο καί ταραχῶδη βίο, ὥστε νά βιώνουμε ἐνσυνείδητα «τὴν κατ' ἐνέργειαν ἀπόλαυσιν τῆς τοῦ Θεοῦ ἀπροσίτου φωτοχυσίας καί χάριτος»¹⁴ καί νά πορευόμαστε μέ σιγουριά κι ἐλπίδα «πρὸς τὴν ἀνέσπερον ἐκείνην ἡμέραν καί ζώην»¹⁵.

5. Μάρκου Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1188C.

6. Ἰ.Μ. Φουντούλη, ὁ.π., σ. 203.

7. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1183B.

8. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 620D.

9. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 620D-621A.

10. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, Ἀποκρίσεις, PG 155, 940C.

11. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὁ.π., PG 160, 1188B.

12. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, Ἀποκρίσεις, PG 155, 940C.

13. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, Διάλογος, PG 155, 553B.

14. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, ὁ.π., PG 155, 589B.

15. Συμεῶν Θεσσαλονίκης, Ἀποκρίσεις, PG 155, 940D.

† τα Χριστούγεννα

ΩΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟ ΣΤΟ ΘΕΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟ

του Θεόφιλου Πασχαλέρη, Φιλολόγου

Χριστούγεννα! Όλοι οί χώροι τής καθημερινότητας λούζονται μέσα στό φῶς! Όλα στήνουν ἕνα σκηνικό, ὅπου πρωταγωνιστεῖ ἡ ζωντάνια καί τούς βασικούς ρόλους ἔχουν ἡ χαρούμενη διάθεση καί ἡ αἰσιόδοξη προοπτική. Ὁ ἄναρχος Θεός παραινόμενος «φύσει» Θεός προσλαμβάνει καί τή φύση τοῦ ἀνθρώπου στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Μέ τή σάρκωση τοῦ Θεοῦ - Λόγου καί τή γέννηση τοῦ Θεανθρώπου, ὁ ἀνθρωπος μπορεῖ ὄχι μόνο νά βλέπει τό Θεό πρόσωπο μέ πρόσωπο καί νά χαίρεται τή βαθύτερη δυνατή σχέση μαζί του, ἀλλά τοῦ παρέχεται συγχρόνως καί ἡ δυνατότητα, ἐφόσον ὁ ἴδιος τό ἐπιθυμεῖ, νά γίνεται θείας φύσεως κοινωνός. Ὅχι ἀπλά πνευματοφόρος, ἀλλά καί θεοφόρος καί θεοειδής.

Πέρα ὡστόσο ἀπό τό προσωπικό λυτρωτικό ὄφελος, ἡ σάρκωση τοῦ Χριστοῦ, στούς αἰῶνες πού πέρασαν, ἐπηρέασε καίρια τό ἱστορικό γίγνεσθαι καί χρωμάτισε ἔντονα καί ποικιλλότροπα τήν πολιτιστική δημιουργία. Στάθηκε ὁρόσημο στήν ἱστορία τοῦ κόσμου καί ἄλλαξε τή ροή τῶν πνευματικῶν ρευμάτων τής ἀνθρωπότητας. Σήμανε τό τέλος ἑνός κόσμου, πού «ἔπνεε τά λοιίσθια», καί τήν ἀφετηρία ἑνός νέου κόσμου, πού μόλις ἀνέτειλε.

Καί ἐνῶ οἱ μάγοι ἀπό τήν Ἀνατολή ἔφεραν στό Νεογέννητο τής Βηθλεέμ τά θεῖα τους δῶρα, ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικός ἀνθρωπισμός τοῦ πρόσφερε μιᾶς περίπου χιλιετίας πνευματική καλλιέργεια, πού ἀποτελοῦσε τήν ἀπαραίτητη ψυχολογική προπαρασκευή, γιά νά δεχθεῖ ὁ κόσμος τό χριστιανικό μήνυμα.

Δέν ἐδημιούργησε, βέβαια, τό κοσμοσωτήριο μήνυμα ὁ Ἑλληνισμός. Διαμόρφωσε ὅμως τόν ἀνθρώπο, πού θά ἦταν ἕτοιμος νά προσλάβει τό μήνυμα αὐτό.

Τοῦ ἔδωσε τήν προσληπτική καλλιέργεια πού δέ διέθεταν ἄλλοι λαοί ἐκείνης τής ἐποχῆς.

Ἡ ἀνθρωποκεντρική στροφή τής ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Σωκράτη, καί ὁ «σπερματικός λόγος», πού βρῆκε στόν Ἑλληνισμό τό πιό πρόσφορο ἔδαφος, γιά νά γονιμοποιηθεῖ, καλλιέργησαν τήν προσδοκία, πού ἀποτελέσε τό συνδυετικό κρίκο μέ τή χριστιανική διδασχική.

Ἔτσι ἡ ἀρχαία ἑλληνική θρησκευτικότητα, ὄχι ὡς θεολογία, ἀλλά ὡς θεοσεβής φιλοσοφία, προετοίμασε τόν ἀνθρώπο νά δεχθεῖ καί νά ἀφομοιώσει τό πνευματικό μήνυμα τής ἐνανθρώπησης τοῦ Θεοῦ-Λόγου.

Διαμόρφωσε τόν ἀνθρώπο ὡς ὄν «ἀσκητόν» καί «τελειούμενον», ὡς «ζῶον θεούμενον», κατὰ τήν θεολογική ἔκφραση, πού θά τοῦ ἦταν δυνατό μέ προσωπικό, ἐπίμονο καί συνεχή ἀγῶνα νά φθάσει στό «ὁμοιοῦσθαι Θεῷ».

Ἔτσι τό πνευματικό ἀνοιγμα πρὸς τόν οὐρανό δικαιώθηκε. Ἡ μονοδιάστατη θεωρηση τοῦ ἀνθρώπου ἔδωσε τόπο στή δισδιάστατη. Τό «ἐπέκεινα» νίκησε τό «ἐνθάδε». Οἱ προβολεῖς τοῦ πνεύματος φώτισαν τά οὐράνια δώματα καί ὁ ἀνθρώπος ἔγινε θεοειδής καί θεοείκελος.

Αὐτό σέ ἀδρές γραμμές εἶναι τό ἰδεολογικό στίγμα καί τό περιεχόμενο τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Πιστεῖ ἀπόλυτα στήν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, τό ὅποιο ὀφείλουμε νά σεβόμαστε καί νά τιμοῦμε τόσο στό πρόσωπο τοῦ ἄλλου, ὅσο καί στό πρόσωπο τό δικό μας. Ὁ κόσμος διαπνέεται ἀπό τή χαρά τής πνευματικῆς καί καλλιτεχνικῆς δημιουργίας. Κεντρική του μορφή ἀποτελεῖ ὁ ἀνθρώπος «πολίτης» πού ἀγωνίζεται νά πραγμα-

τώσει τήν προσωπική του τελείωση μόνο στά πλαίσια ἐλεύθερης δημοκρατούμενης καί ὀργανικά συνταγμένης πολιτικῆς κοινωνίας.

Θεμελιώδεις του ἀξίες: Τό θεῖον, τό ἀγαθό, τό ὠραῖο, τό ἀληθές, τό ἐλεύθερο, τό μέτρο.

Ἐμβλημα του ἀποτελεῖ ὁ ὑπέροχος στίχος τοῦ Μενάνδρου: «ὡς χαρίεν ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾗ» καί ἡ σοφῆ ρήση τοῦ Σενέκα: «ὁ ἄνθρωπος γιά τόν ἄνθρωπο εἶναι ἱερό πράγμα»!

Βεβαίως, ὁ ἀρχαῖος ἐλληνικός πολιτισμός κατόρθωσε μέ τά ἐπιτεύγματα του νά προκαλέσει τόν παγκόσμιο θαυμασμό. Δέν μπόρεσε ὡστόσο νά γεφυρώνει τό χάσμα, πού δημιουργήθηκε ἀπό τή ρήξη τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό.

Ἀπό τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων μέχρι τή σάρκωση ὁ ἀπέραντος ἐλληνικός κόσμος μέσα στήν πολιτιστική καί γλωσσική του ἐνότητα, πού ἀποτελοῦσε καρπό τοῦ ἀνεπανάληπτου ἔργου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, καί τήν πολιτική συνοχή, πού ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ρωμαϊκῆς κατάκτησης καί μαθητείας, χαρακτηρίζοταν πάντοτε ἀπό τό πρωταρχικό στοιχεῖο τῆς ἐλληνικότητας πού εἶναι «ἡ ζήτηση τῆς ἀλήθειας».

Τήν ἐλληνική «ἀναζήτηση», πού ἦταν ἀποπροσανατολισμένη μετά τήν πτώση, ἦλθε νά ἀναπροσανατολίσει καί νά πληρώσει τό χαρμόσυνο ἄγγελμα τό βράδυ τῶν Χριστουγέννων στή Βηθλεέμ.

Μέ τήν κρίσιμη συνάντηση τῆς προχριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας μέ τό χριστιανικό μήνυμα τῶν ἀγγέλων δέν καταλύεται ὁ ἀρχαῖος ἐλληνικός ἀνθρωπισμός. Ἀντίθετα δημιουργεῖται ἕνα καινούργιο μείγμα ἀνθρωπισμοῦ, ὁ θεανθρωπισμός. Ὁ ἐλληνισμός προσφέρει καί προσλαμβάνει. Προσφέρει τό ἀνθρώπινο καί προσλαμβάνει τό θεϊκό. Τό φθαρτό ἐνδύεται τήν ἀφθαρσία καί τό θνητό τήν ἀθανασία.

Ἔτσι ὁ ἀρχαῖος ἐλληνικός ἀνθρωπισμός ἐνχριστώνεται καί ἀφθαρτοποιεῖται καί ἀποκτᾶ νέα ταυτότητα, μέ τήν ὁποία πολιτογραφεῖται ἐφεξῆς στήν ἱστορία.

Μέ τό θεανθρωπισμό ἡ ρήξη στίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό παύει πλέον νά ὑπάρχει. Τό μεταπτωτικό χάσμα μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπου γεφυρώνεται μέ πρωτοβουλία τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ-Πατέρα καί μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ

Χριστοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποκαθίσταται στήν υἱική του σχέση μέ τό Θεό-Πατέρα, ὥστε νά λειτουργεῖ μέ τήν ἀληθινή του φύση ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, πού δέν μπορεῖ νά χωριθεῖ ἀπό τό θεϊκό ἀρχέτυπο καί νά αὐτονομηθεῖ, χωρίς νά ἀμαυρωθεῖ.

Ὁ σαρκωθείς Θεός δέν ἀπορρίπτει τόν ἐκπεσόντα ἄνθρωπο. Ἀντίθετα τόν ἀποδέχεται, ὅπως εἶναι, γιά νά τόν θεραπεύσει, νά τόν ἀναστήσει καί νά τόν βοηθήσει νά γίνε, ἐφόσον καί ὁ ἴδιος τό ἐπιθυμεῖ, ὄχι μόνο καλύτερος, ἀλλά θεός κατά χάριν, νά θεωθεῖ.

Ἔτσι σήμερα μποροῦμε νά ὀμιλοῦμε γιά ἐλληνορθόδοξο ἀνθρωπισμό, πού ἀποτελεῖ καί τή δική μας παράδοση καί κληρονομιά.

Καρποί αὐτοῦ τοῦ θεανθρωπισμοῦ εἶναι τό πλῆθος τῶν μαρτύρων καί τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, καθώς καί ὁ ὀρθόδοξος βυζαντινός πολιτισμός.

Τό Βυζάντιο ἐπί χίλια καί πλέον χρόνια ὡς ἀποδέκτης καί θεματοφύλακας τοῦ θεανθρωπισμοῦ στάθηκε ὁ κυριότερος ἐκπολιτιστικός παράγοντας τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ Βασιλεύουσα μέ τούς ποιητές καί τούς ἱστορικούς τῆς, τούς φιλοσόφους καί τούς ρήτορες τῆς, τά ἀριστουργήματα τοῦ λόγου καί τῆς τέχνης ἀποτελοῦσε τό κέντρο τῆς πνευματικῆς δημιουργίας καί τήν πηγὴ ἀνεφοδιασμοῦ τῆς Εὐρώπης.

Καί ὅταν «ἡ Πόλις ἐάλω», τότε τήν εὐεργετική ἐπίδρασή της τήν ἔνωσαν ὄλοι οἱ λαοί, μέ πρώτους καί καλύτερους τούς Εὐρωπαίους. Ἐκεῖ μετανάστευσαν ὄχι μόνο ὁ πολιτισμός, ἀλλά καί οἱ λόγοι τῆς Ἀνατολῆς.

Ὅμως μέσα στά φῶτα καί τούς πανηγυρισμούς τῆς Ἀναγέννησης ὁ ἄνθρωπος γοητευμένος καί μεθυσμένος ἀπό τίς ὑλικοτεχνικές κατακτήσεις του ὀδηγεῖται στό γκρέμισμα τῆς αἰώνιας καί φυσικῆς τάξης τοῦ κόσμου καί ἐπιχειρεῖ νά θεμελιώσῃ μιὰ νέα τάξη πραγμάτων.

Ὁ ὀρθολογικός διαφωτισμός τοῦ 18ου αἰώνα καί ὁ μυωπικός θετικισμός τοῦ 19ου αἰ. ἀπομακρύνουν τό Θεάνθρωπο ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό. Ἐπιθυμία τους κοινὴ καί ἀδιαπραγμάτευτη: Νά ἀποτελεῖ ὁ ἄνθρωπος τήν ὑψίστη ἀξία καί τό ἔσχατο μέτρο τῶν πάντων. Ἀπό τή θεοκρατία νά καταλήξουμε στήν ἀνθρωποκρατία!

Τά ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς ἀντιθεϊκῆς ἐπανάστασης, πού ἄρχισε ἀπό τήν Ἀναγέννηση, τά ζεῖ ἡ ἀνθρωπότητα σήμερα.

Ὁ ἠθικός καί πρακτικός παραλογισμός τῆς ζωῆς εἶναι ὁ τελευταῖος ἀπόηχος τῆς τρομερῆς πτώσης τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἀνατρέποντας τήν τάξη τῆς δημιουργίας προβλήθηκε ὡς κίνημα λυτρωτικό τοῦ ἀνθρώπου. Ἀντί τῆς λύτρωσης ὡστόσο ἀπό ἕνα θεωρητικό δυνάστη ἔφερε στόν κόσμο τή σύγχυση, τό σκεπτικισμό καί τίς ἐκατόμβες αἵματος τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων. Κατέστησε τό «περί ὑπερανθρώπου» ὄνειρο τοῦ Νίτσε φρικτή πραγματικότητα καί ὀδήγησε τόν ἀνθρωπο στήν κατάσταση τῆς ἀποθηρίωσης καί τοῦ παλιμβαρβαρισμοῦ.

Ἡ ἀλογία τῆς χρησιμοθηρίας καί ἡ ἀπόλυτη προτεραιότητα τῶν οικονομικῶν ἀξιῶν φέρνουν στό προσκήνιο ὡς ἀρχέτυπο τόν οικονομικό ἀνθρωπο καί ἀνακηρύσσουν ὡς δόγμα τήν ἀρχή «Πάντων τῶν ἀνθρώπων μέτρο εἶναι τό χρῆμα».

Ἔτσι τό χρῆμα θεοποιεῖται καί ἀπό μέσο τῆς ζωῆς καθιερώνεται ὡς μοναδικός σκοπός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς στρέβλωσης ζεῖ ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος. Ὁ ὑλιστικός καί ἄθεος ἀνθρωπισμός θεωρεῖ τόν ἀνθρωπο ὡς ἐξελιγμένο ζῶο καί ὡς οικονομική καί καταναλωτική μηχανή. Παραγνωρίζει τή θεϊκή του καταγωγή καί τή βαθύτερη λαχτάρα του γιά τή μελλοντική του ἀποκατάσταση καί τήν αἰωνιότητα.

Διαμορφώνεται μέ τόν τρόπο αὐτό ἀργά, ἀλλά σταθερά, μιά νέα συλλογική νοοτροπία πού ἀπωθεῖ κάθε ἔννοια χριστοκεντρικότητας καί ἀποδυναμώνει κάθε βίωση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

Οἱ δύσκολοι καιροί, πού ζοῦμε, ὡς συνέπεια καί τοῦ νέου πνεύματος, ἀπαιτοῦν νά ξαναγυρίσουμε στίς ρίζες μας καί τήν παράδοσή μας, στήν πίστη τῶν πατέρων μας. Νά σταματήσῃ ἡ ἀλλοτρίωση καί ὁ εὐτελισμός τῶν ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Οἱ καιροί οὐ μενετοί!

Θά γιορτάσουμε καί φέτος Χριστοῦγεννα! Θά τά γιορτάσουμε μέ τό Χριστό ἢ χωρίς τό Χριστό;

Χῶρος κρημνώδης
ὀργιώδης καί σαγηνευτικός
ἢ φαντασία
ἔχι μονάχα γιά τούς ποιητές
μά καί γιά μεγάλους Ἀντωνίους!

Ἐδῶ τά δίχτυα του ἐξυφαίνει
γιά τούς ἀνύποπτους ὁ διάβολος
ἐδῶ στήν ἄκρη τῆς ἀβύσσου
τούς ὑπνοβάτες συλλαμβάνει.

Οἱ ἄλλοι μέ γυμνασμένο νοῦ,
μ' αἰσθήσεις γυμνασμένες,
στό δάκρυ λουσιμένοι
καί στό φῶς
περιφρονώντας τίς παγίδες προχωροῦν
βάγια στά χέρια τους κρατώντας!

Βενιζέλος Χριστοφορίδης

Παρά τὰ βαρομετρικά χαμηλά πού καλύπτουν τόν ἥλιο μας καί ἀναστατώνουν τήν καρδιά καί τή ζωή μας, δέν παύει ὁ κάθε ὁδοιπόρος τῆς γῆς νά ὀνειρεύεται μιὰ καλύτερη μέρα, πού θά ἀλλάξει τή «μοίρα» πού τόν δένει καί θά καταυγάξει τό βαθύτερο εἶναι του καί τήν προμηθεϊκή ζωή του, μέ τό ἀστεϊρευτο φῶς τῆς Αὐγῆς τῶν Χριστουγέννων.

Καί ἂν ἡ ἔνταση τῶν ἡμερῶν μέ τήν κινητικότητα τῆς ἀγορᾶς ἀνεβάσουν τή θερμοκρασία τοῦ χειμῶνα, θεωρώντας «πορισμόν μέγα» τά οικονομικά «μεγέθη» στό βαθύτερο εἶναι τοῦ κάθε ρακοςυλλέκτη τῆς εὐτυχίας, λαχτάρα ἄσβεστη κι ἀσίγαστος πόθος παραμένει ἡ ἀνάγκη γιά ἐσωτερική εἰρήνη καί καθαρότερο φῶς, νά δεῖ καί νά βρεῖ «τί ἔχασε, τί ἔχει τί τοῦ πρέπει». Γιατί, ὅπως σημείωνε στίς «Σκέψεις» του ὁ μεγάλος Πασκάλ:

«Πλέουμε εἰς ἓνα ἀπέραντο διάστημα, πάντοτε ἀβέβαιοι καί κυματιζόμενοι, ὠδοῦμενοι ἀπό τήν μίαν ἄκρην εἰς τήν ἄλλην. Προσπαθοῦμε νά ἀσφαλισθοῦμε εἰς κάτι σταθερόν καί αὐτό σείεται καί μᾶς ἐγκαταλείπει... Φλεγόμεθα ἀπό τόν πόθον νά εὐρωμεν μίαν σταθεράν βάση διά νά κτίσωμεν ἓνα πύργον, πού νά ὑψώνεται εἰς τό ἄπειρον καί τότε ὄλον τό οἰκοδόμημά μας τρίξει καί τό ἔδαφος ἀνοίγει ἕως τήν ἄβυσσον. Εὐρισκόμεθα ἀνάμεσα εἰς δύο ἀβύσσους, τοῦ ἀπείρου καί τοῦ μηδενός· καί ἡ ἀπύθμενος ἄβυσσος τῆς ψυχῆς δέν ἤμπορεῖ νά πληρωθεῖ, παρά μόνον μέ ἓνα ἀντικείμενον ἄπειρον καί ἀσάλευτον, δηλαδή τόν Θεόν» (Πασκάλ).

Αὐτήν τήν πληρότητα τῆς ψυχῆς μᾶς προσφέρουν τά Ἅγια Χριστούγεννα στή μεγάλη Συνάντηση τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς γῆς τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἀπείρου Θεοῦ καί πεπικραμένου θνητοῦ. Διότι «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν καί οἱ ἐν σκότει καί σκιᾷ εὐρωμεν τήν ἀλήθειαν» (Ἐξαποστειλάριο).

Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Θεοῦ ἐν χρόνῳ καί τόπῳ ἐκφράζει τήν ἀπεραντή σοφία, ἀγαθότητα καί ἀγάπη του, μέ μία λέξη τήν εὐδοκία Του. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ» ψάλλουν οἱ ἄγγελοι, γιατί ἤρθε νά φέρει τήν εἰρήνη τήν «ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν» (Φιλιπ. 4, 7). Νά ἀδελφοποιήσει τοὺς ἐχθρούς καί νά υἱοθετήσῃ τά ὀρφανά «ἵνα τήν υἱοθεσίαν ἀπολαύωμεν» (Γαλ. 4,5). Ὁ ἀνώνυμος ἄνθρωπος καθίσταται ἐπώνυμος Χριστιανός, «ὑπέρ οὗ Χριστός ἀπέθανε» (Ρωμ. 14,16). Τό ἀπολωλός εὐρίσκει τόν καλόν ποιμένα τῶν προβάτων, ὁ ὁποῖος «τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπέρ τῶν προβάτων» (Ἰω. 10,11. Καί ὁ ἐξόριστος τοῦ Παραδείσου γνωρίζει Πατέρα, εὐρίσκει πατρίδα καί κληρονομεῖ θησαυρόν οὐράνιον καί «ἀνέκλειπτον» (Λουκ. 12, 33).

Καί ὅλα αὐτά γιατί ὁ πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν εὐδόκησε καί «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καί ἐδεασάμεθα τήν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρά πατρός, πλήρης χάριτος καί ἀληθείας» (Ἰω. 1, 14). Δικαιολογημένα ἀναφωνεῖ ὁ Παῦλος στοὺς Ρωμαίους: «Ὡ βάθος πλούτου καί σοφίας καί γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καί ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοί αὐτοῦ» (Ρωμ. 11,34).

Αὐτά εἶναι τὰ δῶρα τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ, πού ἄγγελοι

Τοῦ Κων/νου Κωνσταντινίδη
Καθηγητῆ θεολόγου

ἀναγγέλλουν καὶ ὕμνου ἰν τὴν αὐγὴ τῶν Χριστουγέννων.

Τί σημαίνει ὁμως πῶ ἀναλυτικὰ Εὐδοκία τοῦ Θεοῦ;

«Εὐδοκεῖν ἐστὶ τὸ σφόδρα ἐπιθυμητικῶς πρὸς τι ἔχειν» (Ὡριγένης). Εἶναι ἔντονη καὶ σφοδρὴ ἐπιθυμία πρὸς κάτι. Ἡ καλὴ θέληση ἢ εὐνοια, ἢ χάρις καὶ εὐμενὴς διάθεση. Ἡ ἀπεραντὴ καὶ ἀβυδομέτρητη Ἀγάπη τοῦ πατέρα πρὸς τὸ παιδί του. «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα» (Μθ. 3,17).

Αὐτὴ ἡ ἀπειρὴ θεία ἀγάπη καὶ εὐμενὴς διάθεση τοῦ Θεοῦ ξεχύνεται σάν ποταμός ζωῆς καὶ φωτός σ' ὄλο τὸν κόσμον καὶ στὸν καθένα προσωπικά. Αὐτὴ ἡ Θεία Εὐδοκία ἀποκαλύπτεται ἀπὸ τὴν πρώτη χρονικὴ στιγμὴ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, ὅπως σημειώνει καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός στὴ δογματικὴ του διδασκαλία. «Ὁ ἀγαθός καὶ ὑπεράγαθος Θεός, οὐκ ἠρέσθη τῇ ἑαυτοῦ θεωρίᾳ, ἀλλ' ὑπερβολῇ ἀγαθότητος εὐδόκησε γενέσθαι τίνα τὰ εὐεργετηθόσμενα καὶ μεδέξοντα τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος». (Ἰω. Δαμασκηνοῦ Ε.Α.Ο.Π. 98). Δέν ἀρέσθηκε λοιπὸν ὁ ὑπεράγαθος Θεός στὴ θεωρία τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ ἀπὸ ὑπερβολῆ ἀγαθότητος εὐδόκησε - θέλησε, νὰ δημιουργηθοῦν ὄντα πού δά εὐεργετοῦνται καὶ δά μετέχουν στὴ δικὴ του ἀγαθότητα καὶ μακαριότητα.

Καὶ δημιουργεῖ, «ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγει καὶ δημιουργεῖ τὰ σύμπαντα, ἀόρατά τε καὶ ὀρατά, καὶ τὸν ἐξ ὀρατοῦ καὶ ἀόρατου συγκείμενον ἄνθρωπον». ἔ.ἀ. Ἡ δημιουργία λοιπὸν τοῦ σύμπαντος καὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναδημιουργία καὶ ἀναγέννηση τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας του εἶναι καὶ πάλι καρπὸς τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ εὐδοκίας, ὅπως γράφει ὁ Παῦλος στοὺς Κολασσαεῖς «ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν... εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Κολ. 1,19).

Καὶ νά, «εὐδοκία γάρ Θεοῦ καὶ Πατρός ὁ μονογενὴς Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ὁ ὁμοούσιος τῷ πατρί καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ προαιώνιος, ὁ ἀναρχός... ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων κλίνας οὐρανοὺς κατέρχεται, τουτέστιν τὸ ἀταπεινῶτον αὐτοῦ ὕψος ἀταπεινῶτως ταπεινῶσας συγκαταβαίνει τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις συγκατάβασιν ἄφραστον τε καὶ ἀκατάληπτον, καὶ Θεός ὢν τέλειος,

ἄνθρωπος τέλειος γίνεται καὶ ἐπιτελεῖται τὸ πάντων καινῶν καινότερον, τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον δι' οὗ ἡ ἀπειρος τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζεται δύναμις. Τί γάρ μείζον τοῦ γενέσθαι τὸν Θεὸν ἄνθρωπον;». Νά τὸ θαῦμα τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀποκάλυψη καὶ δωρεὰ τοῦ μόνου καινοῦ - καινούργιου στή γῆ, ὅπως γράφει ὁ Δαμασκηνός. ἔ.ἀ. 210.

Καὶ αὐτὸ τὸ Νέο τοῦ Οὐρανοῦ στὸν ἄνθρωπο χαρίζεται μόνον διὰ τῆς πίστεως «εἰς σωτηρίαν». Γι' αὐτό, γράφει ὁ Παῦλος στοὺς Κορινθίους: «εὐδόκησεν ὁ Θεός διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας» (Α' Κορ. 1, 21), ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς θείας σαγήνης νὰ ἀλιεύσει καὶ νὰ ἐλκύσει πρὸς ἑαυτὸν ἀκόμη καὶ τοὺς πολεμοῦντας αὐτόν ἐν ἀγνοίᾳ, ὅπως ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος, γράφει ὁ ἴδιος: «Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεός... καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱόν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν...» (Γαλ. 1,15).

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποκάλυψη τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον εἶναι δωρο τῆς εὐδοκίας Του, ὅπως δοξολογικά λέγει ὁ Κύριος Ἰησοῦς: «Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου» (Μθ. 11, 25).

Ἡ ἀποκάλυψη τῆς θείας σοφίας καὶ τοῦ δελήματος αὐτοῦ ἔγινε καὶ πάλι «κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ» (Ἐφ. 1,9). Τὰ «ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι» (Ψ. 50,6). Καὶ ποῖο εἶναι τὸ ἅγιον δέλημα τοῦ Θεοῦ; «ὁ ἀγιασμός ὑμῶν» (Α' Θεσ. 4,3). Μὲ ἀπλές λέξεις κατὰ τὸν ἅγιο Μακάριο τὸν Αἰγύπτιο «ἡ τελεία τῆς ἀμαρτίας κάθαρσις καὶ τῶν τῆς ἀτιμίας παθῶν ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ τῆς ἄκρας ἀρετῆς ἀνάληψις» (Φιλκ. Γ/171).

Πόσο μεγάλη τιμὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο νὰ γίνεταὶ κοινωνός τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ μέτοχος θείας φύσεως κατὰ χάριν «καθὼς καὶ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ δελήματος αὐτοῦ...» (Ἐφ. 1,5). Συνέπεια τῆς σταυρικῆς προσφορᾶς τοῦ ἡγαπημένου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

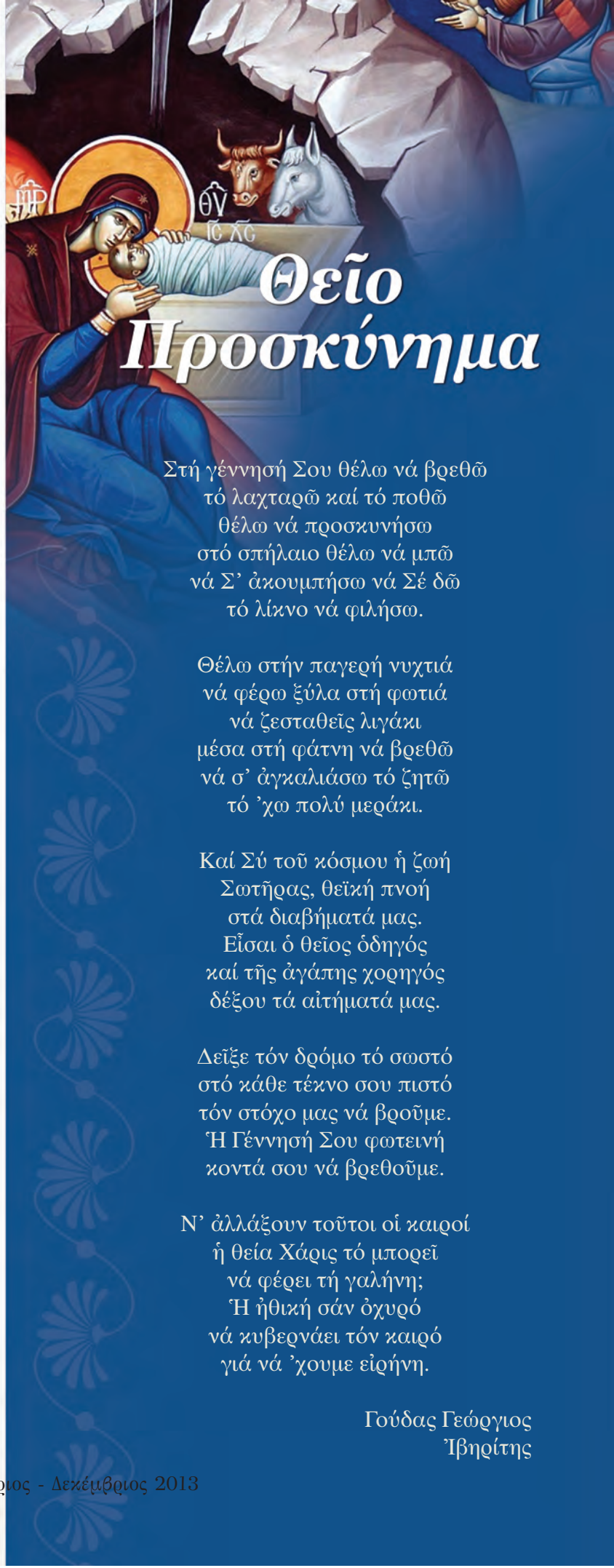
«Χριστός διὰ σταυροῦ τὴν υἰοθεσίαν χαρίζεται» (Μάρκος Ἀσκητῆς Φιλκ Α/III) καὶ μάλιστα κατὰ τὸν Ἅγιο Μάξιμο, «Υἰοθεσίαν δίδωσι τὴν ὑπὲρ φύσιν ἄνωθεν διὰ πνεύματος ἐν χά-

ριτι δωρούμενος γέννησιν καί συνδέω-
σιν» (Μάξιμος Φιλκ Β/189). Αὐτή ἡ
οὐράνια γέννηση καί συνδέωση τοῦ
ἀνθρώπου μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, τόν καθιστᾷ οἰκιστὴ τοῦ
Παραδείσου καί οὐρανοπολίτη τῆς
Ἄνω Ἱερουσαλήμ, «ὅπου νύξ οὐκ
ἔσται ἔτι, καί οὐ χρειά λύχνου καί φω-
τός ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεός φωτιεῖ
αὐτούς, καί βασιλεύουσιν εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰῶνων» (Ἀποκ. 22, 5).

«Μὴ φοβοῦ τό μικρόν ποίμνιον»
(Λκ. 12, 32) λέγει ὁ Κύριος ὅτι εὐδό-
κησεν ὁ πατήρ ἡμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βα-
σιλείαν» ἔ.ἀ. Γι' αὐτό δοξολογοῦν οἱ
ἄγγελοι τόν ἐν ὑψίστοις Θεόν, γιατί ἡ
Θεῖα εὐδοκία Του μᾶς ἐπισκέφθηκε,
«δωρούμενος ἡμῖν ζωὴν αἰώνιον καί
μέγα ἔλεος», μιά ἀπέραντη καί
ἄφθαρτη βασιλεία τῶν οὐρανῶν,
ἐγγυημένη καί βεβαία, ὅπως σημειώνει
ὁ ἅγ. Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος, ὥστε
«ὡς μὴ ἐν ἐλπίσιν εἶναι τοῦ εἰσελθεῖν
ἡμᾶς ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἐν κατασχέσει ταύ-
της ὄντας βοᾶν ἡμῶν ἡ ζωὴ κέκρυπται
σύν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» (Φιλκ.
Γ/258). Νά μὴ ἐλπίζουμε ἀπλῶς ὅτι θά
μποῦμε σ' αὐτήν, ἀλλά κατέχοντάς
την νά διαλαλοῦμε: Ἡ ζωὴ μας εἶναι
κρυμμένη καί ἀσφαλισμένη μαζί μέ τό
Χριστό μέσα στόν Θεό! Τί ἀπομένει
λοιπόν, μετά ἀπό τίς ἀπειρες οὐράνιες
δωρεές πού μᾶς ἐχάρισε ἡ εὐδοκία τοῦ
Θεοῦ μέ τὴν κοσμογονία τῶν Χρι-
στουγέννων;

Νά εὐδοκήσουμε καί ἐμεῖς, ὅπως
εὐδόκησεν ὁ Πατήρ καί ἐπεσκέψατο
ἡμᾶς ἐξ ὑψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, καί τοῖς
ἀνθρώποις συνανεστράφη καί «ἀκη-
κόαμεν καί ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς
ἡμῶν» (Α' Ἰω. 1,1).

Νά δείξουμε τὴ δική μας ἀγαθὴ διά-
δεση καί νά δεχθοῦμε στήν ἔρημη καί
ἀνάδελφη καρδιά μας τὴν ἐπίσκεψη
καί φιλοξενία τοῦ μικροῦ βρέφους τῆς
Βηθλεέμ, τῆς μεγάλης Βουλῆς τόν
Ἄγγελο πού μᾶς χαρίζει τόν λαχνό τοῦ
Θεοῦ! Στά δῶρα Του Θεοῦ, ἅς γίνει
καί ἅς μείνει ἀντίδωρο δικό μας, ἡ
ἀγαθὴ μας βούληση καί ἡ δικὴ μας
εὐδοκία.

Θεῖο Προσκύνημα

Στή γέννησή Σου θέλω νά βρεθῶ
τό λαχταρῶ καί τό ποθῶ
θέλω νά προσκυνήσω
στό σπήλαιο θέλω νά μπῶ
νά Σ' ἀκουμπήσω νά Σέ δῶ
τό λίκνο νά φιλήσω.

Θέλω στήν παγερὴ νυχτιά
νά φέρω ξύλα στή φωτιά
νά ζεσταθεῖς λιγάκι
μέσα στή φάτνη νά βρεθῶ
νά σ' ἀγκαλιάσω τό ζητῶ
τό ἄχο πολύ μεράκι.

Καί Σὺ τοῦ κόσμου ἡ ζωὴ
Σωτῆρας, θεϊκὴ πνοή
στά διαβήματά μας.
Εἶσαι ὁ θεῖος ὁδηγός
καί τῆς ἀγάπης χορηγός
δέξου τὰ αἰτήματά μας.

Δεῖξε τόν δρόμο τό σωστό
στό κάθε τέκνο σου πιστό
τόν στόχο μας νά βροῦμε.
Ἡ Γέννησή Σου φωτεινὴ
κοντὰ σου νά βρεθοῦμε.

Ν' ἀλλάξουν τοῦτοι οἱ καιροὶ
ἡ θεῖα Χάρις τό μπορεῖ
νά φέρει τὴ γαλήνη;
Ἡ ἠθικὴ σάν ὄχυρό
νά κυβερνάει τόν καιρό
γιά νά ἔχουμε εἰρήνη.

Γούδας Γεώργιος
Ἰβηρίτης

ΑΓΙΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ «ΝΕΚΡΗ» ΓΛΩΣΣΑ;

Μέσα σέ περίοδο άναταραχών στό χῶρο τῆς ἐκπαίδευσης στήν πατρίδα καί ὄχι μόνο, γιατί ποικίλα ὀξύτατα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά καί ἔθνικα προβλήματα μᾶς ταλανίζουν τόν τελευταῖο καιρό, ἡ βουλευτής τῆς Δημοκρατικῆς Ἀριστερᾶς κ. Μαρία Ρεπούση, ἡ γνωστή γιά τίς τολμηρές της παρεμβάσεις στό χῶρο τῆς κρατικῆς παιδείας, καθηγήτρια Πανεπιστημίου («συνωστισμός» στήν προκουαία τῆς Σμύρνης τῶν μικρασιατῶν Ἑλλήνων προσφύγων στά τέλη Αὐγούστου, τοῦ 1922), σέ δημόσια τοποθέτησή της, στηριγμένη στήν ἐπιστημοσύνη της, δήλωσε ὅτι τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά καί τά Λατινικά εἶναι «νεκρές γλώσσες» προσθέτοντας ὅτι ἡ διδασκαλία τους στά σχολεῖα τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης θά ἔπρεπε νά περιοριστεῖ. Ἡ δήλωση αὐτή ἔφερε τόν θόρυβο πού ἀναμενόταν, προκαλώντας κύμα ἀντιπαραθέσεων.

Πρῖν συμφωνήσῃ ἢ διαφωνήσῃ κανεῖς, θά πρέπει νά σκεφθεῖ τί σημαίνουν τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά γιά τό σύγχρονο ἑλληνικό ἐκπαιδευτικό σύστημα. Ὡς τί τά ὑπερασπιζόμαστε καί ὡς τί τά πολεμάμε. Ὡς ἓνα πολιτιστιστικό κληροδότημα; Ὡς βάση τῆς νέας ἑλληνικῆς; Ὡς σχολικό μάθημα; Ἄλλο εὐλόγο ἐρώτημα, πού προκύπτει, εἶναι τί σημαίνει νεκρή γλώσσα. Γιά τήν ἐπιστήμη τῆς Γλωσσολογίας μιά γλώσσα χωρίς φυσικούς ὁμιλητές εἶναι ἐξ ὀρισμοῦ νεκρή. Ἀκόμη καί «νεκρή» μιά γλώσσα δέν σημαίνει ὅτι εἶναι ἀδιάφορη, ὅτι δέν εἶναι σημαντική ἢ ὅτι, εἰδικά στήν περίπτωση τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, δέν φέρει ἓνα εἰδικό βάρος γιά τήν πολιτιστική μας παράδοση. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα τό πρόβλημα εἶναι πῶς ὀφείλουμε νά ἀξιοποιήσουμε αὐτή τή γλώσσα. Διδάσκοντάς την ὑπό προϋποθέσεις στό Λύκειο; Στό Γυμνάσιο; Νά περιοριστοῦμε στή μετάφραση τῶν κειμένων, ὅπως ἔγινε ἀμέσως μετά τήν μεταπολίτευση, ὅταν οἱ μαθητές τῶν Γυμνασίων ἦταν ἀποκλεισμένοι ἀπό τήν γραμματική, τό συντακτικό καί τό λεξιλόγιο τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς;

Ἀπαντήσεις στά καίρια αὐτά ἐρωτήματα ἔγινε προσπάθεια νά δοθοῦν τίς τελευταῖες μέρες μέσῳ συζητήσεων στά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης, τά ἔντυπα καί τά ἠλεκτρονικά. Ἀξιόλογοι ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων ἐξέθεσαν μέ νηφαλιότητα τίς ἀπόψεις τους, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ σοβαρότης τοῦ θέματος, καί προσπάθησαν νά φωτίσουν τίς διάφορες πλευρές του. Ἀπό τήν πληθώρα αὐτῶν τῶν ἀπαντήσεων σταχυολογήσαμε δύο, πού κατά τήν ἐκτίμησή μας ἔχουν εἰδικό βάρος, γιατί προέρχονται ἀπό πνευματικούς ἐργάτες εἰδικευμένους στό ἀντικείμενο καί γιατί ἐμπιστευόμαστε τήν ἐπιστημοσύνη τους καί τήν σοβαρότητά τους.

Ὁ πρῶτος φιλοξενούμενός μας εἶναι ὁ κ. Φράνκ Μοντανάρι, Ἴταλός καθηγητής ἀρχαίων ἑλληνικῶν στό Πανεπιστήμιο τῆς Γένοβας. Ὁ κ. Μοντανάρι δέν πιστεύει ὅτι τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά εἶναι νεκρή γλώσσα. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ζοῦν μέσα στά νέα ἑλληνικά, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν συνέχειά τους. Θεωρεῖ ὅτι θά ἔπρεπε νά εἶναι ὑποχρεωτικό νά διδάσκονται στούς μαθητές τῶν ἑλληνικῶν σχολείων. Ἐπίσης τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά εἶναι ἡ μόνη ἀρχαία γλώσσα, πού δημιουργεῖ νέες λέξεις γιά τίς σύγχρονες γλώσσες. Οἱ ἄνθρωποι πάντα ἀναφέρουν τήν ἱατρική ὀρολογία στά ἑλληνικά δανεισμένη ἀπό τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἄν ὑποθέσουμε ὅτι ὑπάρχει κάποιος ἄνθρωπος, πού δέν ξέρει τί εἶναι τηλεφῶνο, ἀλλά γνωρίζει Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, θά καταλάβει τί σημαίνει ἡ λέξη: φωνή ἀπό μακριά (τῆλε= μακριά + φωνή). Τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά δημιουργοῦν νέες λέξεις γιά τίς σύγχρονες γλώσσες, γιά πράγματα πού, ὅταν ὀμιλοῦνταν στήν ἀρχαία ἑλληνική στούς κλασικούς καί στούς μεταγενέστερους χρόνους δέν ὑπῆρχαν στήν καθημερινή ζωή. Αὐτό, ἂν δέν εἶναι ζωντάνια καί ἐπιβίωση τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν στά χρόνια μας, τί ἄλλο θά μπορούσε νά εἶναι;

Ἡ δεύτερη φιλοξενούμενή μας εἶναι Ἑλληνίδα πού διδάσκει ὡς ἐπισκέπτῃς λέκτορας στό Πανεπιστήμιο Birkbeck καί στό King's College τοῦ Κέμπριτζ. Ὀνομάζεται Δήμητρα Κοκκίνη καί ἡ γνώμη της ἔχει βαρύνουσα σημασία γιατί διδάσκει τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά σέ ξένους φοιτητές σέ ξένα πανεπιστήμια. Ἡ κ. Κοκκίνη διατυπώνει τήν ἄποψη ὅτι, πέραν τῶν ἐπιχειρημάτων γιά τή συ-

νέχεια της ελληνικής γλώσσας, γι' αυτήν εξίσου σημαντική είναι η πρακτική εφαρμογή, ή δυνατότητα αξιοποίηση της γλώσσας πέραν του αρχαίου κεμένου αυτού καθεαυτού. Έχοντας διδάξει Αρχαία Έλληνικά και Λατινικά σε αγγλόφωνους έχει παρατηρήσει επανειλημμένα πώς ή τριβή με τις αρχαίες γλώσσες αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν οι μαθητές τη μητρική τους γλώσσα. Βελτιώνεται ή ορθογραφία, ή έκφραση, ο τρόπος με τον οποίο διαβάζουν, και κυρίως ο τρόπος με τον οποίο συντάσσουν προτάσεις και γράφουν εκθέσεις. Η άποψη πώς το γνωστικό αντικείμενο είναι στείρο είναι επιφανειακή και δεν βλέπει την ουσία του πράγματος. Τα όφελή ίσως δεν φαίνονται άμεσα, αλλά είναι μακροπρόθεσμα και, κυρίως δεν χάνονται ποτέ.

Τά συμπεράσματα δικά σας.

X.N.X.

ΦΑΡΜΑΚΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΘΕΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Όταν πάρουν οι αναγνώστες στα χέρια τους τό τεύχος Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου θά έχει κλείσει με τον Δεκέμβριο και τό έτος 2013.

Καλόν είναι με τό τέλος του χρόνου πρώτα νά ευχαριστήσουμε τον Καλό Θεό, γιατί μάς κράτησε γερούς όλη τή χρονιά και γιατί μαζί με τά υλικά αγαθά μάς έδωσε ευκαιρίες πνευματικές γιά νά καλλιεργήσουμε τό χωράφι της άθάνατης ψυχής μας, πού δέν αναπαύεται στις υλικές απολαύσεις και τά αγαθά, αλλά έχει άνησυχίες πνευματικές και ξεκουράζεται μόνο κοντά στό Θεό, τή δροσίζει ό λόγος Του και τήν κάμνει νά αισθάνεται τή μηδενικότητα της μπροστά στό μεγαλείο του Αγίου Θεού μας.

Τό έτος πού πέρασε ή χώρα μας αντιμετώπισε κρίση πολυεπίπεδη και όχι μόνο οικονομική. Βέβαια τά οικονομικά είναι πού μάς κάινε περισσότερο, γιατί συνηθίσαμε νά κάνουμε υλική αποτίμηση της ζωής και ζοῦμε σέ καιρούς αποθέωσης της οικονομοκρατίας. Τίς πνευματικές ανάγκες, έπειδή είναι λεπτές και εύγενικές δέν τίς αισθανόμαστε τόσο, γιατί οι πνευματικές κεραίες και οι δέκτες της ψυχής μας έχουν χάσει τήν ευαισθησία τους με αποτέλεσμα νά κωφεύουμε στις νύξεις τους.

Είναι παρατηρημένο ότι όσο αφήνει ό χριστιανός άνικανοποίητες τίς πνευματικές άνησυχίες του, τόσο λιγότερο ευαίσθητος καθίσταται στις άπαιτήσεις τους μέχρι πού φτάνει σέ βαθμό άναισθησίας και πωρώσεως. Τότε μπορούμε νά μιλοῦμε γιά βαρεία άρρωστο - πνευματικά φυσικά - γιατί όχι και νεκρό.

Η Αγία Γραφή και οι πατέρες της Έκκλησίας μας κάνουν λόγο γιά θάνατο πνευματικό και γιά νεκρούς πού όντολογικά άναπνέουν, ζοῦνε και ενεργοῦν, αλλά πνευματικά θεωροῦνται νεκροί.

Αυτόν τον θάνατο πρέπει νά τον φοβόμαστε, μπορούμε όμως νά τον προλάβουμε αλλά και νά τον αποτινάξουμε από μέσα μας με τά μέσα πού μάς δίνει ή Έκκλησία μας. Αν τό κατορθώσουμε με τή βοήθεια του Θεού, τότε δέν θά μάς τρομάζει ούτε ή οικονομική κρίση, ούτε και οι άλλες δυσκολίες της ζωής, πού είναι άναπόφευκτες.

Σέ πολλούς είναι γνωστό τό ωραίο άπόφθεγμα - αίνιγμα: «*Αν πεθάνεις πριν πεθάνεις, δέν θά πεθάνεις, όταν πεθάνεις*». Αν δηλαδή νεκρώσεις τον παλιό άνθρωπο πού κρύβεις μέσα σου με όλες τίς άμαρτωλές συνήθειες και τίς κακίες, όσο ζεις και πριν φύγεις από τή ζωή αυτή, τότε, όταν έλθει ό φυσικός θάνατος του σώματος, θά ζήσεις αιώνια στους κόλπους του Θεού.

Αν δέν τό πετύχαμε τή χρονιά πού μάς πέρασε, νά ευχηθοῦμε όλοι στή νέα χρονιά νά αναλάβουμε άγώνα, ώστε, πάντα με τή βοήθεια του Θεού, νά τό κάνουμε πραγματικότητα τή χρονιά πού ανατέλλει.

Γ.Στ.Μ.

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ Η «ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ»
ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Τώρα τελευταία πού πρόκειται να έτοιμαστέι και να ψηφιστέι από τή βουλή τό «Φορολογικό Νομοσχέδιο», πολύς λόγος, μεγάλη και κάποτε άγρια συζήτηση γίνεται για τά άγροτεμάχια και τή φορολόγηση τών άγροτών.

Δέν θά έμπλακοῦμε στό άκανθῶδες αυτό ζήτημα, άφοῦ άλλωστε δέν είμαστε και ειδικοί, αλλά και γιατί πάγια τακτική τής στήλης μας είναι να μένουμε μακριά από θέματα, πού δέν έμπίπτουν στην άρμοδιότητά μας.

Όμως θά θέλαμε να αναφέρουμε κάτι πολύ ενδιαφέρον, πού βρήκαμε διαβάζοντας τήν «Αθηναίων Πολιτεία» του Άριστοτέλη, ό όποιος έχει χαρακτηριστεί ως τό καθολικότερο πνεῦμα τής παγκόσμιας ιστορίας και ό μέγιστος παρά τόν Πλάτωνα φιλόσοφος τής αρχαιότητας.

Στό κεφάλαιο Ε' πού τίτλος του είναι «Τυραννία Πεισιστράτου» 2-4, σημειώνει: «Ήταν φιλόφρων και ήμερος και συγχωρούσε όσους έπεφταν σε παραπτώματα. Στούς φτωχούς έδινε προκαταβολικά δάνεια για τήν εργασία τους, ώστε να πορίζονται τά απαραίτητα για να κάνουν τις δουλειές τους τις γεωργικές. Αυτό τό έκανε για δύο λόγους. Πρώτα για να βρίσκονται διασκορπισμένοι στα χωράφια τους, να έχουν κάποια ευπορία, να είναι προσηλωμένοι στα ιδιωτικά τους συμφέροντα, και δεύτερο για να μη μένουν μέσα στην πόλη, μήτε να επιθυμούν, μήτε να χασομερούν φροντίζοντας για τά πολιτικά πράγματα».

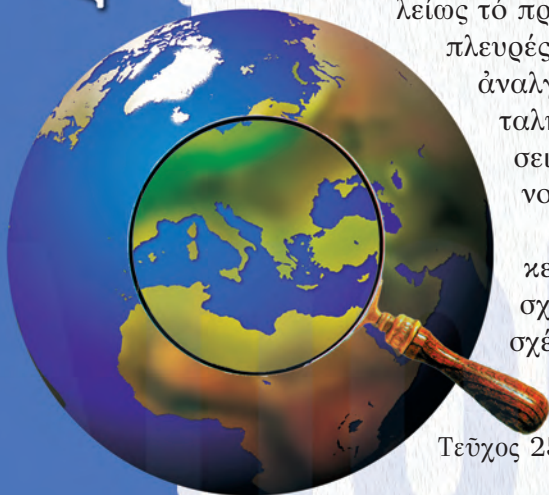
Και λίγο παρακάτω: «Έβγαινε συχνά έξω στην άγροτική χώρα. Έπιθεωρούσε και διέλυε τις διαφορές τών διαδίκων, για να μην αφήνουν τήν καλλιέργεια τής γης κατεβαίνοντας στην πόλη για τήν επίλυση τών διαφορών τους. Σε μία τέτοια έξοδό του, λένε, συνέβη τό έπεισόδιο με τόν γεωργό πού καλλιεργούσε στον Ύμητό ένα τόπο, πού ονομάστηκε άργότερα άφορολόγητος. Είδε έναν άγρότη να σκάβει και να καλλιεργεί ένα έδαφος έντελῶς πετρωδες. Άπόρησε και διέταξε τόν συνοδό του να ρωτήσσει τί παράγεται από τόν τόπον εκείνο· ό γεωργός άπάντησε. «Όλα τά κακά και τά ψυχρά (συμφορές και θλίψεις θά λέγαμε έμεις) και από αυτά (συνέχισε ό άγρότης) όμως τά κακά και τά ψυχρά χρειάζεται να δίνω στον Πεισίστρατο τή δεκάτη». Κι ό άνθρωπος άποκρίθηκε (έτσι) άγνοώντας τόν Πεισίστρατο, πού είχε άπέναντί του. Ό Πεισίστρατος ευχαριστήθηκε από τήν έλευθεροστομία του και τήν φιλεργία του και τόν άπάλλαξε έξ ολοκλήρου από τό φόρο». Συμπληρώνει στή συνέχεια ό Άριστοτέλης μιλώντας για τόν Κυβερνήτη: «καθόλου δέν ένοχλοῦσε τήν λαϊκή τάξη με τήν έξουσία του, αλλά φρόντιζε πάντοτε να επικρατεί ειρήνη και διατηρούσε τήν ήσυχία».

Δέν ξέρω αν δίνει λύση στό πρόβλημά μας, αυτό πού παραθέσαμε από τήν «Αθηναίων Πολιτεία» του Άριστοτέλη, όμως πιστεύουμε ότι ή άλληλοκατανόηση εκατέρωθεν μπορεί να όδηγήσει σε ένα δρόμο άπόφαση, πού αν δέν λύνει τε-

λείως τό πρόβλημα, μπορεί να ίκανοποιήσει κάπως και τις δύο πλευρές. Και μόνο τήν καλή διάθεση - όχι τή σκληρότητα και αναλγησία - όταν δούνε οι φτωχοί, είναι δυνατόν να εγκαταλήψουν τις άπόλυτες θέσεις, να μετριάσουν τις άπαιτήσεις, άφοῦ διαπιστώσουν ότι δέν μπορούν να ίκανοποιηθούν στο άκέραιο τά δίκαια αιτήματά τους.

Αυτή ή πολιτική μπορεί να βοηθήσει όχι μόνο στο συγκεκριμένο ζήτημα, αλλά σε όλα τά θέματα, όχι μόνο στην σχέση κράτους και πολιτών αλλά και γενικότερα στις σχέσεις μεταξύ μας.

Γ.Στ.Μ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Boris Bobrinskoi

Λειτουργική κι Εὐχαριστιακή διάσταση τῆς Ἐκκλησίας*

Η διαφοροποίηση κι ἡ ἀμοιβαιότητα αὐτῆ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος θεμελιώνει τήν Ἐκκλησία στήν ἐνότητά της καί στήν πολλαπλότητά της. Ἡ λύτρωση εἶναι τό θεμέλιο τῆς ἱεραρχικῆς ἐνότητας τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας σέ σῶμα μοναδικό τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Πεντηκοστή εἶναι ἡ βεβαίωση τῆς πολλαπλότητας καί τῆς ἀπόλυτης ἀξίας τῶν προσώπων, πού εἶναι ἐνωμένα μέ τόν Θεό «ἐν ἁγίῳ Πνεύματι».

1. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ὑπερώου καί τῆς πρώτης περιόδου τῆς Ἱερουσαλήμ προσφέρει τό πιό τέλει παράδειγμα τῆς ἐνότητας τῶν πρώτων χριστιανῶν. Τό κέντρο αὐτῆς τῆς ἐνότητας εἶναι ὁ Χριστός, ἀπῶν σωματικά ἀπ' τήν ὥρα τῆς Ἀνάληψης, ἀλλά

παρῶν διά τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο δίνει μαρτυρία γι' Αὐτόν καί ἀρμύζει τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας στό ἕνα καί μοναδικό σῶμα (Α' Κορινθ. κεφ. ιβ' καί ιγ'). Αὐτή ἡ ἐνότητα τῶν χριστιανῶν εἶναι Εὐχαριστιακῆς φύσης. Γύρω ἀπ' τήν Εὐχαριστία, στήν ὁποία, κατά πᾶσα πιθανότητα, προῖστατο ὁ ἀπόστολος Πέτρος¹, μαζεύονταν οἱ πρῶτοι χριστιανοί τῶν Ἱεροσολύμων, πάντοτε ἐνωμένοι (Πράξ. κδ' 7), μέ μιά καρδιά καί μέ μιά ψυχή (Πράξ. β' 42-46, δ' 32-35). Τό ἅγιο Πνεῦμα εἶναι, λοιπόν, αὐτό πού ἐνοποιεῖ τήν Ἐκκλησία - Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Κι ἡ Ἐνότητα αὐτή πραγματοποιεῖται στήν Εὐχαριστία. Νά μερικές ἀρχαίες «ἐπικλήσεις» πού δικαιώνουν καλά αὐτή τήν ἀντίληψη.

«Σέ ἱκετεύουμε, Κύριε, κάνε νά κατεβεῖ τό ἅγιο Πνεῦμα Σου στή Θυσία τῆς κοινοτητας. Συγκέντρωσέ την, ἐνωσέ την καί συναπέ την μέ τούς ἁγίους, πού χαίρονται, γεμάτοι μέ τό Πνεῦμα τό ἅγιον»².

«Ἡμᾶς δέ πάντας, τούς ἐκ τοῦ ἐνός ἄρτου καί τοῦ ποτηρίου μετέχοντας, ἐνώσαις ἀλλήλοις εἰς ἐνός Πνεύματος ἁγίου κοινωvίαν» (Μ. Βασίλειος).

«Τό ἅγιο Πνεῦμα ἔρχεται μέ τήν ἐπίκληση τῶν πιστῶν, ὅταν εὐαρεστεῖται νά δώσει ἢ νά ἀυξήσει τό δῶρο τῆς ἀγάπης καί τῆς ὁμοψυχίας. Σ' αὐτό του τόν ρόλο, πρό πάντων, εἶναι γνωστό τό ἅγιο Πνεῦμα... Ἡ ἁγία Ἐκκλησία, λοιπόν, ὅταν, κατά τή διάρκεια τῆς Θυσίας τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, παρακαλεῖ νά τῆς σταλεῖ τό ἅγιον Πνεῦμα, ζητάει τό δῶρο τῆς ἀγάπης, πού θά τῆς ἐπιτρέψει νά διατηρήσει τήν πνευματική ἐνότητα «ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»³.

2. Ἡ ἐνότητα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας δέν σημαίνει καθόλου ὁμοιομορφία. Αὐτό τό μοναδικό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας (Α' Κορινθ. κεφ. 12, 13) μέ τήν κοινωνία, πού ἔχουν τά μέλη του μέ τό Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, δια-

* Βλ. Λαός τοῦ Θεοῦ, Δοξίμα Εὐχαριστιακῆς Θεολογίας, ἐκδ. «Σπορά», χωρίς τόπο καί χρόνο, σσ. 110-115.

1. Τό πρόβλημα τοῦ πρωτείου τοῦ Πέτρου στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔγινε τελευταία ἀφορμή μᾶς συλλογῆς ἄρθρων, στά ὁποία συνεργάζονται ὁ π. Ν. Afanassief, ὁ Ν. Noulomzine, ὁ π. I. Meyendorff καί ὁ π. Α. Schmemmann, κι ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε στή Bibliothéque Orthodoxe ἀπό τόν Ἐκδοτ. οἶκο Delachaux et Niestlé, 1960.

2. Ἰππολύτου Ρώμης: *Tradition Apostolique*, Sources Chrétiennes. No 11, σ. 53.

3. Φουλγεντίου Ρούσπης, *Κατά Φαβιανού*, ἀπόσπασμα 8,2, P.L. 65. 789, 791.

τηρεί καί θεμελιώνει τήν πολλαπλότητα καί τόν πλοῦτο τῶν ἀνθρωπίνων προσώπων, πού τό ἀπαρτίζουν. Ἔτσι, τό ἅγιο Πνεῦμα, μένοντας πάντα ἄγνωστο κι ἀναποκάλυπτο ὡς πρὸς τό πρόσωπό Του, πληθαίνει τά δῶρα Του, ἀνάλογα μέ τήν ἱκανότητα τοῦ καθενός, προκαλεῖ τίς πιό διαφορετικές κλήσεις, καθορίζει τά λειτουργήματα, πού σχετίζονται μέ τήν κοινότητα⁴. Τό ἅγιο Πνεῦμα δέν εἶναι μόνο ὑλικό ἐνότητα, ἀλλά, ταυτόχρονα, καί δωρεά πληρότητας πρὸς κάθε ἀνθρώπινο πρόσωπο. Ἔτσι ἡ κάθε προσωπικότητα σφραγίζεται μέ «*τή σφραγίδα τῆς προσωπικῆς καί μοναδικῆς σχέσης μέ τήν Τριάδα*»⁵.

Αὐτό, πού λέχτηκε παραπάνω, γιά τήν εὐχαριστία, μᾶς δίνει νά κατανοήσουμε τό ὅτι ἡ Εὐχαριστία ἀποτελεῖ τήν ὑπόστασι τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπου ὑπάρχει ἡ Εὐχαριστία, ἐκεῖ ὑπάρχει κι ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τόσο βαθειά ριζωμένη στήν Εὐχαριστία, ὥστε μόνο μέ τήν Εὐχαριστιακή πράξη τῆς κοινότητας ἀναδεικνύεται πραγματικά «*Ἐκκλησία*». Ἡ Ἐκκλησία εἶναι παροῦσα «*ἐν πληρότητι*», σ' ὀλόκληρη τήν καθολικότητά της, ἐκεῖ πού πραγματοποιεῖται ἡ Εὐχαριστιακή θυσία. Μποροῦμε, λοιπόν, νά ποῦμε, ὅτι ἡ Ἐκκλησιολογία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἦταν εἰδικά Εὐχαριστιακή⁶.

Αὐτή ἡ Εὐχαριστιακή φύση τῆς Ἐκκλησίας καθορίζει τήν ἀποστολή τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ Εὐχαριστία δέν εἶναι μόνο ἓνα ἀπ' τά πολλά λειτουργήματα τῆς Ἱεραρχίας. Ὁ κλῆρος δε μοιράζει τήν Εὐχαριστία, ἀσκώντας μιά, ἀνάμεσα στίς πολλές του ὑποχρεώσεις, τίς ποιμαντορικές, τίς λειτουργικές καί τίς διοικητικές. Ἀντίθετα, ἡ Εὐχαριστία εἶναι ἐκείνη, πού καθορίζει, σάν πρωταρχική κι οὐσιαστική πράξη τῆς Ἐκκλησίας, τήν ἱερατική διακονία.

Ἡ Εὐχαριστία λέει ὁ π. Boulgakoff, εἶναι μιά «*λειτουργία*» μιά κοινή πράξη, μιά ὑπηρεσία. Σύμφωνα μέ τό τυπικό τῆς Ὁρθόδο-

ξης λειτουργίας, στό ὁποῖο ἐνώνονται, συμπλέκονται κι ἐναλλάσσονται οἱ προσευχές τοῦ λειτουργοῦ καί τῶν πιστῶν, τό μυστήριο «*τελειοῦται*» ἀπ' τήν κοινότητα, ἀπό ὀλόκληρο τόν λαό, μαζί μέ τόν λειτουργό, κι ἡ δύναμη, πού πραγματοποιεῖ τή μεταβολή, δέν ἐνεργεῖ μέ μιά πράξη μαγική *ex opere operato*, χωρίς νά τό ξέρουν οἱ πιστοί καί χωρίς τή συμμετοχή τους, γενικά, χωρίς σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, ἀλλά σά μιά «*λειτουργία*», σάν ἓνα κοινό ἔργο... Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐκείνη, πού, ἀπό τήν πληρότητα τῆς ἀδιάκοπης Πεντηκοστῆς της, ἐγέννησε τήν Ἱεραρχία, σέ ἀπόλυτη συμμόρφωση πρὸς τό ἅγιο Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πού κατοικεῖ σ' Αὐτήν... Ὅλα τά δῶρα, μαζί καί τά ἱερατικά, ἔχουν δοθεῖ σ' ὀλόκληρη τήν Ἐκκλησία, μέ τήν καθολικότητά της κι ἀκριβῶς γι' αὐτό τόν λόγο ἡ Ἐκκλησία ἐγινε ἀρμόδια ν' ἀναδεικνύει τά διάφορα ὄργανα, γιά τά ποικίλα λειτουργήματα καί νά ὀργανώνει τήν Ἱεραρχία⁷.

Τό ἅγιο Πνεῦμα δέν ἔχει ἐκχυθεῖ μονάχα, ἀλλά κι ἐνεργεῖ. Εἶναι παρόν προσωπικά καί δίνεται ἐλεύθερα καί προσωπικά. Ἡ διάκριση μέσα στίς ἀποστολικές κοινότητες, ἀνάμεσα σέ λειτουργούς τῆς ἱεραρχίας καί χαρισματούχους, ἀνταποκρίνεται σέ μιά βαθειά καί σταθερή πραγματικότητα τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι Σῶμα Χριστοῦ καί Ναός τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τό ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Πνεῦμα τάξεως, ἀλλά δέν εἶναι ὑποταγμένο στήν Ἱεραρχία. Αὐτό, σέ ἐνότητα μέ τούς πιστούς, μορφοποιεῖ ἓνα μοναδικό λαό, ἐκλεκτό, ἁγιασμένο ἀπ' τό Πνεῦμα καί συναγμένο ἀπ' Αὐτό σέ Σῶμα Χριστοῦ... Ὁ προφητισμός εἶναι δῶρο τῆς Πεντηκοστῆς, μιά χρίση τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ σ' ὀλόκληρη τήν Ἐκκλησία⁸. Ὅταν ἡ Ἱεραρχία ἀπομακρύνεται ἀπ' τήν προφητική κλήση τῆς ἑξαγγελίας τοῦ λόγου, τό Πνεῦμα ἐνεργεῖ καί δίνει χαρίσματα ἔξω ἀπ' τήν Ἱεραρχία, πάντοτε γιά τήν οἰκοδομή τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

4. Ρωμ. ιβ' Α' Κορ. ιβ' Ἐφεσ. δ'.

5. Lossky..., σ. 165. Olivier Clement..., σ. 133.

6. N. Afanassief, στό ἄρθρο, πού μνημονεύτηκε, σ. 26-35 καί A. Schmemmann, σσ. 125-131.

7. S. Bulgakoff, Ἱεραρχία καί μυστήρια, στό PUT (ὁ Δρόμος) ἀριθμ. 49, σσ. 30-34.

8. Ἰωήλ γ' 1, Πράξ. β' 17-18.

Η ΦΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

(ΣΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΠΟΛΟΣΗ)

Τοῦ Φιλοζητήμονα Χ. Φάκα, Θεολόγου-Φιλολόγου

Φιλία εἶναι ὁ δεσμός τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καί κατανόησης πού δημιουργεῖται μεταξύ ὀρισμένων ἀνθρώπων. Ἡ ὕπαρξη καί καλλιέργεια τῆς εἰλικρινοῦς, τῆς γνήσιας καί ἀνιδιοτελοῦς φιλίας ἀποτελεῖ μιά ἔντονη ὑπαρξιακή ἀνάγκη γιά τούς ἀνθρώπους ὄλων τῶν ἡλικιῶν καί εἰδικότερα τῶν νέων. Μέσω αὐτῆς συντελεῖται κυρίως ἡ κοινωνικοποίηση τοῦ ἀνθρώπου καί ἐπιβιώνει ἡ ὑγιῆς κοινωνικότητά του μ' ὅλα τὰ ἐπωφελεῖ γι' αὐτόν ἀποτελέσματα.

Πολλά ἔχουν λεχθεῖ καί γραφεῖ γιά τήν ἀξία καί τή σπουδαιότητα τῆς φιλίας. Ὅλοι οἱ ἐχέφρονες συγγραφεῖς τονίζουν ὅτι ἡ ἀληθινή φιλία προϋποθέτει τήν κοινή κλίση τῶν φίλων πρὸς τό ἀγαθό. Μεταξύ κακῶν καί ἀδιάφορων γιά τήν ἠθική ἀνθρώπων δέν μπορεῖ νά συναφθεῖ καί νά ἐπιβιώσει φιλία. «Τελεία ἐστίν ἡ τῶν ἀγαθῶν φιλία καί κατ' ἀρετήν ὁμοίων... διαμένει οὖν ἡ τοιαύτη φιλία ἕως ἄν ἀγαθοί ὦσιν», λέγει ὁ Ἀριστοτέλης στά «Ἠθικά του Νικομάχεια».

Στήν ἀρχαία ἑλληνική γραμματεία, στήν ὀρθόδοξη χριστιανική βιβλική καί πατερική παράδοση καί στήν λαϊκή μας παράδοση γίνεται πολύ συχνά λόγος γιά τή φιλία· γιά τήν ἀναγκαιότητά της, γιά τὰ εὐνοϊκά ἀποτελέσματά της ὅταν εἶναι γνήσια καί εἰλικρινής, γιά τήν ἐκλογή τῶν φίλων καί γιά ὅλα τὰ στοιχεῖα πού συνιστοῦν μιά **πραγματική φιλία**. Ὑπογραμμίζουμε τόν ὄρο πραγματική φιλία, γιατί στό ἑλληνικό λεξιλόγιο γίνεται λόγος καί γιά τήν λυκοφιλία, πού εἶναι ἡ ὑποκριτική καί ὑπουλη φιλία μεταξύ ἀνθρώπων πού ἀλληλομισοῦνται.

Ὁ λαός μας τή μεγάλη σημασία πού δίνει στή φιλία, τήν ἐκφράζει μέ τή φράση «πές μου τό φίλο σου νά σοῦ πῶ ποιός εἶσαι». Πολλή βαρύτητα δίνουν τόσο οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ὅσο καί οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας στήν ἐκλογή τῶν φίλων. Ὁ Ἰσοκράτης π.χ. τονίζει: «Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρίν ἄν ἐξετάσης πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις». Καί ὁ ἴδιος προσθέτει: «Βραδέως μέν φίλος γίννου, γενόμενος δέ πειρῶ διαμένειν (ὅταν δέ γίνεις, προσπάθει νά παραμένεις σταθερός στή φιλία σου)».

Ὁ Πατριάρχης Φώτιος, στήν ὁμιλία του πρὸς τόν ἄρχοντα τῆς Βουλγαρίας Μιχαήλ, λέγει: «Μή ταχύς ἦσθα ζευγνύειν εἰς φιλίαν· συζεύξας δέ, παντί τρόπῳ τόν δεσμόν ἄλλυτον συντήρει... Κτῶ τοίνυν φίλους, μή τοὺς φαύλους, ἀλλά τοὺς ἀρίστους...· μή ζῆται δέ παρά φίλων ἀκούειν τά ἡδέα (τά εὐχάριστα), ἀλλά τά ἀληθῆ μᾶλλον». Κι ὁ ἱερός Χρυσόστομος, σέ σχετική μέ τό θέμα μας ὁμιλία, τονίζει: «Τόν φιλοῦντά με, οὐχ ὅταν ἐπαινῆ με μόνον, ἀλλά καί ὅταν ἐγκαλῆ καί διορθῶται τότε φαίην ἄν ἔγωγε φιλεῖν (τότε θά ἔλεγα ὅτι πραγματικά μέ ἀγαπᾷ)». Καί προσθέτει τή φράση ἀπό τίς παροιμίες τοῦ Σολομώντα: «Ἄξιοπιστότερα τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ».

Στή συνέχεια τοῦ ἀρθρου αὐτοῦ θά ἀναφέρουμε περιληπτικά καί σέ ἐλεύθερη ἀπόδοση τί ἔχει πει κατά καιρούς σέ διάφορες ὁμιλίες του ὁ ἱερός Χρυσόστομος γιά τή φιλία:

«Οφείλουμε νά αγαπάμε τό φίλο μας τόσο, ὥστε, ἂν μᾶς ζητηθεῖ νά θυσιασθοῦμε γι' αὐτόν κι ἂν εἶναι πραγματοποιήσιμο κάτι τέτοιο, νά μή διστάσουμε νά τό πράξουμε. Καί τί λέγω, ἂν μᾶς ζητηθεῖ; Καί χωρίς νά μᾶς ζητηθεῖ, μόνοι μας νά τρέξουμε καί νά ὑποβληθοῦμε σ' αὐτήν τή θυσία, πού εἶναι ἐκδήλωση θερμῆς, ἐγκάρδιας καί εἰλικρινοῦς ἀγάπης. Ὁ πιστός φίλος κατά τή Σοφία Σειράχ εἶναι φάρμακο ζωῆς. Τί δέν μπορεῖ νά πράξει ὁ γνήσιος φίλος; Πόση εὐχαρίστηση μᾶς προσφέρει, πόση χαρά, πόση ὠφέλεια, πόση ἀσφάλεια! Λάμπει τό πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἀντικρῦζει τό φίλο του, διακατέχεται ἀπό συναισθηματική εὐφορία, νιώθει μιᾶ ψυχική ἔνωση μέ τό φίλο του, πού τοῦ χαρίζει ἀνέκφραστη εὐφροσύνη καί ἀγαλλίαση. Καί μιᾶ ἀπλή ἀνάμνηση τοῦ πραγματικοῦ φίλου ἀναπτερώνει τό ἠθικό φρόνημα.

Φιλία, μέ τήν πιό αὐστηρή σημασία της, εἶναι τό νά μή θεωρεῖ κανεῖς ὅτι εἶναι ἀποκλειστικά δικό του ὅ,τι κατέχει, ἀλλά καί τοῦ φίλου του· νά νοιάζεται γιά τήν ψυχή τοῦ ἄλλου ὅπως καί γιά τή δική του. Αὐτός πού ἀγαπᾷ πραγματικά δέ θέλει νά διατάσσει τούς φίλους του, οὔτε νά τούς ἐξουσιάζει, ἀλλά νά ἀνήκει σ' αὐτούς πού ἐξουσιάζονται ἀπ' αὐτούς καί ἐκτελοῦν τίς προσταγές τους. Προτιμᾷ νά προσφέρει παρά νά λαμβάνει. «Μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνει» (Πράξ. 20, 35). Ἐπειδή ἀγαπᾷ, μένει ἀνικανοποίητη ἡ ἐπιθυμία του γιά προσφορά. Ἔτσι νοιώθει τήν πρός τό φίλο του συμπεριφορά του. Εὐχαριστιέται περισσότερο νά εὐεργετεῖ τό φίλο του, παρά νά εὐεργετεῖται ἀπ' αὐτόν.

Στήν παρούσα ζωή ὁ φίλος εἶναι ὅ,τι πολυτιμότερο ὑπάρχει. Πολλοί δέ θέλησαν νά ζήσουν μετά τό θάνατο τῶν φίλων τους. Μέ τό φίλο ὑποφέρει ἀκόμη καί τήν ἐξορία. Καμιά φορά δέν προτιμᾷ οὔτε στήν πατρίδα του νά κατοικήσει χωρίς τό φίλο. Μέ τό φίλο καί ἡ φτώχεια εἶναι ὑποφερτή. Χωρίς τό φίλο καί ἡ ὑγεία καί ὁ πλοῦτος εἶναι ἀνυπόφορα. Ὁ φίλος εἶναι ὁ ἄλλος ἑαυτός μας.

Εἶναι ἀδύνατο, ἄνθρωπος πού δέν ἔμαθε ν' ἀγαπᾷ, νά ἔχει γενναῖο καί ἀνδρικό φρόνημα. Βάση ὄλων τῶν ἀγαθῶν εἶναι ἡ ἀγάπη. Σ' αὐτή στηρίζεται ὅλη ἡ διδασκαλία τοῦ νόμου καί τῶν προφητῶν. Ὅπως ἡ φωτιά, ὅταν εἰσέλθει στό δάσος, κατακαίει τά πάντα, ἔτσι καί ἡ θερμότητα τῆς ἀγάπης καταστρέφει καί ἐξαφανίζει κάθε τι πού μπορεῖ νά βλάψει τό θεϊκό λόγο καί τά λυ-

τρωτικά καί σωτηριώδη ἀποτελέσματά του. Αὐτή ἀποτελεῖ τήν πεμπτοσύνη τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας. Μ' αὐτήν συνδέεται ἀναπόσπαστα ἡ ταπεινώση καί ἡ ἀποφυγή ἀλαζονικῆς συμπεριφορᾶς, φθόνου, ὕβρεων καί κατακριτικῆς διάθεσης.

Τούς φίλους μας ὄχι μόνον δέν τούς συκοφαντοῦμε, ἀλλά καί τούς ὑπερασπιζόμαστε ὅταν συκοφαντοῦνται ἀπό ἄλλους. Ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ ἀγάπη δεσπόζει ἡ ἡρεμία, ἡ καλοσύνη, ἡ γαλήνη. Ἐκεῖ δέν ἔχει καμιά θέση τό ψεῦδος, ὁ φθόνος, ἡ κλοπή, ἡ φιλαργυρία, ἡ περηφάνια».

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος τήν ἀγάπη τῶν συζύγων μεταξύ τους, τῶν γονιῶν πρός τά παιδιά τους, τῶν τέκνων πρός τούς γονεῖς, τῶν ἀδελφῶν μεταξύ τους, τῶν παππούδων καί γιαγιάδων πρός τά ἐγγόνια, τῶν ἐγγονῶν πρός αὐτούς τήν ἐντάσσει στίς λεγόμενες φυσικές φιλίες, ἐνῶ τίς φιλίες πού προέρχονται ἀπό εὐεργεσία ἢ ἀπό προγόνους ἢ ἀπό συμμετοχή σέ γεύματα, σέ γειτονικές σχέσεις καί δοσοληψίες τίς ἐντάσσει στίς βιοτικές φιλίες. Πάνω ἀπ' ὅλες τίς μορφές φιλίας τοποθετεῖ τήν πνευματική φιλία. «Αὐτή, λέγει, δέν ἔχει γήινη προέλευση. Δέν τή γεννᾷ οὔτε ἡ συνήθεια, οὔτε ἡ εὐεργεσία, οὔτε ἡ φύση, οὔτε ὁ χρόνος, ἀλλά κατέρχεται «ἀνωθεν». Τή θαυμάζεις, γιατί δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό εὐεργεσία γιά τήν ὑπαρξή της. Ἡ διάπραξη κάποιου κακοῦ δέν τήν ἐξαφανίζει. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει: «Ἡχόμην γάρ αὐτός ἐγώ ἀνάθεμα εἶναι ἀπό τοῦ Χριστοῦ ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν μου» (Ρωμ. 9,3). Θά εὐχόμεον δηλαδή νά ἀποχωρισθῶ ἐγώ ὁ ἴδιος ἀπό τό Χριστό χάρι τῶν ἀδελφῶν μου, ἀρκεῖ νά πηγαιναν κοντά Του οἱ ὁμοεθνεῖς ἀδελφοί μου. Καί στήν πρός Φιλιππησίους ἐπιστολή του προσθέτει: «τό νά πεθάνω καί νά εἶμαι μαζί μέ τό Χριστό εἶναι πολύ καλύτερο γιά μένα ἀπό τό νά ζῶ. Προτιμῶ ὅμως νά ζῶ, γιατί τό νά ζῶ εἶναι καλύτερο, πιό ὠφέλιμο γιά σᾶς» (Φιλιπ. 1, 23-24).

Στόν κόσμο αὐτόν, ἂν συμβεῖ νά ἐξυβρισθεῖ ὁ πατέρας ἀπό τά παιδιά του, παύει νά τά ἀγαπᾷ. Δέ συμβαίνει ὅμως αὐτό στήν περιοχή τῆς πνευματικῆς φιλίας. Ὁ Παῦλος μετέβαινε σ' ἐκείνους πού τόν λιθοβολοῦσαν, γιά νά τούς εὐεργετήσῃ. Ἐκεῖνος πού ἔγινε φίλος, γιατί δέχτηκε κάποια εὐεργεσία ἢ γιατί οἱ συνθῆκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς τό ἐπέβαλαν, ὅταν ἀλλάζουν οἱ συνθῆκες ἢ διακόπτονται οἱ εὐεργεσίες παύει νά εἶναι φίλος, ἐνίοτε δέ γίνεται καί ἐχθρός. Καμιά φορά ὁ

«Πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον...»

τό 'χα γευθεῖ καὶ τό 'ξερα καλά,
ἢ φράση αὐτὴ σάν μουσική μου χᾶϊδενε τ' αὐτιά,
κι ἦταν μιά ὁμορφη συνήθεια ἀπό παλιά
νά προχωρῶ καὶ νά μετρῶ δωρήματα οὐράνια καὶ θεϊκά.

Κύριε, πόσο μου ἄρεσαν τά δῶρα πού μου ἔστελνες συχνά
γεμάτα ἀγάπη, τρυφερότητα καὶ ἀρχοντιά,
ἄγγιγμα Θείας Πρόνοιας πού μέτραγε σωστά
τόν χρόνο καὶ τόν τόπο, ὥστε νά νοιώθω σιγουριά.

Μά κάποια μέρα σκέφθηκα νά ἀντιστρέψω τή σειρά
κι εἶπα πὼς ἂν τά τέλεια δῶρα ἔρχοντ' ἀπό ψηλά,
τότε καὶ ὅσα στέλνει ὁ οὐρανός, δῶρα πολύτιμα θᾶναι κι αὐτά,
πού μέ τήν ἴδια εὐγνωμοσύνη πρέπει νά γίνονται δεκτά.
Γεύση πικρὴ μπορεῖ νά ἔχουνε καμμιά φορά
μά ὁ Δωρητής δέν ἄλλαξε οὔτε ἡ πιστή του ἡ καρδιά.

Κι ὁμως μπροστά στήν Πύλη τήν Στενή
λιγοῦν τά γόνατα, λιποθυμᾷ ἡ ψυχὴ...
Πατέρα μας, τί εὐκολοὶ πού εἶναι οἱ συλλογισμοί,
μά πόσο δύσκολη ἡ πράξη κι ἡ ζωή.

Ἄσπασία Κακούρη

Ἀνάστροφοι συλλογισμοί

γιός, ἂν δεῖ ὅτι παρατείνεται ἡ ζωὴ τοῦ ἄρρωστου - γέροντα πατέρα του, δυσαραεστεῖται. Ὁ σεβασμός του ἐξανεμίζεται. Τέτοια φαινόμενα δέν παρατηροῦνται στό χῶρο, ὅπου δεσπάζει ἡ πνευματική φιλία. Στόν χῶρο αὐτόν πρυτανεύουν οἱ δεσμοὶ τῆς ἀνιδιοτελοῦς, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, πού δημιουργεῖ τό Πνεῦμα. Αὐτοὶ δέν διαλύονται. Δέν τοὺς κλονίζει οὔτε ὁ χρόνος καὶ ἡ παράταση τῆς ζωῆς, οὔτε ὁ θυμός, οὔτε ἡ κακοπάθεια. Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος λιθοβολοῦνταν, καὶ αὐτός προσευχόταν γι' αὐτούς πού τόν λιθοβολοῦσαν. Αὐτές τίς φιλίες πρέπει νά ἐπιζητοῦμε, πού πρέρχονται ἀπό τό Πνεῦμα καὶ εἶναι ἀληθινές καὶ μόνιμες. Ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅτι τό χαρακτηριστικότερο γνώρισμα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ ἀγάπη.

Ἡ ἀγάπη καλύπτει πλήθος ἀδυναμιῶν καὶ ἁμαρτημάτων, ἐνῶ ἡ ἔχθρα, καὶ ἐκεῖ πού δέν ὑπάρ-

χουν ἁμαρτήματα, ὑποπτεύεται ὅτι ὑπάρχουν. Ἄς κάνουμε, λοιπόν, ὠραίες καὶ ἀγαπητές τίς ψυχές μας, βιώνοντας ὄλες τίς μορφές τῆς ἀγάπης στό χῶρο τῆς πνευματικῆς φιλίας. Τότε θά διαπιστώσουμε ὅτι θά ἀγαπηθοῦμε καὶ μεῖς ἀπό τοὺς ἄλλους. Δέν εἶναι ἀρκετό μόνο νά ἀγαποῦμε τοὺς ἄλλους, ἀλλά καὶ νά ἀγαπιόμαστε ἀπ' αὐτούς. Ὁ σοφός Σολομῶν ἔλεγε: «αἰρετώτερον ὄνομα καλόν ἢ πλοῦτος πολὺς» (Παροιμ. 22, 1). Ἄς μάθουμε τά χρώματα πού συνθέτουν τὴν ὠραία εἰκόνα τῆς φιλίας. Ἄς μὴν περιμένουμε ν' ἀρχίσει πρῶτος ὁ πλησίον μας τὴν προσπάθεια γιὰ συναψή καὶ καλλιέργεια τῆς φιλίας. Νά μὴ θυμούμαστε τό κακό πού ἐνδεχομένως μᾶς ἔχουν κάνει, ἀλλά μόνο τό καλό. Τίποτε δέν συντελεῖ στή δημιουργία φιλίας τόσο, ὅσο γλώσσα εὐχάριστη καὶ ψυχὴ ταπεινὴ, πού ἀποστρέφεται κάθε εἶδος ματαιοδοξίας καὶ ψεύτικης τιμῆς».

ΚΕ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ ΟΡΘΟΔΟΣΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΗΣΚΕΙΑΣ

Η ΚΕ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων για θέματα αιρέσεων και παραθησκείας, πού πραγματοποιήθηκε, υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας στα Μελισσιάτικα Βόλου, από 4 έως 6.11.2013, με τη φιλόξενη φροντίδα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνατίου και υπό την προεδρία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου, Προέδρου της Συνοδικής Έπιτροπής επί των Αιρέσεων, με θέμα «**Τό πρόβλημα τής ασθενείας, αιρετικές και αποκρυφιστικές προσεγγίσεις**», μετά από έκτενη συζήτηση επί των εισηγήσεων, ένεκρινε όμοφώνως τά ακόλουθα Πορίσματα:

1. Η Συνδιάσκεψη ασχολήθηκε μέ τό θέμα τής ασθενείας και τής θεραπείας της, όπως κατανοοῦνται, άφ' ένός στην Όρθόδοξη Έκκλησία και άφ' έτέρου στις σύγχρονες αιρετικές, αποκρυφιστικές και ανατολικοθρησκευτικές ομάδες.

Γιά νά κατανοηθοῦν οί ριζικές διαφορές ανάμεσα στις δύο αυτές προσεγγίσεις του θέματος, είναι άπαραίτητη ή γνώση τής ανθρωπολογίας, πού προϋποτίθεται στην κάθε περίπτωση.

Η Όρθόδοξη ανθρωπολογία, στην όποια βασίζεται ή όρθόδοξη θεώρηση του προβλήματος τής ασθενείας και τής θεραπείας της, δέχεται ότι ό άνθρωπος είναι δημιούργημα του Θεού, αποτελούμενο από δύο άρμονικώς ένωμένα, διά-

φορα όμως, συστατικά στοιχεία, τό σώμα και τήν ψυχή. Άνθρωπος δέν είναι μόνον ή ψυχή, ούτε μόνον τό σώμα, αλλά τό «*συναμφότερον*».

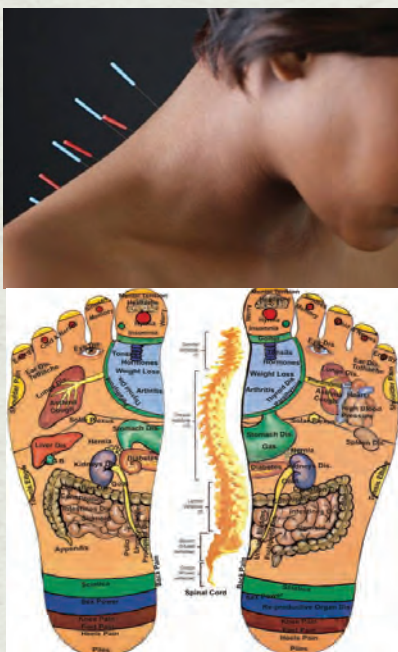
2. Η ασθένεια, σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τής Όρθοδόξου Έκκλησίας, έχει σχέση μέ τήν κτιστότητα του ανθρώπου και είναι αποτέλεσμα τής πτώσεως, δηλαδή τής έκουσίας άπομακρύνσεως του από τήν πηγή τής ζωής και τής άφθαρσίας, τόν Θεό. Η πτώση διετάραξε τήν άρμονική συνύπαρξη σώματος και ψυχής, μέ όλέθριες συνέπειες και για τά δύο.

3. Η πρόσληψη τής ανθρωπίνης φύσεως από τόν Θεό Λόγο άνοιξε τό δρόμο για τήν άναίρεση του θανάτου και τή σωτηρία του όλου ανθρώπου. Η ένανθρώπιση του Λόγου και ή νίκη Του κατά του θανάτου μετέτρεψαν τόν πόνο και τήν ασθένεια σε «τόπο» και «τρόπο» για τή σωτηρία μας. Έκτοτε γίνονται αυτά τά δύο μέσα σωτηρίας, εάν ό άνθρωπος έν έλευθερία επιλέξει τήν έν Χριστώ άξιοποίησή τους.

4. Στις διάφορες αιρετικές, αποκρυφιστικές και ανατολικοθρησκευτικές ομάδες συναντάμε διαφορετικές αντίληψεις για τήν ασθένεια και τήν προέλευσή της, ήτοι:

α) Στις αιρετικές ομάδες του εύρύτερου προτεσταντικού χώρου ή ασθένεια κατανοείται, είτε ως έργο ενός τιμωροῦ Θεοῦ, έξαιτίας προσωπικών άμαρτημάτων, είτε ως αποκλειστικό έργο του διαβόλου.

β) Στις αποκρυφιστικές ομάδες τής «*Νέας Έποχής*» και τίς ομάδες πού προέρχονται από τίς ανατολικές θρησκείες, ή ασθένεια κατανοείται,

ὡς «μπλοκάρισμα» τῆς ὁμαλῆς ροῆς τῆς ἐνέργειας (τύπου Πράνα, Τσί, Συμπαντικῆς ἐνέργειας κ.ἄ.) στό ἀνθρώπινο σῶμα.

5. Οἱ λεγόμενες «ἐναλλακτικές θεραπείες» ἀποτελοῦν ἐφαρμογή στό χῶρο τῆς υγείας τῶν περί Θεοῦ, ἀνθρώπου καί κόσμου ἀντιλήψεων τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν καί τῆς «Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου» καί γι' αὐτό εἶναι πιό σωστό νά ὀνομάζονται «*Ἰατρική τῆς Νέας Ἐποχῆς*».

Γιά τίς ὁμάδες αὐτές ὅλα εἶναι ἐνέργεια, ὅλα εἶναι Ἔνα («*Ἐν τό πᾶν*» τῆς Θεοσοφίας) καί ὅλα εἶναι Θεός. Μέ βάση αὐτή τή θεώρηση, διδάσκουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀνακαλύπτοντας τόν «*Θεό - Ἐαυτό*» του καί ἐνεργοποιώντας τίς ἀπόκρυφες δυνάμεις, πού δῆθεν κρύβει μέσα του, μπορεῖ νά αὐτοθεραπεύεται. Ὡς αὐτοθεραπεία νοεῖται τό «*ξεμπλοκάρισμα*» τῆς ἐνέργειας.

6. Οἱ ποικιλώνυμες «ἐναλλακτικές θεραπείες» εἰσηγοῦνται τρόπους «*ξεμπλοκαρίσματος*» αὐτῆς τῆς ἐνέργειας. Ἔτσι, ἡ Ὀμοιοπαθητική π.χ. προτείνει τό δυναμοποιημένο ὁμοιοπαθητικό φάρμακο, ὁ βελονισμός τήν τοποθέτηση βελονῶν σέ κατάλληλα σημεῖα τῶν, κατ' αὐτούς, «*ἐνεργειακῶν καναλιῶν*» τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Ἄλλες πάλι «*θεραπείες*», ὅπως τό Ρέϊκι, προτείνουν τό «*ξεμπλοκάρισμα*» «*δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἀπό ἓνα ὑψηλῆς πνευματικῆς στάθμης ἄτομο... πού στήν πραγματικότητα εἶναι κανάλι παγκόσμιων ἐνεργειῶν...*».

Σέ ὀρισμένες «*θεραπείες*» δέν ἀπουσιάζει καί ἡ πρακτική σύζευξης χριστιανικῆς ὁρολογίας μέ ἀποκρυφιστικές ἐρμηνεῖες, στό πλαίσιο τῆς θεωρητικῆς τεκμηρίωσης τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο, ὑποτίθεται, ὅτι ἐνεργεῖ ἡ μέθοδος. Οἱ περισσότερες ὁμάδες χρησιμοποιοῦν ἐπιστημονικοφανῆ ὁρολογία, μέ στόχο νά ἐντυπωσιάσουν καί νά παραπλανήσουν τό ἀνυποψίαστο κοινό.

Ἄλλες πάλι, ὅπως ἡ Ὀμοιοπαθητική, ἰσχυρίζονται ὅτι μέ τά «*φάρμακά*» τους θεραπεύουν ἀκόμη καί τά πάθη τῆς ψυχῆς, ὅπως τόν ἐγκωτισμό, τή ζήλεια, τήν ὀργή, τόν θυμό κ.ἄ., σφετερίζονται τό ἔργο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς «*ἰατρείου πνευματικοῦ*».

7. Οἱ λεγόμενες ἐναλλακτικές θεραπείες δέν ἔχουν ἀπλῶς ἀποκρυφιστικές προεκτάσεις, ἀλλά τά ἴδια τά θεμέλιά τους εὐρίσκονται στόν ἐξωχριστιανικό καί μάλιστα στόν ἀποκρυφιστικό

χῶρο. Οἱ περισσότερες ἀποτελοῦν, ὄχι μόνο μία πρόταση θεραπείας τοῦ σώματος, ἀλλά ἐπαγγέλλονται τήν μετάβαση, μέσω τοῦ ἀποκαλούμενου «*κβαντικοῦ ἄλματος*», κ.ἄ. στή «*Νέα Ἐποχή*» καί τή δημιουργία ἐνός νέου τύπου ἀνθρώπου.

Ἡ Συνδιάσκεψη διεπίστωσε ὅτι οἱ «*θεραπείες*» αὐτές (Ἀγγελοθεραπεία, Ἁγιουρβέδα, Ἀνθροϊάματα Μπάχ, Aura Soma, Ἀρωματοθεραπεία, Βελονισμός, Βιονεργειακές Θεραπείες, Ἐσωτέρα Θεραπευτική, Κρανιοϊερή Θεραπεία, Κρυσταλλοθεραπεία, Ὀμοιοπαθητική, Ρέϊκι, Ρεφλεξολογία, Σιάτσου, ψευδοεπιστημονικές ψυχοθεραπείες κ.ἄ.) θεμελιώνονται σέ κοσμοθεωριακό ὑπόβαθρο, τό ὁποῖο εἶναι ἀντίθετο καί ἀσυμβίβαστο μέ τήν Ὀρθόδοξη πίστη.

8. Ἡ εὐρεία διάδοσή τους ἐξελίσσεται σέ μεῖζον κοινωνικό πρόβλημα ἰατρικῆς καί φαρμακευτικῆς φύσεως μέ ἠθικές, κοινωνικές καί πνευματικές προεκτάσεις, θέτοντας ἐνίοτε σέ κίνδυνο ἀνθρώπινες ζωές. Δημιουργεῖ ἐπίσης σοβαρά πνευματικά καί ποιμαντικά προβλήματα.

Ἡ Πολιτεία, καθὼς ἐγγυᾶται - καί διά τοῦ Συντάγματος - τό ἔννομο ἀγαθό τῆς υγείας, τό ὁποῖο τίθεται ἐν κινδύνῳ ἀπό τίς προαναφερθεῖσες «*θεραπείες*», ὀφείλει νά δράσει καί πρακτικά γιά τή διασφάλισή του.

Οἱ «*θεραπείες*» αὐτές ἀπειλοῦν μέ ἀλλοίωση τό Ὀρθόδοξο φρόνημα. Ἀποτελοῦν δυνητικά «*γέφυρες*», πού μποροῦν νά φέρουν σέ ἐπαφή ἀνυποπτους Ὀρθοδόξους χριστιανούς μέ τίς ἀνατολικές θρησκείες καί τόν Ἀποκρυφισμό.

9. Οἱ λεγόμενες ἐναλλακτικές θεραπείες ἢ σύμφωνα μέ τόν Ἰατρικό Σύλλογο Ἀθηνῶν «*Ἀνορθόδοξες Θεραπευτικές Μέθοδοι*» (ΑΝ.ΘΕ.Μ.), στίς ὁποῖες κυριαρχεῖ μιά μεταφυσικῆς τάξεως ἐνέργεια, στηρίζονται σέ πεπαλαιωμένα καί μυθώδη δεδομένα. Λεῖπει σ' αὐτές ἡ αὐστηρή ἐπιστημονική μεθοδολογία. Βασίζονται σέ ἀναπόδεικτες ἀρχές, οἱ ὁποῖες κατὰ κανόνα εὐρίσκονται στόν χῶρο τοῦ φανταστικοῦ. Δέν ἀξιοποιοῦν τίς σύγχρονες ἐξελίξεις καί μεθόδους τῆς ἐπιστήμης καί ὡς ἐκ τούτου χαρακτηρίζονται, ἀπό ἐπίσημους ἑλληνικούς καί διεθνεῖς ἰατρικούς φορεῖς καί συλλόγους, ὡς ψευδοεπιστήμες.

Σύμφωνα μέ τοὺς ἀνωτέρω ἐπιστημονικούς φορεῖς, τό τυχόν θεραπευτικό ἀποτέλεσμα, ἐάν καί ἐφ' ὅσον ὑπάρχει, ἐκδηλώνεται συνήθως

σέ αυτοϊάσιμα, ψυχοσωματικά και νευροφυ-
τικά νοσήματα. Όφείλεται στον μηχανισμό του
εϊκονικού φαρμάκου (placebo), τό όποίο δρᾶ
μέσω αύθυποβολής. Η Κλασσική Ίατρική εϊναι
έφηρμοσμένη έπιστήμη, ή όποία διαρκώς
έρευνᾶ και προοδεύει, προσφέροντας ούσια-
στική φροντίδα σέ έκατομμύρια άσθενών.

10. Τήν Συνδιάσκεψη άπασχόλησαν έπίσης
και οι τελούμενες «θεραπειές» στίς ομάδες του
εύρύτερου Προτεστάντικού χώρου (Νεοπεν-
τηκοστιανοί, «Χαρισματικοί», Christian Sci-
ence κ.λ.π.), αλλά και σέ αυτές του Ρωμαι-
οκαθολικισμού, στό βαθμό πού έχει υιοθετή-
σει προτεστάντικές «χαρισματικές» πρακτικές.
Άπό τίς ύποτιθέμενες θεραπείες στους παρα-
πάνω χώρους, δέν άπουσιάζουν «θεραπειές»
κατά παραγγελίαν (φαινόμενα άπάτης), ένα
είδος «σόου», πού όχι μόνο δέν προσφέρει
πραγματική ίαση, αλλά άντιθέτως γίνεται
άντικείμενο άσύστηρης κριτικής και άπό άλλες
ομάδες του ίδιου χώρου.

11. Οι ψευδοθεραπειές, είτε πεντηκοστια-
νικού είτε νεοεποχίτικου τύπου, θεωροϋνται
ή περιπτώσεις καλυμμένης άπάτης, ή φαινό-
μενα ψυχολογικής ύποβολής ή κακέκτυπες
άπομιμήσεις θαυμαστών βιβλικών θεραπειών,
χωρίς νά άποκλείεται και ή περίπτωση δαι-
μονικής συνεργείας. Ός τέτοιες άποτελοϋν ση-
μεία του Άντιχρίστου.

Η βασιλική τους διαφορά μέ τίς θαυμα-
τουργικές θεραπείες των άγίων εϊναι ότι γί-
νονται μέ άπώτερο σκοπό νά παραπλανή-
σουν και νά άπομακρύνουν τόν άνθρωπο
άπό τόν μόνο άληθινό Ίατρό ψυχών και σω-
μάτων, τόν Ίησοϋν Χριστόν.

12. Ό άνθρωπος ως δημιούργημα του Θεοϋ,
εϊναι ολοκληρωμένος και πραγματικά θερα-
πευμένος, κατά τούς Πατέρες τής Έκκλησίας,
μόνο στην πλήρη ένωση του μέ τόν Ίησοϋν Χρι-
στόν, μέσα στην Όρθόδοξη Έκκλησία.

Η Συνδιάσκεψη έγκρίνει όμοφώνως τά ως
άνω Πορίσματα και έξουσιοδοτεϊ τόν Πρόεδρο
αύτης νά τά ύπογράψει.

**Ο Πρόεδρος τής Συνδιασκέψεως
† Ο Θεσσαλονίκης Άνθιμος
Οι έντεταλμένοι
τών Όρθοδόξων Έκκλησιών**

Ειρήνη... και ειρηνευτής

Πόλεμο, εύτυχως,
δέν έχουμε
όμως και τής ειρήνης
έχουμε .... άπουσία.

Μήπως - άναρωτιέμαι-
έπειδή ό «πόλεμος»
στήν έποχή μας
πιό οικείος φαίνεται
άπ' τόν Ειρηνευτή μας;

Στ. Δήμου

«ΔΙΗΓΕΙΡΕ ΟΙΚΤΟΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΣΤΗΣΕ ΣΥΜΠΑΘΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ»

(ΨΑΛΜ. 105, ΣΤ. 35)

Μελετώντας τόν 105 ψαλμόν από τό «Ψαλτήριον» βλέπουμε ὅτι ὁ ψαλμωδός κάνει λόγο γιά τήν πνευματική κρίση τῶν Ἰσραηλιτῶν, τήν τιμωρία τους ἀλλά καί τήν μετανοιά τους, πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά ἀκούσει τή δέησή τους ὁ Θεός καί νά τούς ἐλεήσει.

Νά τό δοῦμε κάπως καλύτερα γιά νά βγάλουμε τά συμπεράσματά μας. Στόν στίχο 35 διαβάζουμε: «καί ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καί ἔμαθον τά ἔργα αὐτῶν». Ὁ Θεός εἶδε τήν ἀπαράδεκτη συμπεριφορά τους, τήν ἀχαριστία τους καί τόν συσηματισμό τους μέ τούς εἰδωλολάτρεις, καί «παρέδωκεν αὐτούς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καί ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς» (στ. 41), καί στόν στίχο 43 «καί ἔθλιψαν αὐτούς οἱ ἐχθροί αὐτῶν, καί ἐταπεινώθησαν ὑπό τάς χεῖρας αὐτῶν».

Ἡ ταπείνωση καί ὁ ἐξευτελισμός τους τούς ἔκανε νά ζητήσουν τό ἔλεος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, πρᾶγμα πού πρόσεξε ὁ Θεός «καί ἔδωκεν αὐτούς εἰς οἰκτιρμούς ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς». Σέ ἀπλό λόγο ὁ 46 στίχος σημαίνει κατά τήν ἔρμηνεία τοῦ ἀειμνήστου Παναγ. Τρεμπέλα: «καί διηγειρεν οἶκτον εἰς τάς καρδίας τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτούς καί τούς κατέστησε συμπαθεῖς ἀπέναντι αὐτῶν».

Νομίζουμε ὅτι ὁ ψαλμός αὐτός καί κυρίως οἱ στίχοι πού ἀναφέραμε μᾶς δίδει ὀρισμένα μηνύματα γιά τήν αἰτία καί τόν τρόπο ὑπέρβασης τῆς σημερινῆς κρίσης, πού ταλαιπωρεῖ ὅλον τόν κόσμο καί ἰδιαίτερα τούς λαούς τῆς νότιας Εὐρώπης.

Ἡ παγκόσμια οικονομική καί ἀξιακή κρίση εἶναι φυσικό ἐπακόλουθο αὐτοῦ καί τονίζεται στόν 35 στίχο τοῦ ψαλμοῦ. «Ἐμίγημεν ἐν τοῖς ἔθνεσι καί ἐμάθομεν τά ἔργα αὐτῶν». Ξεχάσαμε τόν Θεόν καί τό ἅγιο θέλημά του, θελήσαμε νά αὐτονομηθοῦμε, πιστέψαμε ὅτι εἴμαστε αὐτοδύναμοι, ὅτι δέν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό τόν Θεόν, ὅτι μπορούμε μόνοι μας νά τά καταφέρουμε.

Ἀπορρίψαμε τήν αὐθεντία τῆς θρησκείας (ἐμεῖς τῆς Ὁρθοδοξίας μας) ἐμπιστευτήκαμε «στόν ἄνθρωπο ἐξ ὀλοκλήρου τήν ὀργάνωση τῆς ζωῆς μας βάσει ἠθικῶν πού μᾶς ὑπαγορεύει ὁ ὀρθός λόγος».

Ὁ ὀρθός λόγος ὁμως, χωρίς ἠθικές ἀντιστάσεις καί περιορισμούς δέν μπόρεσε νά καταστεῖ τή βουλιμία τοῦ ἀνθρώπου καί τήν ἀπληστία του γιά ὄλο καί περισσότερα ὑλικά ἀγαθά μέ βαρῦ τίμημα, τήν ἐξάντληση τῶν ἀποθεμάτων ἐνέργειας, τήν οἰκολογική καταστροφή τοῦ πλανήτη μας.

Ἄλλά μήπως μπόρεσε, ὁ ὀρθός λόγος, νά σταματήσει τήν ἐπιδειξιμανία, τόν ἡδονισμό, τήν ἀκόρεστη ἐπιθυμία γιά ἀπόκτηση δύναμης καί ἐξουσίας;

Ὅλα αὐτά τά ἀρνητικά πολλαπλασίασαν τίς ἀνάγκες καί ὑποχρεώσεις ὄχι μόνον τῶν ἀτόμων ἀλλά καί τῶν λαῶν γιά τήν κάλυψη τῶν ὀποίων καταφύγαμε στόν ἀβασάνιστο δανεισμό. Ἔτσι σέ λίγα χρόνια ἄτομα καί λαοί βρεθήκαμε χρεωμένοι μέ τίς συνέπειες πού ὄλοι βιώνουμε.

Σέ ἄλλες εὐκαιρίες γράψαμε γιά τήν λιτότητα καί τόν λελογισμένο περιορισμό τῶν ἀναγκῶν μας ὡς κάποια λύση γιά

Τοῦ φιλολόγου
Γεωργίου Στ. Μπακιρτζή

τό πρόβλημα τῆς κρίσης. Στόν ψαλμό 105 καί στόν στ. 46 γίνεται λόγος γιά ἕνα ἄλλο τρόπο ὑπέρβασης. Νά ἀναγνωρίσουμε τήν πλάνη μας, νά ζητήσουμε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἔμπρακτα, πού σημαίνει νά ἀλλάξουμε πορεία ζωῆς, καί ὁ Θεός θά κάνει τό θαῦμα: θά διεγείρει οἶκτον στίς καρδιές τῶν δανειστῶν καί θά τοὺς καταστήσει συμπαθεῖς ἀπέναντί μας. Θά πάψουν νά βάζουν τήν θηλιά τοῦ χρέους στό λαιμό μας, γιά νά μπορέσουμε νά ἀνασάνουμε, νά ζήσουμε μέ ἀξιοπρέπεια καί νά ἀποδώσουμε ὅπως καί ὅποτε μπορούμε τά ὀφειλόμενα. Δέ θέλουμε νά μᾶς οἰκτίρουν ὡς φτωχοὺς συγγενεῖς, πού ἀπλώνουν δεητικά τό χέρι οὔτε νά μᾶς ἐκμεταλλεύονται, γιατί βρισκόμαστε σέ κάποια ἀνάγκη, οὔτε νά κερδοσκοποῦν σέ βάρος μας. Ζητοῦμε νά σταματήσουν νά μᾶς πιέζουν, καί ἀξιῶνουμε νά ἀναγνωρίσουν τί ὀφείλουν στό τόπο μας, πού ἔδωσε ποταμούς αἱμάτων τῶν παιδιῶν του γιά τόν παγκόσμιο πολιτισμό καί τή διαφύλαξη τῆς ἐλευθερίας ὅλων τῶν λαῶν ἀπό τά ἀρχαιότερα μέχρι καί τά πρόσφατα χρόνια.

Ἐπειδή ὅμως οἱ δανειστὲς δέν καταλαβαίνουν τή γλώσσα τῆς φιλίας καί ἀλληλεγγύης, γι' αὐτό ἐπικαλούμεθα τήν ἐπέμβαση τοῦ Δικαίου Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νά ἀντιστρέψει τό κλίμα καί τίς διαθέσεις ὅλων αὐτῶν τῶν κυρίων, πού δείχνουν σκληρότητα μεγαλύτερη ἀπό αὐτή τῶν «ἄσπρων» τους.

Ὁ στίχος 35 τοῦ ψαλμοῦ μᾶς τά λέγει ὅλα. Ὁ Κύριος νά γίνει καταφυγή μας καί ρύστης μας.

Τό ζητοῦμε ὅμως αὐτό ἢ ἀλλοιωτρωγόμαστε ρίχνοντας ὁ ἕνας στόν ἄλλο τήν αἰτία τῆς θλίψης μας;

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία

Στ. Δήμου

- Πές μου νά μάθω τί θά πεῖ
“μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία”;

- Σκέψου τό χιόνι τό ἀπάτητο
τό νερό τό ἀμόλυντο
τή μέρα τήν ἀνέφελη
τόν ἀρραγῆ καθρέφτη...

- Τά σκέφτηκα, τά λόγιασα
μά δέν τά καλονιώθω...

- Γιά βάλε τότε ἀπό κοντά
τήν πόρνη μέ τά μύρα
τοῦ τελώνη τήν προσευχή
θυμίσου τόν ἐκ δεξιῶν ληστή,
τά πικρά δάκρυα τοῦ Πέτρου
κι ἴσως κάποιους
δικούς σου στεναγμούς
γιά τῆς καρδιᾶς τά λάθη...

- Ναί, τώρα δά σάν κάτι νά κατάλαβα
σάν κατιτί νά νοιώθω...

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συνῆλθε τόν παρελθόντα Ὀκτώβριο ἐν μέσῳ καί πάλι ποικίλων κοινωνικῶν καί οικονομικῶν προβλημάτων, σέ μία καμπή κρίσιμων ἀνακατατάξεων. Ὡς κοινωνία, καλούμαστε νά ὑπερβοῦμε σύνθετα προσκόμματα καί σοβαρές παθογένειες καί στρεβλώσεις.

Ὡς Ἐκκλησία, καταθέτουμε τήν κοινή μας ἀγωνία γιά τό παρόν καί τό μέλλον τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας καί ἀναλογιζόμαστε τίς εὐθύνες μας καί τίς δυνατότητες ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς μας σέ στιγμές φθορᾶς καί εὐτελισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὑποτιμήσεως τοῦ ἱεροῦ χαρακτήρα του καί ἀπαξιώσεως οὐσιωδῶν πνευματικῶν ἀξόνων τοῦ κοινοῦ μας βίου.

Καί ἐνῶ ἡ κοινωνία νοσεῖ βαθύτατα, τό βασικό της κύτταρο, ἡ οἰκογένεια, ἀργά ἀλλά σταθερά, ἀλλοιώνεται καί διαλύεται.

Δέν γίνεται ὅμως νά μᾶς διαφεύγει τό γεγονός ὅτι ὁ θεσμός τῆς οἰκογένειας ἀποτελεῖ διαχρονικά τό πιό ἐγγυημένο καί ἀσφαλέστερο κοινωνικό πλαίσιο γιά τήν ὀρθή διαπαιδαγώγηση καί τήν ἀγωγή τῶν νέων μελῶν τῆς κοινωνίας μας.

Ἡ οἰκογένεια διαπλάθει τίς παιδικές ψυχές «ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου» καί προετοιμάζει τά ἐνεργά μέλη τῆς κοινωνίας, τούς ἀνθρώπους ὄλων τῶν ἐπαγγελματίων, τούς κάθε εἶδους ἡγέτες ἐνός τόπου.

Ἀποτελεῖ κοινό τόπο ἡ διαπίστωση ὅτι στίς μέρες μας ὁ οἰκογενειακός θεσμός δοκιμάζεται δεινά καί πλήττεται, καθημερινά καί συχνά ἀθέατα, ἀπό πολλές ἐκπτώσεις καί στρεβλώσεις.

Κάθε ἐκτροπή ἀπό τήν ὑγιή πορεία τῆς οἰκογένειας ὀδηγεῖ σέ διάφορες ἀλλοιώσεις. Βεβαίως, ὁ κίνδυνος νά ἐκπέσει ἡ οἰκογενειακή συμβίωση σέ γυμνή σύμβαση ὑπῆρχε καί σέ παλαιότερες ἐποχές.

Σήμερα ὅμως, ὄλοι ἀναφέρονται κυρίως καί κατ' ἐξοχήν στά ἀτομικά δικαιώματά τους καί λησμονοῦν τίς ὑποχρεώσεις τους. Ἡ ἴδια ἡ ἔννοια τοῦ φύλου ἤδη θεωρεῖται μεταβλητή καί ἐπαμφοτερίζουσα.

Ἡ ἱκανότητα νά διακρίνει κανεῖς τήν ἱερότητα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο φύλων στόν σύγχρονο κόσμο μοιάζει νά χάνεται βαθμηδόν.

Γιά τήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας, βεβαίως, ὁ γάμος δέν ἐγκαθιδρύει μόνο μία κοινή καί ἐμπειρική πορεία πρός τή θέωση καί τόν μεταμορφωμένο κόσμο τοῦ Θεοῦ· ἐγγυᾶται, μέ τήν γέννηση καί τήν ἀνατροφή τῶν τέκνων, ὄχι ἀπλῶς τή βιολογική ἐπέκταση τῆς ἀνθρωπότητας, ἀλλά κυρίως τήν πνευματική διαίωνιση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Ὁ γάμος καί ἡ οἰκογένεια καθιστᾶ, συνεπῶς, τόν ἀνθρώπο συνδημιουργό τοῦ Θεοῦ καί τόν ἐπιφορτίζει μέ τή μεγαλύτερη εὐθύνη ἀπό ὅλες, τήν εὐθύνη ἔναντι τῶν παιδιῶν μας.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος προτρέπει τόν ἀκροατή του μέ τά ἀκόλουθα λόγια: «Ἐκκλησίαν ποιήσόν σου τήν οἰκίαν· καί γάρ ὑπεύθυνος εἶ καί τῆς τῶν παιδιῶν σωτηρίας»· δηλαδή: «Κάνε τό σπίτι σου ἐκκλησία· γιατί εἶσαι ὑπεύθυνος καί γιά τή σωτηρία τῶν παιδιῶν σου».

Μέ τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ἐφ 5, 32), τό μυστήριο τοῦ Γάμου «μέγα ἐστίν», «εἰς Χριστόν καί εἰς τήν ἐκκλησίαν». Κάθε οἰκογένεια διατηρεῖ μίαν ἱερή, μοναδική καί ἀνεπανάληπτη ἀξία, ἐφ' ὅσον εἰκονίζει τό μυστήριο πού συνέχει καί συγκροτεῖ τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ὅμως σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ κανεῖς νά τήν ὑποβαθμίζει ἢ ἀκόμη καί νά τήν ὑποκαθιστᾶ. Μπροστά στή σύγχρονη καί πολυποικίλη κρίση καί ἀγωνία τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, «ἐν ἡμέραις πο-

νηραῖς, ἐν αἷς ἢ τῶν πολλῶν ἀγάπη ἐφύγη», ἡ χριστιανική ἀνασυγκρότηση τοῦ θεοῖδρουτου θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό καλύτερο φάρμακο σέ ὅποιαδήποτε διαβρωτική κατάσταση.

Χρειάζεται ὅμως νά μαρτυρήσουμε καί νά ἐπαναδιατυπώσουμε τή βαρύτερη ἀλλά σώζουσα, ζωοποιῶσα καί λυτρωτική ἀλήθεια, ἡ ὁποία προκύπτει ἀπό κάθε σωστά δομημένη οἰκογένεια, ἀπό κάθε κατ' οἶκον Ἐκκλησία.

Οἱ «ἐκτροπές τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ» ἢ οἱ ἀναδυόμενες «ἐναλλακτικές μορφές οἰκογένειας» στή σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα συνιστοῦν φαινόμενα πού ἀποδεικνύουν τήν ἐκκοσμίκευση καί τόν ἀποχριστιανισμό τῶν σύγχρονων δυτικῶν κοινωνιῶν -κοινωνιῶν καί λαῶν, ἐν τούτοις, μέ πλούσιο χριστιανικό παρελθόν.

Αὐτό, ἐν πολλοῖς, ἰσχύει καί γιά τήν ἑλληνική κοινωνία. Ἀπαιτεῖται, συνεπῶς, προβληματισμός καί μελέτη σοβαρή γιά τή διαφύλαξη καί τήν προκοπή τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ θεσμοῦ, τόν ὁποῖον ὀρθά ὀνομάζουμε καί «μικρή Ἐκκλησία».

Ἄλλωστε, καί αὐτό πού θεωρεῖται ὡς «κρίση» μπορεῖ τελικά, ἂν τό θελήσουμε, νά γίνει εὐκαιρία γιά ἀνασυγκρότηση. Νά σημάνει τήν κατάρρευση καί τό τέλος τοῦ παλαιοῦ τρόπου ζωῆς καί τήν ἀρχή μιᾶς νέας δημιουργίας ἐν Χριστῷ, τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεπτωκότος κόσμου.

Ἐκλειψή ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους καί ἀληθινῆς ἀγάπης, τά νέα ἐργασιακά καί οἰκονομικά δεδομένα, οἱ ἀλλαγές τῶν ρόλων καί ἄλλοι ἐνδεχομένως παράγοντες, ἀλλοίωσαν καί «σμίχρυναν» τήν οἰκογένεια.

Ἐκλειψή καί ἀναφορά «εἰς Χριστόν καί εἰς τήν Ἐκκλησίαν», μοιάζει νά ἀτονεῖ ἢ νά μὴν ὑφίσταται γιά πολλούς συνανθρώπους μας.

Ἐκλειψή καί ἀναφορά «εἰς Χριστόν καί εἰς τήν Ἐκκλησίαν», μοιάζει νά ἀτονεῖ ἢ νά μὴν ὑφίσταται γιά πολλούς συνανθρώπους μας.

Πρόκειται γιά τόν πολιτικό γάμο, τή μονογονεϊκή οἰκογένεια, τήν ἐλεύθερη συμβίωση καί τόν λεγόμενο γάμο τῶν ὁμοφυλοφίλων.

Κατά τήν πρόσφατη θέσπισή του, τό λεγόμενο

«Σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης» ἀποτελεῖ καθεστώς διαφορετικό ἀπό τόν γάμο: πρόκειται γιά ἐναλλακτική μορφή μόνιμης συμβίωσης καί ὄχι γιά μορφή «χαλαροῦ» γάμου.

Κατά τή νομική προσέγγιση, ἐπιχειρεῖται νά ρυθμιστεῖ νομοθετικά ἕνα ὑπαρκτό κοινωνικό φαινόμενο, δηλαδή ἡ γέννηση παιδιῶν ἐκτός γάμου, οἱ μονογονεϊκές οἰκογένειες, πού συνεχῶς αὐξάνονται, καί οἱ ἀπροστάτευτες γυναῖκες ἀπό τή μακροχρόνια πολλές φορές ἐλεύθερη συμβίωση.

Ἀναμφίβολα, στήν κατηγορία αὐτή θά βρεθοῦν καί πολίτες πού εἶναι βαπτισμένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἴτε δέν γνωρίζουν εἴτε ἐμφοροῦνται ἀπό ἰδέες καί ἀντιλήψεις ξένες καί ἀντίθετες πρὸς τή διδασκαλία, τήν παράδοση καί τό ἥθος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἐπομένως, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περὶ γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας.

μέρες μας, αποκαλύπτει τήν επιπολαιότητα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων καί τή ρηχότητα τῶν αἰσθημάτων σέ σχέση μέ τούς παλαιότερους, οἱ ὁποῖοι, ἀσφαλῶς δέν ἦταν τέλειοι, ὅμως οἱ γάμοι τους διαρκοῦσαν μιά ζωή.

Παρατηρεῖται ἐπίσης στήν ἐποχή μας τό φαινόμενο οἱ ἄνθρωποι δύσκολα νά ἀποφασίσουν νά προχωρήσουν σέ γάμο, συνεπῶς καί στή δημιουργία οἰκογένειας, ὄχι μόνον ἐξ αἰτίας ἀντικειμενικῶν δυσκολιῶν, τῆς οικονομικῆς κρίσης, τῆς ἀνεργίας καί τῆς δυσκολίας νά ἐνταχθοῦν στήν ἀγορά ἐργασίας, ἀλλά καί γιά ἄλλους δευτερεύοντες λόγους.

Παρά τήν κρίση τῶν μορφῶν τοῦ σύγχρονου κοινωνικοῦ βίου, ὁ κόσμος πάντοτε θά προσδοκᾷ ἀπό τήν οἰκογένεια καλούς καί καλλιεργημένους ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι θά τοῦ προσφέρουν τήν καλή καί δημιουργική του «ἀλλοίωση».

Σέ αὐτήν τήν ἀγωνιώδη προσδοκία τῆς ἐποχῆς, ἡ ἅγια μας Ἐκκλησία ἐκφράζει δημοσίως τή θεολογική της μαρτυρία καί συγχρόνως τήν συχνά ἀθέατη καί ἀθόρυβη ποιμαντική της διακονία καί προσφορά.

Σέ αὐτό τό πλαίσιο, ἡ ἐπαναθεώρηση τῆς οἰκογένειας, ἡ ὁποία εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία γιά τήν κατά Χριστόν ζύμωση τῆς κοινωνίας καί τήν ἐπί τά βελτίω ἀλλαγῆ, δέν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρά τόν ἐκ νέου «ἐκκλησιασμό» της καί τήν ἐπανασύνδεσή της μέ τήν εὐχαριστιακή ἐμπειρία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ «μικρά Ἐκκλησία», ὅπως ὀνομάζει τήν οἰκογένεια ὁ ἱερός Χρυσόστομος, καλεῖται νά διευρυνθεῖ βιωματικά καί ὑπαρξιακά στίς διαστάσεις τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἀπαραίτητες εἶναι ἀκόμη τόσο ἡ πνευματική προετοιμασία τῶν νέων ζευγῶν στήν πορεία τους πρός τόν γάμο, ὅσο καί ἡ διαρκῆς στήριξή τους στήν οἰκοδόμηση τῆς μικρῆς τους Ἐκκλησίας, ὥστε νά μήν αἰσθάνονται ἐγκαταλελειμμένα ἀποκλειστικά στίς δικές τους δυνάμεις.

Ἡ ἀποστολή καί ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας πρός τήν κατεύθυνση αὐτή εἶναι ἡ δημόσια, μετά παρηγορίας καί πρός κάθε κατεύθυνση κατάθεση τῆς μαρτυρίας της γιά ὅλον τόν κόσμο, χωρίς διακρίσεις φύλου, ἡλικίας, κοινωνικῆς θέσης, ἐθνότητος ἢ πίστεως, περί τοῦ νοήματος τῆς ἐν Χριστῶ ζωῆς καί τῆς ὑπερβάσεως τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου· περί τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως στόν Χριστό· περί τῆς οἰκογενεῆς ὡς εὐλογημένης μορφῆς κοινωνίας

προσώπων, ὄχι ὡς αὐτοαναφορικῆς ἐνώσεως ἀτόμων, καί ἡ παντοειδῆς στήριξη καί ὑπεράσπισή της.

Κάθε οἰκογένεια εἶναι ἀληθινά μιά «μικρή ἐκκλησία» καί, ἐπομένως, ἀποτελεῖ πρόγευση καί δρόμο πρός τό μυστήριο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας (Μτ 9, 15· 25, 1 κ.ἑ· Μκ 2, 19-20· Λκ 5, 34-35· Ἰω 3, 29) καί ὁ ἴδιος ἀναφέρει στήν παραβολή τοῦ γαμήλιου δείπνου ὅτι «ὠμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ» (Μτ 22, 2).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει τούς ἄνδρες νά ἀγαποῦν τίς γυναῖκες τους «καθώς καί ὁ Χριστός ἠγάπησεν τήν ἐκκλησίαν καί ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπέρ αὐτῆς, ἵνα αὐτήν ἀγιασῆ καθαρίας τῶ λουτρῶ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτός ἑαυτῶ ἐνδοξον τήν ἐκκλησίαν, μή ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἅγια καί ἄμωμος» (Ἐφ 5, 25-27).

Ἡ «κατ' οἶκον» μικρή αὐτή ἐκκλησία ὑφίσταται στήν πληρότητα καί τήν αὐθεντικότητά της ὡς ὀργανικό τμήμα τῆς κατά τόπους Ἐκκλησίας καί ὄχι ἀνεξάρτητα ἀπό αὐτή.

Στή χριστολογική καί ἐκκλησιολογική της προοπτική ἡ οἰκογένεια βρίσκει τήν πραγματική της ἀξία καί γίνεται κοιτίδα γιά τήν ὀλοκλήρωση καί τελείωση τῶν μελῶν της.

Ἐξω ἀπό αὐτήν, κινδυνεύει νά μεταβληθεῖ σέ ἐστία ἀνάπτυξης ὀμαδικοῦ ἐγωισμοῦ καί ἰδιοτέλειας. Μέσα στήν ἴδια προοπτική ἐνεργεῖται ἡ ἐνόητα τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας καί ἡ ἱεράρχηση τῶν μελῶν της.

Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ «εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καί πάντων διάκονος» (Μκ 9, 35) δέν ἰσχύει μόνο γιά τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί γιά τήν οἰκογένεια.

Τό πραγματικό πρόβλημα τοῦ Γάμου σήμερα

δέν εἶναι τόσο ἡ διάσπαση τῶν σχέσεων, ἡ ἀσυμφωνία ἢ ἡ βαναυσότητα τοῦ ἑνός συζύγου πρὸς τὸν ἄλλον, ὅσο ἡ εἰδωλοποίηση καὶ ἡ αὐτονόμηση τῆς οἰκογένειας, ἡ ἔλλειψη πορείας, μαρτυρίας καὶ προσανατολισμοῦ τοῦ Γάμου πρὸς τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Στὴν περίπτωση αὐτή, ἡ οἰκογένεια ἔχει πάψει νὰ ὑπάρχει γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀποτελεῖ μυστηριακὴ εἴσοδο στὴν παρουσία Του.

Αὐτὸ πού διαλύει τόσο εὐκόλα τὴ σύγχρονη οἰκογένεια καὶ κάνει τὸ διαζύγιο σχεδὸν φυσικὴ σκιά της, δέν εἶναι ἡ ἔλλειψη σεβασμοῦ πρὸς τὸν οἰκογενειακὸ θεσμό, ἀλλὰ ἡ εἰδωλοποίησή του, ἡ ἄρνηση νὰ ἀποδεχθοῦμε τὸν Σταυρὸ μέσα στὸν Γάμο.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ἐκδηλώνεται περισσότερο τὸ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν κατάσταση τῆς οἰκογένειας καὶ τὴ στήριξή της.

Σὲ Συνοδικὸ ἐπίπεδο, στὴν πατρίδα μας λειτουργεῖ, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τὸ 1999, ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Γάμου, Οἰκογενείας, προστασίας τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος, ἡ ὁποία, μὲ τὴ σοβαρὴ καὶ ἐθελοντικὴ ἐργασία τῶν μελῶν της, προσφέρει ἱκανὸ καὶ σπουδαῖο ἔργο, μὲ τὴ διοργάνωση πανελλαδικῶν συνεδρίων, τὴν ἐφαρμογὴ πιλοτικῶν ποιμαντικῶν προγραμμάτων, τὴν κατάρτιση στελεχῶν καὶ ἄλλες δραστηριότητες.

Παράλληλα καὶ πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση ἐργάζεται καὶ ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Γυναικείων ζητημάτων. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐξ ἴσου σημαντικό εἶναι καὶ τὸ πιλοτικὸ πρόγραμμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῶν τρίτεκνων οἰκογενειῶν τῆς Θράκης, τὸ ὁποῖο ἀγόγγυστα ἐνισχύουν ἐδῶ καὶ 14 ἔτη ὅλες οἱ Ἱερές Μητροπόλεις.

Ἦδη πολλές ἀπὸ αὐτές, μὲ τὴν πρόθυμη καὶ ἀξιόλογη βοήθεια κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἔχουν δημιουργήσει νέες δομές γιὰ τὴν κατάρτιση τῶν γονέων καὶ τὴν παροχὴ συμβουλευτικῆς στὴν ἀγωγή τῶν παιδιῶν.

Σχολές προετοιμασίας τῶν ὑποψηφίων γιὰ γάμο, Σχολές Γονέων, Συμβουλευτικοὶ Σταθμοί, Κέντρα Στηρίξεως τῆς Οἰκογενείας (ΚΕ.Σ.Ο.), Βιωματικές Ὁμάδες, Συνέδρια, ὁμιλίες, ραδιοφωνικές καὶ τηλεοπτικές ἐκπομπές, ἐκδόσεις βιβλίων, κατασκηνώσεις, νεανικές συναντήσεις καὶ κατηχητικὲς συντροφίες, προσωπικὴ-ἀτομικὴ συμβουλευτικὴ στό ἱερό μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως, στήριξη τῶν πολυτέκνων, τῶν ἄγαμων μητέρων

καὶ παροχὴ ὑλικῆς βοήθειας ὅπου χρειάζεται, σέ χρήματα, τροφίμα, ρουχισμό καὶ φάρμακα.

Ἡ ἐνημέρωση τῶν νέων καὶ τῶν μεγαλύτερων ζευγαριῶν καὶ ὁ διάλογος μαζί τους κρίνονται ποιμαντικὰ ἀπαραίτητες πρωτοβουλίες, ὥστε νὰ ὀδηγοῦνται πρὸς τὴν «τελείαν ἀγάπην» καὶ νὰ προλαμβάνονται παράνομες σχέσεις, διαζύγια καὶ ἐκτρώσεις μεταξύ ἐκείνων πού, ἐνῶ δηλώνουν πιστοὶ καὶ προτιμοῦν τὸ ἐκκλησιαστικὸ μυστήριον, τὸ βιώνουν ὅμως μᾶλλον ἐπιφανειακά, ὡς πολιτιστικὸ αὐτονόητον.

Ἀκόμη, ἡ διεκδίκηση δικαιωμάτων ὑπὲρ τῶν εὐπαθῶν κυρίως ὁμάδων δέν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ στοργικὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ποιμένων.

Σὲ κάθε περίπτωση, ἡ Ἐκκλησία μελετᾷ νέες μορφές ποιμαντικῆς δράσης προκειμένου νὰ ἀναζητήσει τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν καὶ νὰ μὴν ἀφήσει καμία εὐκαιρία ἐπικοινωνίας μὲ τίς οἰκογένειες νὰ χαθεῖ ἀνεκμετάλλευτη, ἀλλὰ νὰ εἶναι οὐσιαστικά καὶ ἐποικοδομητικά παρούσα σὲ κάθε χαρὰ ἢ θλίψη τῶν παιδιῶν της.

Δίχως νὰ ἐφησυχάζει ἀπὸ τὴ σπανιότητα τῶν περιπτώσεων, ἐτοιμάζεται νὰ ἀντιμετωπίσει ποιμαντικὰ τίς προσωπικὲς καὶ γαμικὲς σχέσεις πού ἀναπτύσσονται μεταξύ χριστιανῶν καὶ ἀλλοπίστων στό πλαίσιο τῆς θρυλούμενης ἀλλὰ ὑπαρκτῆς πλέον πολυπολιτισμικότητας καὶ τοῦ σαγηνευτικὰ προβαλλόμενου πλουραλισμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία, στίς σύγχρονες αὐτές συνθῆκες τῆς ραγδαίας ἐκκοσμικεύσεως, θά συνεχίσει νὰ κατηχεῖ τόσο τοὺς πιστοὺς, ὅσο κι ἐκείνους πού ἐπιθυμοῦν νὰ ζοῦν ἐκτὸς τῶν κόλπων της, πρὸς τὸ βαθύτερο νόημα καὶ τὴ σημασία τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας, σὲ μιὰ προσπάθεια ἐπανεναγγελισμοῦ τῶν ἀνθρώπων στὴν ἐποχὴ τοῦ ἄκρατου μηδενισμοῦ καὶ τῆς γενικευμένης ἐκπτώσεως κάθε νοήματος.

Στὴν ἀποκατάσταση καὶ τὴν ἐπανεύρεση τῆς χριστιανικῆς συνείδησης σχετικὰ μὲ τὸ νόημα τῆς προσωπικῆς πίστεως καὶ τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων βρίσκεται καὶ τὸ νόημα τῆς οἰκογένειας σήμερα.

Μέ ἄπειρες ἐν Κυρίῳ Εὐχές
Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
† Ὁ Ἀθηνῶν Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΑΓΙΟΥ ΔΩΔΕΚΗΜΕΡΟΥ

22-12-2013 ΕΩΣ 7-1-2014

Κυριακή 22 Δεκεμβρίου (Πρό τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως)

Ὁρθρος καί θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου

Ὡρα 7.30-10.30 π.μ.

(Ὁ Σεβασμιώτατος θά λειτουργήσει καί θά μιλήσει στόν Ἱερό Ναό Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Ψυχικοῦ).

Τρίτη 24 Δεκεμβρίου

1. Ὁρθρος. Μεγάλες καί Βασιλικές ὥρες τῶν Χριστουγέννων.

Ἑσπερινός καί θ. Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ὡρα 7.30-10.30 π.μ.

2. Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός τῶν Χριστουγέννων στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρών, ὅπου θά χοροστατήσει ὁ Σεβ. Ποιμέναρχης μας κ. Θεολόγος καί θά μιλήσει ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Κελεμπέκης.

Ὡρα 6.00-7.30 μ.μ.

ΑΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τετάρτη 25 Δεκεμβρίου

1. Πανηγυρική θ. Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου. (Ὁ Σεβασμιώτατος θά λειτουργήσει στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρών).

Ὡρα 5.00-8.30 π.μ.

2. Β' θεία Λειτουργία στόν Ἱ. Ναόν Ἀγ. Θεοδώρων Σερρών.

Ὡρα 9.00-10.30 π.μ.

(Στόν ἀνωτέρω Ἱ. Ναό θά τελεσθεῖ καί ἡ Α' θεία Λειτουργία).

Πέμπτη 26 Δεκεμβρίου Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

1. Ὁρθρος καί θεία Λειτουργία

τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου

Ὡρα 7.30-10.30 π.μ.

(Ὁ Σεβασμιώτατος θά λειτουργήσει καί θά μιλήσει στόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Γεωργίου Νιγρίτης).

Τρίτη 31 Δεκεμβρίου

Παραμονή Πρωτοχρονιάς

1. Εὐλόγηση Βασιλόπιτας στόν Μητροπολιτικό Οἶκο παρουσία Κλήρου, Ἀρχῶν καί Λαοῦ.

Ὡρα 4.30 μ.μ.

2. Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός τῆς περιτομῆς τοῦ Κυρίου καί τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ὡρα 5.00-6.00 μ.μ.

(Ὁ Σεβασμιώτατος θά χοροστατήσει στόν Ἱερό Καθεδρικό καί Προσκυνηματικό Ναό Ἁγίων Θεοδώρων Σερρών).

Ὡρα 6.00-7.30 μ.μ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2014

Τετάρτη 1 Ἰανουαρίου

Περίτομή τοῦ Κ.Η.Ι.Χ.

Ἁγίου Βασιλείου

τοῦ Μεγάλου

1. Ὁρθρος καί θεία Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ὡρα 7.30-10.30 π.μ.

(Ὁ Σεβασμιώτατος θά λειτουργήσει στόν Ἱ. Καθεδρικό καί Προσκυνηματικό Ναό Ἀγ. Θεοδώρων Σερρών).

2. Δοξολογία ἐπί τῷ Νέῳ Ἐτει στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρών.

Ὡρα 11.00 π.μ.

Παρασκευή 2 Ἰανουαρίου

Ὁρθρος, Μεγάλες ὥρες τῶν Θεοφανείων

Ὡρα 7.30 - 9.00 π.μ.

Κυριακή 5 Ἰανουαρίου

Παραμονή Θεοφανείων

Ὁρθρος, ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου καί ὁ

Μέγας Ἄγιασμός.

Ὡρα 7.30-10.30 μ.μ.

(Μετά ταῦτα οἱ Ἱερεῖς θά περιέλθουν τίς ἐνορίες τῶν πρός ἁγιασμόν οἰκῶν).

ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Δευτέρα 6 Ἰανουαρίου

1. Ὁρθρος καί θεία Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ὡρα 7.00-10.00 π.μ.

2. Ἀκολουθία τοῦ Μ. Ἁγίου.

Ὡρα 10.00-10.45 π.μ.

(Ὁ Σεβασμιώτατος θά ιερουργήσει στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρών). Ἡ κατάδυση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί ὁ ἁγιασμός τῶν ὑδάτων στήν πόλη τῶν Σερρών θά πραγματοποιηθεῖ στήν τεχνητή λίμνη τῆς κοιλάδας τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Ὡρα 11.00-11.30 π.μ.

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος θά μεταβεῖ στήν Ἀσπροβάλτα ὅπου θά πραγματοποιηθεῖ στήν παραλία αὐτῆς ἡ κατάδυση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἡ λιτανεία θά ἐκκινήσει ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Γεωργίου Ἀσπροβάλτας περί ὥραν 12.15 μ.μ.

Τρίτη 7 Ἰανουαρίου

Ἡ Σύναξις τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ

Ἰωάννου.

Ὁρθρος καί θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ Σεβ. θά ιερουργήσει στό Ἱερό Μετόχιο Τιμίου Προδρόμου Σερρών. (Προδρομοῦδι)

Ὡρα 7.30-10.00 π.μ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

Λαμπρός έορτασμός τών Άρχαγγέλων στις Σέρρες

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα έορτάσθηκε στις Σέρρες, τήν Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου ή πανευφρόσυνη Ίερά μνήμη τής συνάξεως τών έφόρων καί άγρυπνων φρουρών τής ιστορικής πόλης καί πρωτεύουσας τού Νομού Σερρών καί τού εύλαβοϋς λαοϋ αυτής, τών άγιων ένδόξων Άρχιστρατήγων Μιχαήλ καί Γαβριήλ καί πασών τών έπουρανίων Δυνάμεων Άσωμάτων.

Στά πλαίσια τού πανηγυρικού έορτασμοϋ τών Παμμεγίστων Ταξιαρχών, ή Έκκλησία τού Χριστοϋ πού παροικεί στις Σέρρες άποβλέπouσα στόν άγιασμό καί στήν πνευματική στερέωση καί ένίσχυση τού πιστοϋ λαοϋ, μέ τιμή, σεβασμό άλλά καί χαρά πνευματική, φιλοξενεί άπό τήν Τετάρτη 6 Νοεμβρίου, στόν Ίερό Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών τό ιερό, άρχαίο καί θαυματοργό έκτύπωμα τής Παναγίας Ξενιάς, προερχόμενο άπό τήν όμώνυμη Ίερά Μονή Άλμυροϋ Μαγνησίας, κατόπιν τής πρόφρονος εύλογίας τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ίγνατίου.

Τό άπόγευμα τής Πέμπτης, 7 Νοεμβρίου, ό Σεβ. Μητροπολίτης Άνθηδώνος κ. Νεκτάριος, έξαρχος τού Πα-

ναγίου Τάφου στήν Κωνσταντινούπολη, χοροστάτησε στόν πανηγυρικό Άρχιερατικό Έσπερινό.

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας καί Κομοτηνής κ. Παντελεήμων έκήρυξε τόν θείο λόγο καί άναφέρ-

θηκε μέ γλαφυρότητα καί θεολογική σαφήνεια στό φιλόπαιδο έργο τών θεοειδών Άρχαγγέλων ώς διακόνων τού μυστηρίου τής σωτηρίας τών ανθρώπων.

Τήν Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου, ό Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγος συλλειτουργήσε μετά τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Καισαριανής, Βύρωνος καί Ύμητοϋ κ. Δανιήλ, Τριπόλεως κ. Θεοφυλάκτου, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου καί Άνθηδώνος κ. Νεκταρίου, στήν πανηγυρική θεία Λειτουργία, πού τελέσθηκε στόν έορτάζοντα Ίερό Μητροπολιτικό Ναό τών Παμμεγίστων Ταξιαρχών Σερρών, στή διάρκεια τής όποιας όμίλησε μέ θεολογική ένάργεια ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανής κ. Δανιήλ.

Μετά τήν θεία Λειτουργία πραγματοποιήθηκε ή λιτάνευση τών Ίερών Εικών τής Παναγίας Ξενιάς καί τών Παμμεγίστων Ταξιαρχών, μέ τή συμμετοχή τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, τού ιεροϋ κλήρου, τού Περιφερειάρχου Κεντρικής Μακεδονίας κ. Άποστόλου Τζιτζικώστα, των τοπικών μας άρχόντων καί μεγάλου πλήθους φιλέοργων πιστών.

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανής κ. Δανιήλ όμίλησε έποικοδομητικώς καί έμπνευσμένως γιά τήν σπουδαιότητα τής τιμής τών άγιων Άρχαγγέλων καί γενικότερα όλων τών άγιων τής πίστεώς μας στή ζωή τού ανθρώπου, τονίζοντας χαρακτηριστικώς ότι «τό μήνυμα τού χριστιανικοϋ εύαγγελίου κηρύσσεται πάντοτε ώς σώζουσα πίστη. Ό άνθρωπος πλασμένος κατ' εικόνα Θεοϋ είναι άπό τή φύση του προωρισμένος νά

έορτάζει και νά θυμᾶται εὐγνωμόνως τό Θεό. Κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἡ χριστιανική έορτή δέν εἶναι μία θεωρητική και ἀφηρημένη πραγματικότητα, ἀλλά ἀπεναντίας συνιστᾶ τήν κοπιώδη ἀλλά εὐλογημένη πορεία τοῦ ἀνθρώπου νά ἐπιστρέψει δοξολογικῶς στό Θεό, στό ἄκτιστο Ἀρχέτυπό του ἀπό τό ὁποῖο και κατάγεται και πρὸς τό ὁποῖο κατατείνει».

Στό τέλος ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε θερμῶς τούς Σεβ. Ἀρχιερεῖς, τόν Περιφερειάρχη Κεντρικῆς Μακεδονίας, κ. Απόστ. Τζιτζικώστα, τούς Βουλευτές, τίς ἀρχές τῆς πόλης και τῆς περιοχῆς μας και τόν φιλάγγελο λαό μας γιά τήν πάνδημη συμμετοχή τους στίς έορταστικές ἀκολουθίες γιά τούς πολιούχους τῶν Σερρών.

Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας Ξενιάς στίς Σέρρες

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πού παροικεῖ στίς Σέρρες ἀποβλέπousa στόν ἁγιασμό και στήν πνευματική στερέωση και ἐνίσχυση τοῦ πιστοῦ λαοῦ, μέ τιμή, σε-

βασμό ἀλλά και χαρά πνευματική, στό πλαίσιο και τῶν λατρευτικῶν ἀκολουθιῶν πού τελοῦνται μέ ἀφορμή τόν πανηγυρικό έορτασμό τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, έφόρων και πολιούχων Σερρών, φιλοξένησε ἀπό τήν Τετάρτη, 6 Νοεμβρίου, στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τό ιερό, ἀρχαῖο και θαυματουργό ἐκτύπωμα τῆς Παναγίας Ξενιάς, προερχόμενο ἀπό τήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή Ἄλμυροῦ Μαγνησίας.

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος ἀμέσως μετά τήν πάνδημη ὑποδοχή τῆς ιερᾶς Εἰκόνας, πού πραγματοποιήθηκε μέσα σέ κλίμα βαθειᾶς συγκίνησης και πνευματικῆς ἀνάτασης, χοροστάτησε στή Δοξολογία και στόν Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό, πού τελέσθηκαν στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό. Ὁμίλησε ἐπικαίρως πρὸς τό πολυπληθές ἐκκλησίασμα και εὐχαρίστησε καθηκόντως τόν Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος και Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, γιά τήν μεγίστη ψυχοστηρικτική αὐτή εὐλογία, τῆς μεταφορᾶς στήν πόλη τῶν Σερρών, πού έφέτος μάλιστα έορτάζει τήν συμπλήρωση 100 χρόνων ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεώς της, τῆς ιερᾶς και χαριτοβρύτου Εἰκόνας τῆς Παναγίας Ξενιάς, στήν πόλη τῶν Σερρών ἕως και τήν Τρίτη, 12 Νοεμβρίου.

Προσκυνηματική ἐκδρομή στήν Ἱ. Μ. Εἰκοσιφοινίσσης

Τό πρωῖ τῆς Πέμπτης, 10 Ὀκτωβρίου οἱ ἐνορίτες τοῦ Ἱ. Μ. Ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν πραγματοποιήσαν προσκυνηματική ἐκδρομή στήν Ἱερά Μονή Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης τοῦ Παγγαίου μέ τόν πατέρα Ἀναστάσιο Πάππο.

Ἡ Μονή βρίσκεται σέ ὑψόμετρο 753 μέτρων στούς πρόποδες τοῦ Παγγαίου,

διοικητικά ανήκει στο Νομό Σερρών, αλλά εκκλησιαστικά υπάγεται στη Μητρόπολη Δράμας. Η ίδρυσή της ανάγεται στα χρόνια του Έπισκόπου Φιλίππων Σώζοντος (μέσα 5ου μ.Χ. αϊ.), ο οποίος ίδρυσε Ναό και μοναστικό οικισμό, που με την πάροδο των χρόνων εγκαταλείφθηκε. Ουσιαστικά η Μονή ιδρύθηκε από τον Άγιο Γερμανό τον 8ο αϊ. στην ίδια θέση των παλαιών κτισμάτων του Σώζοντος και ήταν ανδρική. Τόν 11ο αϊ. ξανακτίστηκε τό Καθολικό της Μονής, η οποία εξαρτήθηκε άπευθείας από τόν Οικουμενικό Πατριάρχη.

Κατά τήν εποχή της Έπανάστασης του 1821 η Μονή υπήρξε πνευματικό και Έθνικό κέντρο της Ανατολικής Μακεδονίας και είχε ενεργό ρόλο στόν άπελευθερωτικό άγώνα.

Άπό τίς τρείς έκδοχές για τό όνομά της πιθανότερη θεωρείται αυτή κατά τήν όποία η Θεοτόκος μέ θαυματουργικό τρόπο πρόσφερε στόν κτήτορα της Μονής Άγιο Γερμανό τή σωζόμενη μέχρι σήμερα εικόνα της, που άστραφτε και εξέπεμπε «φοινικοῦν», δηλ. κοκκινωπό φῶς. (εικόν φοίνισσα).

Όλόκληρη η Μονή περιβάλλεται από ψηλό τείχος και στό κέντρο βρίσκεται τό καθολικό της Μονής (Ναός Είσοδιων της Θεοτόκου). Σήμερα είναι γυναικεία Μονή μέ 25 Μοναχές. Νέος της δέ κτήτωρ είναι ο μακαριστός Μητροπολίτης Δράμας κυρός Διονύσιος.

Μετά τό προσκύνημά άκολούθησε τό καθιερωμένο κέρασμα στο άρχονταρίκι, ένῶ τό μεσημέρι γευμάτισαν στο Κεφαλάρι της Δράμας. Μετά από μία σύντομη επίσκεψη στην πόλη της Δράμας, νωρίς τό άπόγευμα επέστρεψαν στις Σέρρες.

Ήμερήσια Έκδρομή Κατηχητικού Ένορίας Άγίου Δημητρίου Δημητρουσίου

Μέ τίς εύλογίες του Σεβασμιωτάτου μας κ. Θεολόγου, ο έφημέριος του Ί. Ναού άγίου Δημητρίου Δημητρουσίου διοργάνωσε για τά παιδιά του Κατηχητικού ήμερήσια έκδρομή, στις 20 Όκτωβρίου 2013.

Πρώτος σταθμός τό έλληνικό παιδικό χωριό στο Φίλυρο. Μέ τήν άφιξη του λεωφορείου τά παιδιά και οι γονείς τους προσέφεραν διάφορα πράγματα, όπως σχολικά, ρούχα, παιχνίδια κ.ά.

Στή συνέχεια τους υποδέχθηκαν άνθρωποι γεμάτοι καλοσύνη και φιλοξενία, ένα μέλος του διοικητικού Συμβουλίου τους μίλησε για τόν τρόπο λειτουργίας του χωριού.

Έπόμενη στάση ήταν ο ζωολογικός κήπος όπου εκεί τά παιδιά έντυπωσιάστηκαν μέ τά πανέμορφα ζῶα. Έπειτα πήραν τόν δρόμο για τό Ιστορικό Σύμβολο της Μακεδονίας μας, τόν Λευκό Πύργο, όπου τά παιδιά έπισκέφθηκαν τά έκθέματα.

Ό άπογευματινός προορισμός ήταν ο προσκυνηματικός Ναός του άγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης όπου τά παιδιά μέ πολύ δέος ξεναγήθηκαν και προσκύνησαν τόν Άγιο Δημήτριο.

Η έκδρομή ολοκληρώθηκε νωρίς τό άπόγευμα μέ πλούσιες πνευματικές έμπειρίες.

Χειροθεσίες Ίερέως και Άναγνωστών

Τήν Κυριακή, 20 Όκτωβρίου, κατά τή διάρκεια της θείας Λειτουργίας που τέλεσε ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, στόν Ί. Ναό Άγ. Παντελεήμονος Κωνσταντινάτου χειροθέτησε σε οίκονόμο τόν έφημέριο του Ί. Ναού π. Ίωάννη Κοτσαμαρίκογλου και σε άναγνώστες τόν μαθητή της Α΄ Λυκείου Πέτρο Τσακιρίδη και τό δάσκαλο Γυμναστικής κ. Ίωάννη Γκόγκο.

Έθελοντική αίμοδοσία στήν Παναγίτσα

Ἡ ἐνορία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σερρών - Παναγίτσα - διοργάνωσε μέ μεγάλη ἐπιτυχία γιά δέκατη πέμπτη φορά «ΗΜΕΡΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ».

Ἡ αίμοδοσία ἔγινε τήν Κυριακή 20 Ὀκτωβρίου, μετά τήν θεία Λειτουργία στήν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Ἐνο-

ριακοῦ Κέντρου ἀπό συνεργεῖο τοῦ Κέντρου Αἰμοδοσίας τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Σερρών.

Πολλοί συνάνθρωποί μας ἀνταποκρίθηκαν μέ χαρά στό προσκλητήριο αὐτό τῆς ἀγάπης καί ἔσπευσαν νά δώσουν λίγο ἀπό τό αἷμα τους. Συγκεντρώθηκαν 69 φιάλες αἷμα.

Μέ τήν μεγάλη καί ὕψιστη αὐτή προσφορά τους ἔδειξαν ἔμπρακτα τήν ἀγάπη τους στούς συνανθρώπους μας πού χρειάζονται λίγο αἷμα γιά νά σωθοῦν.

Μέ αὐτή τήν ἐθελοντική αίμοδοσία δίνεται ἡ δυνατότητα στό σημερινό πιστό νά μιμηθεῖ καί μ' αὐτή του τήν ἐνέργεια τόν Κύριο μας Ἰησοῦ Χριστό, πού πρῶτος Αὐτός πρόσφερε τό τίμο Αἷμα Του γιά τή σωτηρία καί τή ζωή ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἡ αίμοδοσία εἶναι ἡ ὕψιστη προσφορά ἀγάπης.

Συνεστίαση τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ καί Πολιτιστικοῦ Κέντρου

Ἐξαιρετική ἐπιτυχία σημείωσε ἡ συνεστίαση τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ καί Πολιτιστικοῦ Κέντρου πού πραγματοποιήθηκε στό Ξενοδοχεῖο «ΕΛΠΙΔΑ Resort», τήν Κυριακή, 10 Νοεμβρίου. Στή μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ξενοδοχείου παρατηρήθηκε τό ἀδιαχώρητο ἀπό μαθητές, γονεῖς καί φίλους τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ Κέντρου.

Στήν ἀρχή ὁ Δ/ντής π. Ἰορδάνης Θεμελίδης καλοσόρισε τούς παρευρισκομένους καί ἔκανε σύντομη ἐνημέρωση γιά τίς δραστηριότητες τοῦ Μαξιμείου.

ἀπηύθυνε εὐχαριστίες σ' ὄλους ὅσους τίμησαν μέ τήν παρουσία τους τήν ἐκδήλωση καθώς ἐπίσης καί τούς καταστηματάρχες οἱ ὁποῖοι πρόσφεραν διάφορα δῶρα γιά τή λαχειοφόρο ἀγορά.

Στή συνέχεια ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, μίλησε συνοπτικά γιά τό ἔργο καί τίς δραστηριότητες

πού έπιτελοϋνται στό Μαξίμειο, γιά τήν έλληνοχριστιανική διαπαιδαγώγιση τών παιδιών και έξέφρασε τίς εϋχαριστίες του σ' όσους προσφέρουν τίς ύπηρεσίες τους σ' αυτό.

Άκολούθησε ή άπονομή τών πτυχίων και διπλωμάτων στους άποφοιτήσαντες σπουδαστές και ή έκδήλωση έκλεισε μέ ένα εϋχάριστο μουσικό πρόγραμμα.

Έκδρομή τών Άναγνωστών τής Μητροπόλεός μας στην Μητρόπολη Δημητριάδος και Άλμυρού

Μέ τήν εϋλογία και άγάπη του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχης μας κ.κ. Θεολόγου, πραγματοποιήθηκε, τό Σάββατο 16 Νοεμβρίου 2013, προσκυνηματική έκδρομή τών Άναγνωστών τής καθ' ήμās Ίερās Μητροπόλεως στίς Ίερές Μονές Άνω και Κάτω Ξενιάς τής Ί. Μ. Δημητριάδος. Συνοδός στην έκδρομή αυτή ήταν ό πρωτοπρεσβ. Παναγιώτης Κανακάρης.

Ό πρώτος σταθμός υπήρξε ή άνδρῶα Ίερά Μονή Άνω Ξενιάς. Άφου προσκύνησαν πρώτα στό καθολικό τής Ίερās Μονής. Στή συνέχεια πέρασαν στό Άρχονταρίκι, όπου είχαν τήν εϋκαιρία νά γνωρίσουνε και νά συνομιλήσουνε μέ τόν Καθηγούμενο τής Μονής, ό όποιος παρουσίασε τίς ανά τούς αιώνες ιστορικές φάσεις τής Ίερās Μονής Άνω Ξενιάς και γιά πνευματικά θέματα. Μεταξύ άλλων τόνισε τά έξής: «*Η ζωή είναι ένας άγώνας μέ πολλές δυσκολίες. Έσείς, ως νέοι άνθρωποι, καλείστε και όφείλετε νά επιλέξετε, ό καθένας χωριστά, τόν δρόμο και τήν κλίση πού αγαπάτε. Μόνο έτσι, θά μπορέσετε νά είστε μέ τή Χάρη του Θεού δημιουργικοί και εϋτυχημένοι*».

Δεϋτερος σταθμός υπήρξε ή γυναικεία Ίερά Μονή Κάτω Ξενιάς. Άφου προσκύνησαν τή θαυματουργική Εικόνα τής Παναγίας Ξενιάς, τήν όποία ή πόλη τών Σερρών είχε τήν εϋλογία νά φιλοξενήσει πρίς μέρες, στή συνέχεια ή Καθηγουμένη τής Ίερās Μονής μίλησε γιά τό ιστορικό τής Μονής και τήν άδελφική σχέση τών δύο Ίερών Μονών. Άκολούθησε Τράπεζα και άργότερα πήραν τό δρόμο τής έπιστροφής, γεμάτοι από πνευματικές έμπειρίες αλλά και δύναμη γιά τή ζωή.

Έτσι γιά μιά άκόμη φορά, δόθηκε ή εϋκαιρία νά βιώσουνε τόν πνευματικό πλοϋτο πού κρύβουν τά Έλληνορθόδοξα μοναστήρια μας, αλλά και νά βιώσουνε τήν άγάπη και τήν προσφορά τους πρός τόν κόσμο.

Πράγματι, τά μοναστήρια λειτουργοϋν έδῶ και αιώνες ως φάροι και φύλακες τής όρθόδοξης χριστιανικής πίστεως και έμπειρίας, καθώς οί μοναχοί, μέ τήν άδιάλειπτη προσευχή και άγάπη, βοηθοϋν τό σύγχρονο άνθρωπο νά βρει τό άληθινό νόημα τής ζωής.

Ίερατικές Σύναξεις

• Σύναξη τών κληρικῶν τής Ίερās Μητροπόλεός μας πραγματοποιήθηκε τήν Πέμπτη, 7 Δεκεμβρίου, στον Ί. Ναό Άγ. Σπυρίδωνος Σερρών. Μετά τήν καθιερωμένη προσευχή ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, αναφέρθηκε πρός τόν Ίερό Κλήρο γιά έκκλησιαστικά θέματα. Ίδιαίτερη όμως ήταν ή αναφορά του στό θέμα του «*Έράνου τής Άγάπης*». Ό Σεβασμιώτατος έδωσε τίς κατευθυντήριες γραμμές γιά τήν έπιτυχία του Έράνου, ώστε τήν περίοδο αυτή τής μεγάλης οικονομικής ύφεσης νά ανακουφισθοϋν περισσότεροι έμπερίστατοι άδελφοί μας. Μετά τό διάλογο ό Σεβασμιώτατος άπηύθυνε τίς εγκάρδιες εϋχές του πρός όλους γιά τήν περίοδο του Άγίου Δωδεκαημέρου.

• Τήν Πέμπτη, 31 Όκτωβρίου, στον Ί. Ναό Άγ. Σπυρίδωνος Σερρών, πραγματοποιήθηκε σύναξη του Ίεροϋ Κλήρου τής Ί. Μητροπόλεός μας. Στή σύναξη εισηγητής ήταν ό Σεβασμιώτατος ό όποιος αναφέρθηκε στην άποστολή του Ίερέως στην κοινωνία, κατά τήν δύσκολη αυτή συγκυρία τών καιρών. Στή συνέχεια ό Σεβ. Μητροπολίτης μας, άνέπτυξε επίκαιρα θέματα, τά όποία άπασχολοϋν τούς πιστούς και τούς κληρικούς, στους όποιους έδωσε χρήσιμες οδηγίες γιά τό ποιμαντικό τους έργο.

Χειροτονία Διακόνου

Κατά τήν θεία Λειτουργία πού τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολό-

γος στόν Ἱ. Ναό Ἁγ. Μαρίνης καί Ἀντωνίου Σερρών τήν Κυριακή, 24 Νοεμβρίου, τέλεσε τήν εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ κ. Ἀθανασίου Βουρουτζή.

Ἐπίσκεψη ἐκδρομῶν - προσκυνητῶν ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Πολυανῆς καί Κιλκισίου

Περί τά τέλη Ὀκτωβρίου ἡ ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἁγίου Ἀθανασίου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καί Κιλκισίου, θέλοντας νά εὐχαριστήσῃ τίς ἐθελόντριες μαγείρισσες τοῦ συσσιτίου τῆς ἐνορίας πού διακονοῦν, διοργάνωσε μιά ἐκδρομή μέ προσκυνηματικό καί ἐκπαιδευτικό περιεχόμενο. Ἔτσι λοιπόν φέτος ἦλθαν στήν περιοχή μας. Ἐπισκέφτηκαν πρῶτα τίς ἐγκαταστάσεις τοῦ φιλοanthρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καί Νιγρίτης, τό Κοινωνικό Παντοπωλεῖο «Κιβωτός Ἀγάπης». Ἐκεῖ τοὺς ὑποδέχθηκαν μέ περισσή ἐγκαρδιότητα οἱ ἱερεῖς καί οἱ κυρίες πού διακονοῦν στό κοινωνικό μας παντο-

πωλεῖο, τοὺς ξενάγησαν καί μετέπειτα μετέβησαν στό κεντρικό διαμητροπολιτικό συσσίτιο «Ἐπιούσιος Ἄρτος». Ἀφοῦ εἶδαν τόν τρόπο λειτουργίας καί τοὺς λειτουργικούς χώρους τοῦ συσσιτίου, τοὺς προσθέρθηκε κέρασμα στήν αἴθουσα πού στεγάζεται τό συσσίτιο. Προσκύνησαν στόν Ἱερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου καί ἀναχώρησαν γιά τήν Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου. Ἐκεῖ τοὺς περίμεναν οἱ ἀδελφές ὅπου τοὺς ξενάγησαν στό μοναστήρι. Εἶδαν καί θαύμασαν τήν μεγάλη ἱστορία τῆς Μονῆς τά κεμήλια πού ὑπάρχουν στό μουσεῖο καί προπάντων ἐνισχύθηκαν πνευματικά ἀπό τήν προσηγή ὑποδοχή καί συμπεριφορά τῶν μοναζουσῶν. Μετέπειτα τοὺς περίμενε στό Ἐκκλησιαστικό μας Μουσεῖο τό Κεμηλιαρχεῖο «Ψυχῆς Ἄκος» ὁ π. Ἀνδρέας Βογιατζῆς.

Ἐκεῖ ξεναγήθηκαν στόν μουσειακό χῶρο, ὅπου καί θαύμασαν τά ἐκθέματά του. Φεύγοντας ἀπό τήν πόλη προσκύνησαν στόν Ἅγιο Νικήτα καί ἐπέστρεψαν στόν τόπο τους. Ὁ ἀρχηγός τῆς ἐκδρομῆς π. Σταῦρος Σοφοτάσιος ἐξέφρασε ἐγκάρδιες εὐχαριστίες πρός τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.κ. Θεολόγο, καί γιά ὅλους ἐμᾶς πού διακονοῦμε στίς φιλοanthρωπικές δράσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος στήν Πάτρα

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσοστόμου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, μετέβη στήν Πάτρα, τό διήμερο 29 καί 30 Νοεμβρίου καί ἔλαβε μέρος στίς ἑορταστικές καί λατρευτικές ἀκο-

λουθίες μέ ἀφορμή τήν ἱερά μνήμη τοῦ Ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου, πολιούχου Πατρῶν.

Τὴν Παρασκευὴ 29 Νοεμβρίου χοροστάτησε στὸν πανηγυρικό ἑσπερινό στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἁγ. Ἀνδρέου Πατρῶν καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο καὶ τὸ Σάββατο 30 Νοεμβρίου συλλειτουργήσε με πλειάδα ἄλλων Ἀρχιερέων στὸν ἑορτάζοντα Ἱερό Ναό.

Ἵποδοχὴ τεμαχίου τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος

Με πνευματικὴ χαρὰ ἀλλὰ καὶ με τὴν πρέπουσα λαμπρότητα ἢ τοπικὴ μας Ἐκκλησία ὑποδέχθηκε τεμαχίον τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ Ἐπισκόπου Τριφυθοῦντος.

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 30 Νοεμβρίου, ἔγινε ἡ ὑποδοχὴ τοῦ τεμαχίου τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἀπὸ τὸν σεπτὸ Ποιμενάρχη μας κ. Θεολόγο στὸν αὐλῆο χῶρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἁγίου Σπυρί-

δωνος Σερρών. Τὸ τίμιο λείψανον τὸ ὁποῖο εὐρίσκεται ἀποθησαυρισμένο στὸν ὁμώνυμο ἱστορικό Ναὸ τῆς νήσου Κερκύρας, μετέφερε στὴν Ἱ. Μητρόπολὴ μας ὁ

Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος. Κατὰ τὴν ὑποδοχὴ ἐψάλη Δοξολογία στὴν ὁποία προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος ὁ ὁποῖος καὶ ἐξέφρασε τίς θερμὲς του εὐχαριστίες πρὸς τὸ Σεβ. Μητροπολίτη Κερκύρας κ. Νεκτάριο γιὰ τὴν πολλὴ μεγάλη εὐλογία πού προσκόμισε στὴν Ἱ. Μητρόπολὴ μας. Στὴ συνέχεια τελέσθηκε ὁ Ἀρχιερατικός Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας κ. Νεκταρίου.

Τὴν Κυριακὴ 1 Δεκεμβρίου, τελέσθηκε Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Σπυρίδωνος Σερρῶν στὴν ὁποία προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος συλλειτουργοῦντος καὶ τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Θεολόγου.

Τὸ ἱερό λείψανον παρέμεινε πρὸς προσκύνηση στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Σπυρίδωνος Σερρῶν μέχρι τὴν Πέμπτη, 5 Δεκεμβρίου, ὅπου καθημερινὰ τελοῦνταν ἱερὲς ἀκολουθίες, πρὸς ἀγιασμό καὶ πνευματικὴ ἐνίσχυση τῶν πιστῶν.

Ἑορταστικὲς Ἐκδηλώσεις στὴν Ἱερά Μητρόπολὴ μας

Πραγματοποιήθηκαν καὶ φέτος οἱ καθιερωμένες ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Μητροπόλεώς μας με τὴν παρουσία καὶ εὐλογία τοῦ Μητροπολίτου μας τὴν Κυριακὴ, 22 Δεκεμβρίου.

Τὸ πρωῒ μετὰ τῆ θ. Λειτουργία, 11.30 π.μ. στολίστηκε τὸ «Δέντρο τῶν εὐχῶν». Τὸ δέντρο πού ἀπὸ ἐτῶν ἔχει φυτευθεῖ στὴν πλατεία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ μας.

Ἐρχόταν οἱ Κατηχητικὲς Ὅμαδες με τὸν Ἱερέα καὶ τοὺς Κατηχητὲς ἔχοντας μαζί τους τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης τους (τρόφιμα, παιχνίδια) γιὰ τοὺς ἀδελ-

φούς μας πού έχουν ανάγκη και τά τοποθετοῦσαν σέ καλάθια πού βρισκόταν δίπλα ἀπό τό δέντρο. Στό δέντρο ἔβαζαν τίς εὐχές τους. Πολύ ὠραία ἡ εἰκόνα τῶν παιδιῶν ἀνεβασμένα στή σκάλα γιά νά ἀναρτήσουν τήν εὐχή τους.

Μετά, ἔπαιρναν ἀπό τό διπλανό τραπέζι ἓνα μπαλόκι, τό φούσκωναν, ἔγραφαν ἐπάνω μέ μαρκαδόρο τήν εὐχή τους καί τό κρατοῦσαν στό χέρι τους.

Στή συνέχεια ἔπαιρναν τό κέρασμα τῆς Μητροπόλεως, ἓνα χωνάκι μέ ποπκόρν.

Συγκεντρώθηκαν πλέον τῶν 200 παιδιῶν. Τραγουδώντας χριστουγεννιάτικα τραγούδια, μπροστά στό στολισμένο δέντρο, ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε τήν κλήρωση τῶν 35 δώρων τῆς Μητροπόλεως (βιβλία καί ἐπιτραπέζια παιχνίδια). Φωνές καί χαρά καθώς ἄκουγαν τόν ἀριθμό πού εἶχαν στό χέρι τους καί ἔτρεχαν νά πάρουν ἀπό τό χέρι τοῦ Ποιμενάρχη μας τό δῶρο καί τήν εὐχή του.

Τό βράδυ, 7.30 μ.μ. στήν ἀνακαινισμένη, ἀπό τήν Μητρόπολή μας, αἴθουσα τοῦ Παλαιοῦ Ὁρφέα, ἔγινε ἡ Χριστουγεννιάτικη γιορτή.

Στολισμένη ἡ αἴθουσα μέ τό δέντρο καί ἀγγελικές παραστάσεις καί ὑπό τόν ἦχο χριστουγεννιάτικων τραγουδιῶν ὑποδεχόταν τόν κόσμο.

7.30 μ.μ. μέ τήν ἀφιξή τοῦ Μητροπολίτου μας ἄρχισε ἡ γιορτή.

Μετά ἀπό σύντομη εἰσήγηση, καλωσόρισμα, σχολιασμό, ἡ χορωδία τοῦ Μουσικοῦ Γυμνασίου ἀπέδωσε παραδοσιακά κάλαντα Χριστουγέννων καί Πρωτοχρονιάς ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα.

Στή συνέχεια, ἓνα video παρουσίασε τήν ἱστορία τοῦ τραγουδιοῦ Ἅγια Νύχτα, διαβάστηκε τό κείμενο «Θάρθης στή γιορτή μου;» ἀπό μέλη τῆς Κατηχητικῆς συντροφιάς τοῦ Σκουτάρεως. Μαθήτριες τοῦ Ἀνώτερου Κατηχητικοῦ τῆς Παναγίας παρουσίασαν δρώμενο

πλαισιωμένο μέ εικόνες τό ποίημα τοῦ Βερίτη «Ζητώντας τό Φῶς». Ἡ παιδική χορωδία τῆς Μητροπόλεώς μας ἀπέδωσε χριστουγεννιάτικα τραγούδια.

Μαθητές τῆς Γ' τάξης τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λευκῶνος κατά τήν ἐπίσκεψή τους στόν Σεβ. Ποιμενάρχη μας.

Τήν ἐκδήλωση ἔκλεισαν οἱ πατρικές ἐπίκαιρες σκέψεις - εὐχές τοῦ Ποιμενάρχη μας.

Ἐπισκέψεις

Τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Θεολόγο ἐπισκέφθηκαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σερρών κ. Ἄγγελος Κεχαγιάς (29/10), ὁ Δ/ντής τῆς Χ Ταξιαρχίας Σερρών κ. Ἀλεξανδράκης (4 καί 20/11), ὁ νέος Δ/τής τοῦ Χ Συντάγματος Σερρών, Συνταγματάρχης κ. Ἀλέξιος Παπαδόπουλος (25/11), οἱ μαθητές τῆς Γ' τάξης τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λευκῶνος (18/12), μαθητές τοῦ Εἰδικοῦ Σχολείου Σερρών (19/12), κ.ἄ.

Ἀπό τίς ποιμαντικές δραστηριότητες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγος κατά τό δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου, τό μήνα Νοέμβριο καί τό μήνα Δεκέμβριο:

– **Λειτουργήσε:** στούς Ἱ. Ναούς: Ἄγ. Παντελεήμονος Κωνσταντινάτου (20/10), Ἄγ. Νικήτα τοῦ Νέου στό Ἐπισκοπεῖο (21/10), Ἄγ. Δημητρίου Σερρών (26/10), Ἄγ. Γεωργίου Ἄνω Λευκῶνος (27/10), Ἄγ. Θεοδώρων Σερρών (28/10, 3/11), Ἄγ. Ἀναργύρων Σερρών (1/11), Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρών (7/11, 8/11, 10/11, 13/11 & 25/12), Ἄγ. Νεκταρίου Νεοχωρίου (9/11), Ἱ. Μονῆς Προφ. Ἡλιοῦ Ἄγ. Πνεύματος (17/11), Εἰσοδίων Θεοτόκου Σερρών (21/11), Ἄγ. Ἀντωνίου Σερρών (24/11), Ἄγ. Αἰκατερίνης Γεν. Νοσοκομείου Σερρών (25/11), στόν Ἱ.Ναό Ἄγ. Ἀνδρέου Πατρῶν (30/11), Ἄγ. Σπυρίδωνος Σερρών (1/12, 5/12 καί 12/12), Ἄγ. Νικολάου Ἀκροπόλεως Σερρών (6/12), Ἄγ. Ἀθανασίου Ἐμμ. Παπᾶ (8/12), Ἄγ. Δημητρίου Νέου Σκοποῦ (15/12), Ἄγίου Ἰωάννου Θεολόγου Ψυχικοῦ (22/12), Ἄγ. Γεωργίου Νιγρίτης (26/12).

– **Χοροστάτησε:** στήν Ἀκολου-

θία τοῦ Ἑσπερινοῦ στοὺς Ἱ. Ναοὺς: Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σερρῶν (19/10, 26/10, 6/11, 7/11, 9/11, 16/11, 23/11, 7/12, 14/12, 21/12, 24/12), Ἁγ. Δημητρίου Ν. Σκοποῦ (25/10), Ἁγ. Θεοδώρων Σερρῶν (27/10, 2/11, 31/12), Ἁγ. Ἀναργύρων Οἰνούσης (31/10), Ἁγ. Μηνᾶ Σερρῶν (10/11), Εἰσοδίων Θεοτόκου Σερρῶν (20/11), στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Παρασκευῆς Σερρῶν, μέ τὴν ἀφορμὴ τὴν ἱερά μνήμη τοῦ Ἁγ. Στυλιανοῦ προστάτου τῶν παιδιῶν (25/11), Ἁγ. Ἀνδρέου Πατρῶν (29/11), Ἁγ. Σπυρίδωνος Σερρῶν (30/11 & 11/12), Προφ. Ἡλιοῦ Σερρῶν μέ ἀφορμὴ τὴν ἐορτὴ τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος, προστάτου καὶ ἐφόρων τῶν ἐνοριακῶν φιλοπτώχων ταμείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας (1/12), Ἁγ. Βαρβάρας Σερρῶν (3/12), Ἁγ. Νικολάου Ἐλαιῶνες (6/12).

- **Προέστη:** Στίς Δοξολογίες: α) μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, προστάτου τῆς Ἀστυνομίας (20/10), β) μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῆς Ἐθνικῆς ἐορτῆς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν (28/10), μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ὑποδοχῆς τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης Παναγίας Ξενιάς (6/11), γ) μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Παμμ. Ταξιαρχῶν Σερρῶν (21/11), δ) μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ὑποδοχῆς τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγ. Σπυρίδωνος Σερρῶν (30/11), ε) στήν ἐπιμνημόσυνη δέηση στήν προτομὴ τοῦ Ἑμμ. Παπᾶ στήν πλατεία τῆς ὁμώνυμης Κωμόπολης (8/12).

- **Τέλεσε:** Τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ στήν αἴθουσα τῆς ΓΕΧΑ Σερρῶν, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑναρξῆς τῆς Νέας Ἱεραποστολικῆς Χρονιάς

(20/10), στὸ Ἀντιστασιακὸ Γραφεῖο (11/11), στὸ χῶρο ἄθλησης τοῦ Πανσερραϊκοῦ (16/11).

Θεία Λειτουργία στὸν Ἁγιο Ἀθανάσιο Ἑμμ. Παπᾶ (8/12).

Ἀγιασμός στὸ Ἀντιστασιακὸ Γραφεῖο (11/11).

Ἀγιασμός στὸν χῶρο ἄθλησης τοῦ Πανσερραϊκοῦ (16/11).

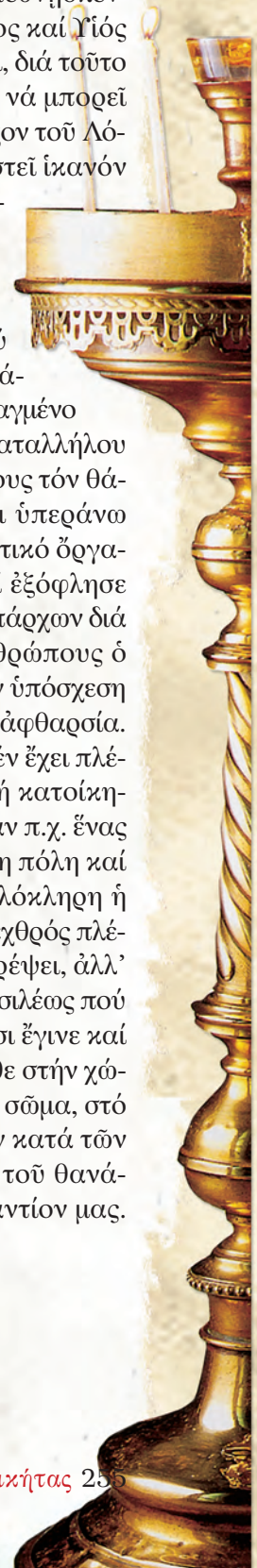
Μεγάλου Ἀθανασίου, Περί τῆς Ἐνανθροπήσεως*

Κείμενο*

Συνιδόν γάρ ὁ Λόγος, ὅτι ἄλλως οὐκ ἂν λυθείη τῶν ἀνθρώπων ἡ φθορά, εἰ μὴ διὰ τοῦ πάντως ἀποθανεῖν· οὐχ οἶόν τε δέ ἦν τόν Λόγον ἀποθανεῖν ἀθάνατον ὄντα καί τοῦ Πατρὸς Υἱόν· τούτου ἔνεκεν τό δυνάμενον ἀποθανεῖν ἑαυτῷ λαμβάνει σῶμα, ἵνα τοῦτο τοῦ ἐπὶ πάντων Λόγου μεταλάβον ἀντί πάντων ἱκανόν γένηται τῷ θανάτῳ καί διὰ τόν ἐνοικήσαντα Λόγον ἀφθαρτον διαμείνη, καί λοιπόν ἀπό πάντων ἡ φθορά παύσεται τῇ τῆς ἀναστάσεως χάριτι, ὅθεν ὡς ἱερεῖον καί θῦμα παντός ἐλεύθερον σπίλου, ὃ αὐτός ἑαυτῷ ἔλαβε σῶμα προσάγων εἰς θάνατον, ἀπό πάντων εὐθύς τῶν ὁμοίων ἠφάνιζε τόν θάνατον τῇ προσφορᾷ τοῦ καταλλήλου. Ὑπέρ πάντας γάρ ὢν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἰκότως τόν ἑαυτοῦ ναόν καί τό σωματικόν ὄργανον προσάγων ἀντίψυχον ὑπέρ πάντων, ἐπλήρου τό ὀφειλόμενον ἐν τῷ θανάτῳ· καί ὡς συνών διὰ τοῦ ὁμοίου τοῖς πᾶσιν ὁ ἀφθαρτος τοῦ Θεοῦ Υἱός, εἰκότως πάντας ἐνέδυσεν ἀφθαρσίαν ἐν τῇ περὶ τῆς ἀναστάσεως ἐπαγγελίᾳ. Καί αὐτή γάρ ἡ ἐν τῷ θανάτῳ φθορά κατὰ τῶν ἀνθρώπων οὐκέτι χώραν ἔχει διὰ τόν ἐνοικήσαντα Λόγον ἐν τούτοις διὰ τοῦ ἑνός σώματος· καί ὥσπερ μεγάλου βασιλέως εἰσελθόντος εἰς τινα πόλιν μεγάλην καί οικήσαντος εἰς μίαν τῶν ἐν αὐτῇ οἰκιῶν, πάντως ἡ τοιαύτη πόλις τιμῆς πολλῆς καταξιούται καί οὐκέτι τις ἐχθρός αὐτήν οὔτε ληστής ἐπιβαίνων καταστρέφει, πάσης δέ μᾶλλον ἐπιμελείας ἀξιούται διὰ τόν εἰς μίαν αὐτῆς οἰκίαν οικήσαντα βασιλέα· οὕτω καί ἐπὶ τοῦ πάντων βασιλέως γέγονεν. Ἐλθόντος γάρ αὐτοῦ ἐπὶ τήν ἡμετέραν χώραν καί οικήσαντος εἰς ἓν τῶν ὁμοίων σῶμα, λοιπόν πᾶσα κατὰ τῶν ἀνθρώπων παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλή πέπαιται καί ἡ τοῦ θανάτου ἠφάνισται φθορά ἡ πάλαι κατ' αὐτῶν ἰσχύουσα.

Μετάφραση

Ἐγνώριζε λοιπόν ὁ Λόγος ὅτι μὴ κανένα ἄλλον τρόπον δέν θά μπορούσε νά καταλυθεῖ ἡ φθορά τῶν ἀνθρώπων, παρὰ ἐάν ὀπωσδήποτε ἀπέθνησκεν· ἐπειδή ὁμοῦς ὁ Λόγος πού ἦταν ἀθάνατος καί Υἱός τοῦ Πατρὸς δέν ἦταν δυνατόν νά πεθάνει, διὰ τοῦτο λαμβάνει γιά τόν ἑαυτόν του σῶμα πού νά μπορεῖ νά ἀποθάνει, ὥστε ἀφοῦ αὐτό γίνει μέτοχον τοῦ Λόγου πού ἐξουσιάζει τά πάντα, νά καταστῆ ἱκανόν καί νά πεθάνει ὑπέρ πάντων καί νά παραμείνη ἀφθαρτον χάριη στόν Λόγον πού κατόκησεν ἐντός αὐτοῦ καί στό ἐξῆς μέ τήν χάριη τῆς ἀναστάσεως νά παύσει ἀπό ὅλους ἡ φθορά. Γι' αὐτό τό σῶμα πού ἔλαβε γιά τόν ἑαυτό του ὀδήγησε στόν θάνατον, ὡς ἱερόν σφάγιον καί θῦμα ἀπαλλαγμένο ἀπό κάθε κηλίδα, καί μέ τή θυσίαν τοῦ καταλλήλου ἐξαφάνισε ἀμέσως ἀπό ὅλους τούς ὁμοίους τόν θάνατον. Ἐπειδή ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑπεράνω ὅλων, παρέδωσε τόν ναόν του καί σωματικό ὄργανό του λύτρον ὑπέρ τῆς ζωῆς ὅλων καί ἐξόφλησε τό χρέος πρός τόν θάνατο· καί ἔτσι συνυπάρχων διά τοῦ ὁμοίου σώματος μέ ὅλους τούς ἀνθρώπους ὁ ἀφθαρτος Υἱός τοῦ Θεοῦ, εὐλόγως μέ τήν ὑπόσχεση τῆς ἀναστάσεως τούς ἐνέδυσεν ὅλους μέ ἀφθαρσία. Καί αὐτή ἀκόμη ἡ φθορά τοῦ θανάτου δέν ἔχει πλέον ἐξουσία κατὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδή κατοίκησε σ' αὐτούς ὁ Λόγος μέ τό ἓνα σῶμα. Ἐάν π.χ. ἓνας μέγας βασιλεὺς εἰσέλθει σέ μία μεγάλη πόλη καί κατοικήσει σέ μία ἐκ τῶν οἰκιῶν της, ὀλόκληρη ἡ πόλη τιμᾶται μέ μεγάλες τιμές καί κανεῖς ἐχθρός πλέον οὔτε ληστής δέν ὀρμᾷ νά τήν καταστρέψει, ἀλλ' ἀξιῶνεται πολλῆς φροντίδος χάριη τοῦ βασιλέως πού κατοίκησε σέ μία ἐκ τῶν οἰκιῶν της. Ἔτσι ἔγινε καί μέ τόν βασιλέα τῶν ὅλων. Διότι ὅταν ἦλθε στήν χώραν μας καί κατοίκησε σέ ἓνα ὁμοίό μας σῶμα, στό ἐξῆς ἔπαισε κάθε ἐπιβουλή τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῶν ἀνθρώπων καί ἐξαφανίσθηκε ἡ φθορά τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία παλαιότερα ἐξουσιάζε ἐναντίον μας.

Ο Σεβασμιώτατος με μαθητές του Δημ. Σχολείου Λευκώνα (18/12)

Η «Παιδική Όρχηστρα - Χορωδία» της Ι. Μητροπόλεώς μας στην Χριστουγεννιάτικη έκδήλωση (22/12).